AGATHA CHRISTIE

AGATHA CHRISTIE

MISTERUL DIN OGLINDĂ

Şi alte povestiri

CUPRINS:

Oferta misterioasă 1
Şansa 2
Moştenirea 2
Al doilea gong 2
Oglinda prevestitoare 2
Accident 2
Ţiganca 2
Ai obţinut tot ce doreşti? 2
Jaful obligaţiunilor de un milion de dolari 2

Oferta misterioasă.

Doamna St. Vincent făcea socoteli. Oftă o dată sau de două ori şi-şi duse mâna la capul care o durea. Nu-i plăcuse niciodată aritmetica. Din nefericire, în prezent, viaţa ei părea compusă în întregime dintr-o anumită sumă de bani, adunarea neîncetată a unui număr mic de cheltuieli necesare dând un total care o surprindea şi o speria întotdeauna.

Sigur că nu putea să se ridice la atâta! Se uită din nou peste cifre. Făcuse o mică eroare la penny, altfel cifrele erau corecte.

Doamna St. Vincent oftă din nou. Acum o durea capul şi mai tare. Ridică privirea spre uşa care se deschidea şi fiica ei, Barbara, intră în cameră. Barbara St. Vincent era o fată foarte drăguţă; avea trăsăturile delicate ale mamei sale,

acelaşi fel mândru de a-şi ţine capul, dar ochii erau negri în loc de albaştri şi gură o avea altfel.

— O gură roşie, îmbufnată, morocănoasă, dar nu lipsită de atracţie.

— O, mamă! Strigă ea. Iar jonglezi cu socotelile alea groaznice? Aruncă-le pe toate în foc!

— Trebuie să ştim cum stăm, îi răspunse nesigur doamna St. Vincent.

Fata ridică din umeri.

— Suntem întotdeauna în aceeaşi barcă, zise ea înţepat. Al dracului de strâmtoraţi. Ca de obicei până la ultimul penny.

Doamna St. Vincent oftă.

— Aş vrea… Începu ea şi apoi se opri.

— Trebuie să găsesc să fac ceva, spuse Barbara pe un ton hotărât. Şi să găsesc repede. În fond, am urmat cursul acela de stenografie şi dactilografie. După câte îmi pot da seama, aşa au făcut un milion de alte fete! „Aveţi experienţă? Nu, dar… O! Vă mulţumim, bună dimineaţa. O să vă anunţăm.” Dar ei nu te cheamă niciodată! Trebuie să găsesc un alt gen de slujbă, orice slujbă.

— Nu încă, dragă, o imploră mama sa. Mai aşteaptă puţin.

Barbara se duse la fereastră şi se uită afară, dar ochii ei nu vedeau siluetele posomorâte ale caselor de vizavi.

— Câteodată, zise ea încet, îmi pare rău că verişoara Amy m-a luat cu ea în Egipt iarna trecută. O! Ştiu că m-am distrat, aproape singura distracţie pe care am avut-o vreodată şi, probabil, singura din viaţa mea. Mi-a plăcut foarte mult, mi-a plăcut enorm. Dar a fost foarte deprimant. Vreau să zic… Să mă întorc aici.

Şi arată cu mâna prin cameră. Doamna St. Vincent o urmări cu privirea şi clipi. Încăperea era tipică pentru locuinţele ieftine, mobilate. O aspidistra* prăfuită, mobilă aparent ornamentată, un tapet de prost gust, decolorat pe alocuri. Erau semne că personalitatea chiriaşilor se luptase cu cea a proprietarului; vreo două piese de porţelan bun, foarte crăpate şi reparate, aşa încât valoarea de vânzare

era nulă, o broderie aruncată pe spătarul sofalei, acuarela unei tinere îmbrăcate ca în urmă cu 20 de ani înfăţişând-o, fără îndoială, pe doamna St. Vincent.

— N-ar fi contat, continuă Barbara, dacă n-am fi cunoscut niciodată o altfel de viaţă. Dar când mă gândesc la Ansteys…

Se opri, nemaiputând să vorbească de casa aceea atât de mult îndrăgită care aparţinuse de secole familiei St. Vincent şi care se afla acum în mâinile unor străini.

— Numai dacă tata… N-ar fi făcut speculaţii şi nu s-ar fi împrumutat…

— Draga mea, spuse doamna St. Vincent, tatăl tău n-a fost niciodată, în nici un sens al cuvântului, un om de afaceri.

Rostise aceste vorbe ca un omagiu plin de atâta consideraţie încât Barbara se apropie şi-o sărută în timp ce murmură:

— Mămică dragă, mămică dragă, tu nu te plângi niciodată.

Doamna St. Vincent luă stiloul din nou şi se aplecă peste masa ei. Barbara se întoarse la fereastră. Deodată fata spuse:

* Plantă din familia crinului, cu frunze late, ascuţite în vârf, frecvent cultivată ca plantă ornamentală de interior şi considerată adesea ca simbol al respectabilităţii aristocratice şi al înaltei burghezii.

— Mamă, am vorbit cu Jim Masterton în dimineaţa aceasta. Vrea să vină să mă vadă.

Doamna St. Vincent lăsă jos stiloul şi ridică privirea speriată.

— Aici? Exclamă ea.

— Bine, dar nu prea putem să-l invităm să luăm masa la Ritz, şuieră Barbara.

Mama se arătă nefericită. Se uită din nou împrejur cu un dispreţ nedisimulat.

— Ai dreptate, spuse Barbara. Este un loc dezgustător. Sărăcie de nobili! Sună bine — o casă albă la ţară, cretoane prăpădite cu desen frumos, vaze cu trandafiri, un serviri de

ceai de Derby pe care-l speli singură. Este ca în cărţi. În viaţa adevărată, cu un fiu care porneşte în carieră de la postul cel mai de jos de funcţionar, asta înseamnă Londra. Proprietărese încruntate, copii murdari pe scară, haddok* pentru micul dejun, care nu este chiar aşa de, de… Etc.

— Numai dacă… Începu doamna St. Vincent. Dar, vorbesc serios, încep să mă tem că n-o să ne mai permitem multă vreme nici măcar această cameră.

— Asta înseamnă o sufragerie — dormitor, groaznic! Pentru tine şi pentru mine, spuse Barbara. Şi o mansardă pentru Rupert. Şi când Jim o să vină să mă vadă, am să-l primesc în camera aceea îngrozitoare de jos, cu bătrâne cicălitoare stând roată şi tricotând, uitându-se la noi şi tuşind în chipul ăla groaznic!

Urmă un moment de linişte.

— Barbara, spuse doamna Vincent în cele din urmă, te-ai… Vreau să zic, ai vrea…?

Se opri, înroşindu-se puţin.

— Nu trebuie să fii stânjenită, mamă, spuse Barbara. Astăzi nimeni nu este. Să mă căsătoresc cu Jim, cred că la asta te gândeşti! Aş face-o imediat dacă mi-ar cere mâna. Dar mi-e atât de groaznic de teamă că nu o s-o facă.

— O, Barbara dragă.

— Vezi, una e să mă vadă acolo, cu verişoara Amy, mişcându-mă (cum se spune prin povestiri) în înalta societate, S-a îndrăgostit de mine. Şi alta e să vină aici şi să mă vadă aşa! Şi trebuie să ştii că e o fiinţă nostimă, plină de aere şi demodată. Cred că tocmai asta îmi place la el. Îmi reaminteşte de Ansteys şi de sat, de tot ce era acum o sută de ani în urmă, dar aşa, aşa… Nu ştiu. E atât de delicat. Ca lavanda!

Fata râse, pe jumătate ruşinată de nerăbdarea ei. Doamna St. Vincent vorbi simplu şi serios.

— Aş vrea să te căsătoreşti cu Jim Masterton. El este unul de-ai noştri. Este şi foarte bogat, dar nu prea îmi pasă de chestia asta.

— Ba mie, da, spuse Barbara. M-am săturat de sărăcie!

— Dar, Barbara, nu doar…

— Nu doar pentru asta? Nu. Ţin la el cu adevărat. O, mamă, nu-ţi dai seama că ţin?

Doamna St. Vincent arăta foarte nefericită.

— Aş vrea să te poată vedea în ambianţa ta naturală, dragă, spuse ea necăjită.

— Bine, spuse Barbara. De ce să ne facem griji? Am putea foarte bine să încercăm să fim vesele în privinţa lucrurilor astea. Îmi pare rău că am fost atât de morocănoasă. Înveseleşte-te dragă.

Se aplecă spre mama sa, o sărută uşor pe frunte şi plecă. Doamna St. Vincent, renunţând la toate încercările sale financiare, se aşeză pe sofaua neconfortabilă. Gândurile i se învălmăşeau.

Poate oricine să spună ce-i place, aparenţele îl îndepărtează pe un bărbat. Nu mai târziu, nu când ar fi cu adevărat logodiţi. Până atunci şi-ar da seama ce fată bună şi drăgălaşă e! Dar aşa de uşor tinerii se adaptează mediului lor. Uite, Rupert s-a cam schimbat faţă de cum era înainte. Nu că aş vrea să-mi izolez copiii. Câtuşi de puţin. Dar n-aş suporta ca Rupert să se logodească cu fata aia groaznică de la tutungerie. S-ar putea să fie chiar o fată foarte drăguţă. Dar, nu e dintre ai noştri. Totul e atât de greu. Biata mea micuţă Babs. Dacă aş putea face ceva… Ceva. Dar de unde să iau banii? Am vândut totul ca Rupert să poată porni în viaţă. Cu adevărat nu ne mai putem permite altceva.

Ca să-şi schimbe gândurile, doamna St. Vincent apucă „The Morning Post” şi parcurse reclamele de pe prima pagină. Pe majoritatea le ştia pe dinafară. Oameni care căutau capital, oameni care aveau capital şi erau dispuşi să-l împrumute numai cu chitanţe scrise de mână, alţii care vroiau să cumpere dinţi (se întreba întotdeauna de ce?), alţii care vindeau blănuri, rochii de seară şi aveau idei optimiste în privinţa preţului.

*Peşte (Gadus aeglifinus) din familia codului dar mai mic, întâlnit în apele Atlanticului de Nord şi folosit foarte mult ca hrană.

Deodată îşi concentră atenţia. Citi de mai multe ori cuvintele tipărite. „Numai pentru nobili. Căsuţă la Westminster, excelent mobilată, oferită celor care ar avea cu adevărat grijă de ea. Chirie plătită personal. Fără intermediari.”

Un anunţ foarte obişnuit. Citise multe la fel, sau aproape la fel. Chirie plătită personal, în asta constă cursa.

Dar pentru că era neliniştită şi dornică să scape de gândurile ei, îşi puse imediat pălăria şi luă autobuzul corespunzător spre adresa indicată în anunţ.

Aceasta se dovedi a fi firma unor agenţi imobiliari. Nu era o firmă nouă, impunătoare, ci, mai degrabă, un loc vechi, dărăpănat. Puţin timidă, ea arătă anunţul pe care-l rupsese şi ceru amănunte.

Bătrânul cu părul alb, care se ocupa de ea, îşi mângâie bărbia gânditor.

— Perfect. Da, perfect, doamnă. Casa aceea, casa menţionată în anunţ este la Cheviot Place, numărul 7. Aţi dori un contract?

— Întâi aş dori să ştiu chiria? Întrebă doamna St. Vincent.

— Ah! Chiria. Cifra exactă nu este stabilită, dar pot să vă asigur că se achită numai personal.

— Ceea ce se înţelege prin asta poate diferi, comentă doamna St. Vincent.

Bătrânul domn chicoti puţin.

— Da, e un truc vechi, un truc vechi. Mă puteţi crede pe cuvânt că în acest caz nu este aşa. Poate două, trei guinee pe săptămână, nu mai mult.

Doamna St. Vincent se hotărî să viziteze casa. Bineînţeles, nu că şi-ar fi permis într-adevăr să o închirieze, în fond, putea măcar s-o vadă. Trebuie să aibă vreo defecţiune gravă ca să fie oferită la asemenea preţ.

Dar inima îi tresări când văzu exteriorul de la Cheviot, 7. O bijuterie de casă. O splendoare şi în stare perfectă! Un majordom deschise uşa. Avea părul cărunt, mustăţi în furculiţă şi calmul meditativ al unui arhiepiscop. Ca un arhiepiscop, se gândi doamna St. Vincent.

Acceptă hârtia din partea agenţilor cu un aer binevoitor.

— Desigur, doamnă, am să vă conduc. Casa poate fi oricând ocupată.

O luă înainte, deschizând uşi, anunţând camere.

— Sufrageria, biroul alb, budoarul, pe aici doamnă.

Era perfectă, un vis. Mobilă stil, fiecare piesă cu semne că fusese folosită, dar lustruită cu multă grijă. Covoarele aveau frumoase culori vechi şterse. În fiecare cameră se aflau vaze cu flori proaspete. În spate, casa dădea spre Green Park. Întreaga clădire radia farmecul lumii vechi.

Pe doamna St. Vincent o trecură lacrimile şi se strădui cu greu să şi le reţină. Aşa arătase Ansteys… Ansteys…

Se întrebă dacă majordomul observase emoţia ei. Dacă da, atunci el era un servitor perfect format ca să n-o arate. Îi plăceau aceşti servitori bătrâni, te simţeai în siguranţă cu ei, în linişte. Îţi erau ca nişte prieteni.

E o casă frumoasă, spuse ea încet. Foarte frumoasă. Îmi pare bine că am văzut-o.

— E numai pentru dumneavoastră, doamnă?

— Pentru mine, fiul şi fiica mea. Dar mă tem…

Se întrerupse. O dorea atât de mult, atât de mult.

Instinctiv, simţi că majordomul înţelese. Nu se uită la ea când spuse pe un ton detaşat, impersonal:

— Din întâmplare, ştiu, doamnă, că proprietarul pretinde, înainte de toate, chiriaşi corespunzători. Chiria n-are nici o importanţă pentru el. Vrea să închirieze casa cuiva care va avea grijă şi o va aprecia cu adevărat.

— Eu aş aprecia-o, spuse doamna St. Vincent încet.

Se întoarse să plece.

— Mulţumesc că mi-aţi arătat-o, îi spuse ea cu amabilitate.

— Nu aveţi pentru ce, doamnă.

El rămase în cadrul uşii drept şi corect în timp ce ea se îndepărta. Se gândi în sinea ei: „Îşi dă seama. Îi pare rău pentru mine. Şi el este unul dintre ai noştri. Ar vrea ca s-o am eu, nu vreun laburist sau vreun fabricant de nasturi! Noi dispărem, clasa noastră, dar ţinem unii la alţii.”

În cele din urmă, se hotărî să nu se întoarcă la agenţii imobiliari. Ce rost avea? Îşi putea permite chiria, dar trebuia să ţină seama că erau servitorii. Trebuie să fi fost servitori într-o casă ca aceea.

A doua zi dimineaţă, o scrisoare se afla lângă farfuria ei. Era de la agenţii imobiliari. I se oferea închirierea casei Cheviot Place, 7, pentru şase luni cu două guinee pe săptămână şi mai scria: „Presupunem, că aţi luat în considerare faptul că servitorii vor fi remuneraţi de proprietar! Este, cu adevărat, o ofertă unică!”

Asta scria. Surprinsă, citi scrisoarea din nou cu glas tare. Urmă o furtună de întrebări şi povesti vizita pe care o făcuse ieri.

— Ce secretoasă e mămica! Casa e chiar atât de frumoasă?

Rupert tuşi şi începu să pună întrebări încuietoare.

— Se ascunde ceva în spatele afacerii acesteia. E dubios, dacă vreţi să ştiţi, cu totul dubios.

— Aşa-i şi oul meu, spuse Barbara, strâmbând din nas. Oh, de ce să fie ceva în spatele afacerii? Aşa eşti tu, Rupert, întotdeauna îţi închipui mistere unde nu-i nimic. Asta din cauza povestirilor detective pe care le citeşti tot timpul.

— Chiria e o glumă, zise Rupert. În City, adăugă el cu importanţă, te obişnuieşti cu tot felul de lucruri stranii. Vă asigur, e ceva foarte dubios în legătură cu treaba asta.

— Prostii, se repezi Barbara. Casa aparţine unui om putred de bogat, e ataşat de ea şi vrea ca acolo să locuiască oameni educaţi cât timp e plecat. Ceva cam de genul acesta. Probabil că banii nu-l interesează.

— Care-ai zis că e adresa? O întrebă Rupert pe mama sa.

— Cheviot Place, 7.

— Aoleu! Se dădu cu scaunul înapoi. Zău că e interesant. Aceea e casa de unde a dispărut lordul Listerdale.

— Eşti sigur? Întrebă doamna St. Vincent cu îndoială în glas.

— Absolut. Mai are o mulţime de alte case în toată Londra, dar în asta a locuit el. A plecat într-o seară spunând că se duce la club şi nimeni nu l-a mai văzut vreodată. S-a presupus că a şters-o în Africa de Est sau pe undeva pe acolo, dar nimeni nu ştie de ce. S-ar fi putut să fi fost ucis în casa aceea. Spui că sunt o mulţime de lambriuri?

— Da, răspunse doamna St. Vincent încet, dar…

Rupert nu o lăsă să continue. Adăugă cu imensă euforie.

— Lambriuri! Asta e. Precis că e o nişă secretă pe undeva. Cadavrul a fost băgat acolo şi a rămas încă de atunci, întâi, probabil a fost îmbălsămat.

— Dragă Rupert, nu mai spune atâtea prostii, îl mustră mama sa.

— Este complet idiot, spuse şi Barbara. O duci pe blonda aia oxigenată prea mult la filme.

Rupert se ridică demn, atât de demn cât îi permiteau statura sa subţire şi vârsta tânără şi proferă un ultimatum:

— Să iei casa, mamă. Eu am să dezleg misterul. O să vedeţi dacă nu este aşa.

Rupert plecă în grabă, de teamă să nu întârzie la serviri.

Cele două femei se uitară una la alta.

— Am putea, mamă? Murmură Barbara pe un ton tremurat. O, dacă am putea!

— Servitorii, spuse doamna St. Vincent înfierbântată, ştii cât mănâncă. Sigur că am avea nevoie de ei, dar asta-i deficienţa. Am putea atât de uşor să ne descurcăm dacă am fi singuri.

Se uită stânjenită la Barbara şi fata îi dădu dreptate.

— Trebuie să reflectăm, spuse mama.

Dar în realitate ea se hotărâse. Văzuse strălucirea din ochii fetei. Se gândi în sinea ei: „Jim Masterton trebuie s-o

vadă într-un mediu corespunzător. Asta e o şansă, o şansă minunată. Nu trebuie s-o pierd”.

Se aşează şi le scrise agenţilor că acceptă oferta.

II

— Quentin, de unde primim crinii? Nu prea pot să cumpăr flori scumpe.

— Au fost trimise de la King's Cheviot, doamnă. Aşa a fost întotdeauna obiceiul aici.

Majordomul se retrase. Doamna St. Vincent răsuflă uşurată. Ce s-ar face fără Quentin? El reuşea ca totul să pară atât de lesne, se gândi în sinea ei: „E prea frumos ca să dureze. Ştiu că am să mă trezesc curând şi am să descopăr că totul a fost un vis. Mă simt atât de fericită aici; au trecut deja două luni şi aşa de repede”.

O duceau într-adevăr uimitor de bine. Quentin, majordomul, îşi oferise toate serviciile la Cheviot Place, numărul 7: „Dacă veţi lăsa totul în seama mea, doamnă, spusese el respectuos, vă veţi da seama că este cea mai bună soluţie”.

În fiecare săptămână el îi aducea socotelile gospodăreşti, totalul acestora fiind uimitor de scăzut. Mai erau încă alte două servitoare, o bucătăreasă şi o femeie de servici. Aveau un comportament plăcut şi erau foarte harnice, dar Quentin conducea casa. Vânat şi carne de pasăre apăreau câteodată pe masă, îngrijorând-o pe St. Vincent. Quentin o linişti. Erau trimise de la reşedinţa de ţară a lordului Listerdale, King's Cheviot sau de la moşia sa din Yorkshire: „întotdeauna a fost obiceiul, doamnă.”

În sinea ei doamna St. Vincent se îndoia că lordul Listerdale, care lipsea, ar fi fost de acord cu aceste explicaţii. Era înclinată să-l suspecteze pe Quentin că ar uzurpa autoritatea stăpânului său. Era clar că lui îi căzuseră cu tronc şi că, după părerea sa, nimic nu era suficient de bun pentru ei.

Cum declaraţia lui Rupert îi stârnise curiozitatea, doamna St. Vincent încercase să facă o referire la lordul Listerdale,

când îi întâlnise pe agenţii imobiliari. Domnul în vârstă cu părul cărunt îi răspunse imediat.

— Da, lordul Listerdale era în Africa de Est de 18 luni. Clientul nostru este un om cam excentric, spusese el zâmbind. El a părăsit Londra într-o manieră cât se poate de neobişnuită, după cum, probabil vă amintiţi? N-a spus nici un cuvânt nimănui. Ziarele s-au referit la asta. A fost întrebat şi Scotland Yardul. Din fericire, ne-au parvenit ştiri din Africa de Est de la însuşi lordul Listerdale. El l-a investit pe vărul său, colonelul Carfax, cu puteri juridice. Acesta se ocupă de toate afacerile lordului Listerdale. Da, mă tem că e cam excentric. Întotdeauna fusese un pasionat călător în locuri sălbatice şi s-ar putea, foarte bine, să nu se întoarcă, mulţi ani, în Anglia, deşi înaintează în vârstă.

— Dar nu e chiar atât de bătrân, spuse doamna St. Vincent, amintindu-şi deodată de o faţă prelungă cu barbă, semănând cu cea a unui marinar elizabetan, pe care o observase odată într-o revistă ilustrată.

— Între două vârste, preciză domnul cu părul cărunt. 53 de ani după Debrett*.

Doamna St. Vincent îi relatase această conversaţie lui Rupert cu intenţia de a-i da peste nas tânărului.

Cu toate acestea, Rupert rămase neclintit.

— Mi se pare şi mai dubios, declarase el. Cine e acest colonel Carfax? Probabil moşteneşte titlul dacă ceva i se întâmplă lui Listerdale. Scrisoarea din Africa de Est a fost, se pare, falsificată. În trei ani de zile, sau măi ştiu eu cât, acest Carfax îi va anunţa decesul şi-şi va asuma titlul, între timp, a pus mâna pe toată averea. Mi se pare foarte dubios.

Consimţise cu bună voinţă să se mute. În momentele sale libere, îşi luase obiceiul să bată în lambriuri şi să facă măsurători complicate pentru posibilă localizare a unei camere secrete, dar, treptat, interesul său pentru misterul lordului Listerdale îi scăzu. Totodată era mai reţinut în privinţa fetei tutungiului. Atmosfera îşi spunea cuvântul.

Casa îi adusese mare satisfacţie Barbarei. Jim Masterton îi vizitase şi venea frecvent. El şi cu doamna St. Vincent se împăcau de minune şi într-o zi, îi spuse ceva Barbarei care o emoţionă.

— Casa asta i se potriveşte de minune mamei tale, să ştii.

— Mamei?

— Da, e făcută pentru ea! Face parte din mediul ăsta într-un mod extraordinar. E ceva ciudat, în general, la casa asta, ceva straniu, parcă ar fi bântuită.

— Nu fă ca Rupert, îl imploră Barbara. El e convins că răul colonel Carfax l-a ucis pe lordul Listerdale şi i-a ascuns cadavrul sub duşumea.

* „Peerage of England, Scotland and Ireland”, volum referitor la nobilime, publicat de John Debrett, în 1802, tipărit anual.

Masterton râse.

— Îi admir zelul detectiv al lui Rupert. Nu, nu m-am gândit la ceva de genul ăsta. Dar, pluteşte în aer, e o anume atmosferă pe care n-o înţelegi.

Se aflau de trei luni la Cheviot Place când Barbara veni la mama ei cu o faţă radioasă.

— Jim şi cu mine ne-am logodit. Da, aseară. O, mamă! Totul pare ca într-un basm care se adevereşte.

— O, draga mea! Îmi pare atât de bine, atât de bine.

Mama şi fiica se îmbrăţişară.

— Să ştii că Jim te iubeşte atât de mult pe tine ca şi pe mine, spuse Barbara, în cele din urmă, râzând răutăcios.

Doamna St. Vincent se înroşi fără să vrea.

— Să ştii că aşa e, insistă fata. Te gândeai că această casă va reprezenta un mediu frumos pentru mine şi tot timpul ea a fost unul adevărat pentru tine. Rupert şi cu mine nu prea îi aparţinem. Pe când tu, da.

— Nu vorbi prostii, dragă.

— Nu-i nici o prostie. E un parfum de castel vrăjit la ea, tu fiind prinţesa fermecată şi Quentin ă… ă… o!… Un magician binevoitor.

Doamna St. Vincent râse şi-i plăcu ultima formulă.

Rupert primi foarte calm ştirea despre logodna surorii sale.

— Mi s-a părut că plutea ceva în atmosferă, observă el cu înţelepciune.

El şi cu mama erau singuri la cină. Barbara plecase cu Jim.

Quentin îi aşeză în faţă vinul de Porto şi se retrase fără zgomot.

— E o pasăre bătrână stranie, spuse Rupert, indicând cu capul spre uşa închisă. Ştii, e ceva ciudat la el. Ceva…

— Nu e dubios? Îl întrerupse doamna St. Vincent, cu un uşor zâmbet.

— Dar cum de-ai ştiut, mamă, ce aveam de gând să spun, întrebă Rupert foarte serios.

— E unul dintre cuvintele tale preferate, dragă. Totul ţi se pare dubios. Cred că ai impresia că Quentin a fost cel care i-a făcut felul lordului Listerdale şi l-a băgat sub duşumea.

— După lambriu, o corectă Rupert. Întotdeauna interpretezi lucrurile puţin diferit, mamă. Nu, am făcut cercetări. La vremea aceea, Quentin se afla la King's Cheviot.

Doamna St. Vincent îi zâmbi, se ridică de la masă şi se duse în salon. În anumite privinţe, Rupert mai trebuia să se maturizeze.

Totuşi, pentru prima dată, se întrebă deodată ce motive l-au determinat pe lordul Listerdale să părăsească aşa de brusc Anglia. Trebuie să fie ceva necunoscut care să explice o decizie atât de neaşteptată. Încă mai medita asupra acestei probleme când Quentin aduse tava cu cafea şi atunci ea îl întrebă direct.

— Te-ai aflat mult timp în preajma lordului Listerdale, nu-i aşa Quentin?

— Da, doamnă, de când eram un flăcău de 21 de ani. Asta era pe vremea tatălui lordului. Am început ca al treilea valet.

— Trebuie să-l cunoşti pe lordul Listerdale foarte bine. Ce fel de om e?

Majordomul răsuci tava puţin, ca ea să se poată servi mai uşor cu zahăr şi răspunse pe un ton egal, lipsit de orice umbră de emoţie:

— Lordul Listerdale a fost un domn foarte egoist, doamnă, fără nici o consideraţie pentru alţii.

Luă tava şi ieşi din cameră. Doamna St. Vincent rămase cu ceaşca de cafea în mână, cu faţa încruntată de uimire. Ceva o şocă ca neavenit în răspuns, pe lângă părerile pe care le conţinea. În clipa următoare îşi dădu seama ce era.

Quentin folosise cuvântul „a fost” şi nu „este”. Atunci el trebuie să creadă… Considere… Încercă să îndepărteze gândurile astea. Era la fel de răutăcioasă ca Rupert! Dar o nelinişte foarte bine definită puse stăpânire pe ea. Apoi îşi aminti că primele suspiciuni datau din acel moment. Cu fericirea şi viitorul Barbarei asigurate, avea timp să se gândească şi la „ea şi, împotriva voinţei sale, începu s-o preocupe misterul lordului Listerdale. Care era povestea adevărată? Oricare ar fi fost, Quentin ştia ceva despre ea, rostise cuvinte ciudate „un domn foarte egoist…, fără consideraţie pentru alţii”. Ce se ascundea în spatele lor? Vorbise asemenea unui judecător cu detaşare şi imparţialitate.

Era oare Quentin implicat în dispariţia lordului Listerdale? Luase el parte activă la vreo tragedie care s-ar fi putut întâmpla? În fond, ridicolă aşa cum păruse, la un moment dat afirmaţia lui Rupert, acea unică scrisoare de împuternicire juridică ce sosise din Africa de Est trezea, ei bine, destule bănuieli.

Dar oricât ar fi încercat, nu-l putea crede capabil pe Quentin de ceva rău. Quentin îşi tot repeta în sinea sa, era bun — folosea cuvântul aşa simplu, asemenea unui copil. Quentin era bun, dar el ştia ceva!

Nu-i mai vorbi niciodată de stăpânul său. Aparent, subiectul fusese dat uitării. Rupert şi Barbara se gândeau la

alte lucruri şi nu mai reveniră la subiectul acesta.

Abia spre sfârşitul lui august, vagile sale presupuneri se cristalizară în realitate. Rupert plecase pentru o vacanţă de două săptămâni cu un prieten care avea o motocicletă cu ataş. După vreo zece zile de la plecarea sa, doamna St. Vincent fu surprinsă văzându-l cum dă buzna în camera în care stătea şi scria.

— Rupert! Exclamă ea.

— Am aflat, mamă. Nu te aşteptai să mă vezi decât peste trei zile. Dar s-a întâmplat ceva. Anderson, prietenul meu pe care îl ştii, nu avea o ţintă precisă încotro s-o ia. Aşa că i-am sugerat să dăm o raită pe la King's Cheviot.

— King's Cheviot? Dar, de ce?

— Ştii foarte bine, mamă, că eu am simţit întotdeauna că e ceva dubios pe aici. Aşa că am văzut locul acela vechi… A închiriat, ştii… Nu-i nimic acolo. Nu că m-aş fi aşteptat chiar să găsesc ceva, la drept vorbind inspectam locul.

Da, se gândi ea. Rupert arăta în clipa asta ca un câine care mirosea mergând în cercuri după ceva vag nedefinit, dus de instinct, ocupat şi fericit.

— S-a întâmplat când treceam printr-un sat situat la vreo opt — nouă mile depărtare: atunci l-am văzut.

— Pe cine l-ai văzut?

— Pe Quentin intrând tocmai într-o căsuţă. E ceva dubios aici, mi-am spus, aşa că am oprit şi m-am întors. Am bătut ia uşă şi el însuşi mi-a deschis.

— Dar nu înţeleg. Quentin n-a fost plecat.

— Ajung şi la asta, mamă. Numai dacă ai vrea să asculţi şi să nu mă întrerupi. Ăla era Quentin cel adevărat şi ăsta nu e Quentin, înţelegi ce vreau să spun.

Doamna St. Vincent nu înţelegea prea clar, aşa că el îi elucidă lucrurile mai departe.

— Era Quentin cel adevărat, dar nu era Quentin al nostru. Acela este omul adevărat.

— Rupert!

— Ascultă, mi-am făcut curaj şi l-am întrebat: „Sunteţi Quentin, nu-i aşa?” Şi bătrânul a răspuns: „Exact, domnule, aşa mă cheamă. Cu ce pot să vă ajut?” Şi atunci mi-am dat seama că nu era omul nostru, deşi era la fel de afectat ca el, în voce şi purtare. I-am pus câteva întrebări şi totul a ieşit la iveală. Individul n-avea nici o idee că se întâmpla ceva dubios. Fusese, într-adevăr, majordom la lordul Listerdale, ieşise la pensie şi i se dăduse căsuţa exact în momentul când lordul Listerdale s-a presupus c-a plecat în Africa. Înţelegi la ce duc toate astea. Omul de aici e un impostor, care joacă rolul lui Quentin pentru propriile sale scopuri. Potrivit teoriei mele, el a venit la Londra în seara aceea, pretinzând că este majordomul de la King's Cheviot, s-a întâlnit cu Listerdale, l-a omorât şi i-a ascuns cadavrul după un lambriu. E o casă veche, sigur trebuie să existe o cămăruţă secretă.

— O, hai să nu începem din nou, îl întrerupse doamna St. Vincent supărată. Nu mai pot să suport. De ce s-o fi făcut, asta aş vrea să ştiu, de ce? Dacă a săvârşit un asemenea lucru, ceea ce nu cred deloc, fii atent, care ar fi fost raţiunea?

— Ai dreptate, interveni Rupert. Motivul, ăsta-i important. Am făcut cercetări. Lordul Listerdale avea o mulţime de case. În aceste zile am descoperit că toate casele sale au fost închiriate, în ultimele 18 luni, unor oameni ca noi cu chirie plătită personal şi cu condiţia ca servitorii să-şi păstreze slujbele. Şi, în toate cazurile, Quentin însuşi, adică omul care îşi spune Quentin, a jucat o vreme rolul de majordom. Asta ca şi cum ar exista ceva bijuterii sau documente ascunse în vreuna din casele lordului Listerdale şi banda nu ştie în care. Presupun că e o bandă dar, desigur, acest tip, Quentin, ar putea lucra şi pe cont propriu. Este o…

Doamna St. Vincent îl întrerupse destul de hotărâtă:

— Rupert! Opreşte-te o clipă. Mi se învârte capul. Oricum, ceea ce spui e o prostie… Despre bande şi documente

ascunse.

— Mai este şi o altă teorie, admise Rupert. Quentinul de aici ar putea fi cineva pe care lordul Listerdale l-a jignit. Adevăratul majordom mi-a spus o poveste lungă despre un om pe nume Samuel Lowe, care era ajutor de grădinar, de aceeaşi înălţime şi înfăţişare precum Quentin. Acela avea o râcă pe Listerdale…

Doamna St. Vincent tresări.

„Fără nici o consideraţie pentru alţii”. Cuvintele îi reveniră în minte, pronunţate fără pasiune, în mod liniştit. Cuvinte nepotrivite, dar câte nu se înţelegeau prin ele?

Cum era absorbită de propriile ei gânduri, abia dacă îl mai auzea pe Rupert. Acesta îi explicase rapid ceva ce nu reţinuse şi ieşise în fugă din cameră.

Atunci îşi reveni. Unde plecase Rupert? Ce avea de gând să facă? Nu-şi amintea ultimele sale cuvinte. Poate se ducea la poliţie. În cazul acesta…

Se ridică brusc şi sună din clopoţel. Cu promptitudinea sa obişnuită, Quentin apăru.

— Aţi sunat, doamnă?

— Da. Intră, te rog, şi închide uşa.

Majordomul ascultă şi doamna St. Vincent rămase tăcută pentru o clipă în timp ce-l studia în mod serios.

Ea se gândea: „A fost bun cu mine, nimeni nu ştie cât de bun. Copiii nu înţeleg. Povestea asta aiurită a lui Rupert ar putea fi o prostie… Pe de altă parte, s-ar putea, da, ar putea să fie ceva în ea. De ce să-l judeci? Când nu ştii. Mă gândesc la aspectele bune şi rele… Aş jura pe viaţa mea, da, aş jura că e un om bun”.

Roşie la faţă şi pe un ton nesigur, ea îi vorbi.

— Quentin, domnul Rupert tocmai s-a întors. A fost la King's Cheviot, într-un sat din apropiere.

Se opri, observând tresărirea pe care celălalt nu fusese capabil să şi-o ascundă.

A văzut pe cineva, continuă ea, vorbind rar.

Se gândi în sinea ei: „Asta-i, este avertizat. În orice caz, l-am avertizat”.

După acea primă tresărire, Quentin îşi reluă purtarea sa ireproşabilă, dar ochii o fixau cu intensitate, cu atenţie şi interes, într-un fel pe care nu-l văzuse măi înainte. Pentru prima dată erau ochii unui stăpân, nu a unui servitor.

Ezită o clipă, apoi spuse pe un ton, care şi el se schimbase uşor:

— De ce-mi spuneţi asta, doamnă St. Vincent?

Înainte ca ea să poată răspunde, uşa se dădu la perete şi Rupert intră în cameră. Cu el era un bărbat de vârstă mijlocie, demn, cu mustăţi în furculiţă şi cu aerul unui arhiepiscop binevoitor. Quentin!

— Iată-l, zise Rupert, pe adevăratul Quentin. L-am ţinut afară în taxi. Acum, Quentin, uită-te la omul acesta şi spune-mi: el este Samuel Lowe?

Pentru Rupert era un moment de triumf. Dar, de scurtă durată; aproape imediat, simţi că ceva nu era în regulă. Pentru că, în timp ce adevăratul Quentin privea abătut şi părea că nu e deloc în apele lui, cel de al doilea Quentin zâmbea cu o plăcere nedisimulată.

Îl bătu pe spate pe duplicatul său pus în încurcătură.

— E-n regulă, Quentin. Trebuiau să ne prindă o dată cu mâţa în sac, cred. Poţi să le spui cine sunt.

Străinul cel demn îşi luă o atitudine protocolară.

— Domnule, anunţă el pe un ton plin de reproş, acesta este stăpânul meu, lordul Listerdale!

În clipele următoare se petrecură multe lucruri. În primul rând, ruinarea completă a împăunării lui Rupert. Înainte să-şi dea seama ce se întâmpla, cu gura căscată încă de şocul descoperirii, se trezi încet împins spre uşă de o voce care era şi nu prea familiară auzului său.

— E-n regulă, băiete, fără victime. Dar vreau să vorbesc ceva cu mama ta. Ai făcut o treabă bună să mă descoperi în felul acesta.

Se trezi afară, în hol, uitându-se la uşa închisă. Adevăratul Quentin stătea lângă el, din gură curgându-i şiroaie de explicaţii. În cameră, lordul Listerdale îi spunea doamnei St. Vincent.

— Să vă explic, dacă pot! Am fost un om al dracului de egoist toată viaţa mea, lucru de care mi-am dat seama într-o zi. M-am gândit să încerc puţin altruism ca să mă schimb şi fiind un tip grozav de prost, mi-am început cariera asta în mod fantastic. Am trimis subscripţii în toate părţile, dar am simţit nevoia de a face ceva, ei bine, ceva personal, întotdeauna mi-a părut rău pentru clasa care nu poate să cerşească, ce trebuie să sufere în tăcere — nobilimea săracă. Posed o mulţime de case. Mi-a venit ideea să le închiriez oamenilor care aveau nevoie şi ştiau să le aprecieze. Cupluri tinere ce trebuiau să-şi croiască un drum, văduve cu fii şi fiice, care trebuiau să-şi facă un rost în lume. Pentru mine, Quentin este mai mult decât un majordom; îmi e prieten. Cu consimţământul şi ajutorul său i-am împrumutat personalitatea. Am avut întotdeauna un talent pentru actorie. Ideea mi-a venit, într-o seară, în drumul meu spre club şi m-am dus direct să discut asta cu Quentin. Când am descoperit că se făcea mult caz în legătură cu dispariţia mea, am aranjat ca o scrisoare să sosească din Africa de Est. În ea îi dădeam instrucţiuni complete vărului meu, Maurice Carfax. Asta-i toată povestea.

Se întrerupse cam stingherit cu o privire rugătoare spre doamna St. Vincent. Ea stătea ţeapănă şi ochii ei îi întâlniră pe-ai lui.

— A fost un plan bun, zise ea. Unul foarte neobişnuit, dar care vă onorează. Vă sunt foarte recunoscătoare. Dar, desigur, înţelegeţi că noi nu putem rămâne!

— M-am aşteptat la asta, spuse el. Mândria dumneavoastră nu vă permite să acceptaţi ceea ce probabil numiţi „caritate”.

— Dar asta şi este, nu-i aşa? Întrebă ea direct.

— Nu, răspunse el, pentru că vă cer ceva în schimb.

— Ceva?

— Totul. Vocea lui răsuna ca vocea unuia obişnuit să domine. Când aveam 23 de ani, continuă el, m-am căsătorit cu fata pe care o iubeam. A murit după un an. De atunci am fost foarte singur. Mi-am dorit foarte mult să găsesc o anumită doamnă — doamna visurilor mele…

— Sunt eu aceea? Întrebă ea foarte încet. Sunt aşa bătrână, aşa de veştejită.

El râse.

— Bătrână? Sunteţi mai tânără decât copiii dumneavoastră. Eu sunt bătrân, dacă vreţi.

Dar, râsul ei răsună plin de amuzament.

— Dumneata? Eşti încă un băiat. Un băiat căruia îi place să se deghizeze!

Ea îşi întinse mâinile şi el i le cuprinse în ale sale.

Şansa.

George Dundas stătea în City-ul Londrei, meditând.

În jurul lui se scurgeau şi se împingeau afacerişti şi funcţionari ca un flux care-l luă pe sus. Dar George, frumos îmbrăcat, cu dungă perfectă la pantaloni, nu-i lua în seamă. Era preocupat, gândindu-se ce să facă în continuare.

Ceva se întâmplase! Între George şi unchiul său bogat (Ephraim Leadbetter de la firma „Leadbetter and Gilling”) avusese, ceea ce se numeşte într-un strat inferior al societăţii, „un schimb de cuvinte”. Ca să fim mai exacţi, cuvintele fuseseră rostite aproape toate de către domnul Leadbetter. Îi ieşiseră din gură într-un şuvoi neîntrerupt de adâncă indignare şi faptul că ele au reprezentat, aproape în întregime, o repetare nu părea să-l fi deranjat. Să spui un lucru o singură dată în mod frumos şi apoi să termini nu era un moto al domnului Leadbetter.

Subiectul era simplu — nebunia criminală şi răutatea unui tânăr, care trebuie să-şi croiască drum în viaţă, de a-şi lua o zi liberă în cursul săptămânii, fără măcar să ceară învoire. După ce spusese tot ce putea să gândească şi mai multe

lucruri de două ori, domnul Leadbetter se opri să-şi tragă sufletul şi l-a întrebat pe George ce a vrut să însemne ceea ce făcuse.

George a răspuns simplu că simţise nevoia unei zile libere. O vacanţă, de fapt.

Şi ce erau atunci sâmbătă după-amiază şi duminică, dori să ştie domnul Leadbetter? Fără a mai vorbi de Whitsunday*, care abia trecuse, şi de August Bank Holiday, care urma?

George spuse că lui nu-i pasa de după-amiezele de sâmbătă, de duminici sau de Bank Holiday. El vroia o zi adevărată când ar fi putut găsi un loc unde să nu fie deja adunată jumătate din Londra.

Apoi, domnul Leadbetter spuse că-şi dăduse toată osteneala pentru fiul surorii sale moarte şi că nimeni n-ar putea susţine că nu-i acordase o şansă. Dar era clar că n-avea nici un rost. Şi în viitor, George putea să-şi ia cinci zile libere la care să adauge şi sâmbăta şi duminică, dacă asta dorea.

— Mingea de aur a şansei ţi-a fost aruncată, băiete, spuse domnul Leadbetter într-o ultimă zvâcnire de elan poetic. Şi tu nu ai reuşit s-o prinzi.

George spuse că lui i se părea că tocmai asta făcuse, dar domnul Leadbetter înlocui poezia cu mânia şi-l dădu afară.

De atunci George stătea pe gânduri. O să revină unchiul asupra hotărârii sale, sau nu? Ţinea în secret la George sau simţea un dispreţ rece pentru el?

Chiar în momentul acela o voce — vocea cea mai surprinzătoare posibilă — spuse: Helo!

O maşină de curse roşie cu o capotă lungă, imensă o coti şi se opri lângă el. La volan se afla o fată frumoasă şi cunoscută în societate, Mary Montresor. (Descrierea sa e cea pe care ziarele ilustrate o făceau reproducându-i portretul cel puţin de patru ori pe lună). Îi zâmbea lui George cu mult rafinament.

— Nu mi-am închipuit niciodată că un bărbat ar putea să arate asemenea unei insule, spuse Mary Montresor. Vrei să urci în maşină?

— Asta mi-ar place cel mai mult pe lume, răspunse George fără să ezite şi se aşează lângă ea.

Porniră încet pentru că traficul nu permitea altfel.

— City-ul mă oboseşte, spuse Mary Montresor. Am venit să văd cum arată. Mă întorc la Londra.

Fără să încerce s-o corecteze la geografie, George declară că era o idee splendidă. Mergeau câteodată încet, alteori cu zvâcnituri bruşte de viteză, atunci când Mary Montresor vedea şansa de-a se strecura. Lui George i se părea că ea era cam îndrăzneaţă în aceste demarări, dar se gândi că nu se poate muri decât o singură dată. Totuşi, găsi că cel mai bine ar fi să nu se angajeze în conversaţie. Prefera ca şoferiţa lui blondă să se ocupe numai de condus.

Mary fu cea care începu conversaţia, alegând clipa când lua un viraj periculos pe după colţul de la Hyde Park.

— Ce-ai zice să te însori cu mine? Îl întrebă ea într-o doară.

* Duminica Rusaliilor.

George rămase cu gura căscată, dar asta s-ar fi putut datora unui mare autobuz care părea să-i ameninţe cu distrugerea totală. Se minună el însuşi de repeziciunea cu care-i răspunse.

— Mi-ar place teribil, răspunse pe un ton firesc.

— Bine, spuse Mary Montresor cam vag. Poate, într-o zi.

Intrară pe bulevard fără accident şi, în momentul acela, George observă noi afişe mari la staţia de metrou de la Hyde Park. Făcute sandviciuri între două anunţuri — „Situaţia politică gravă” şi „Colonel în docuri” se afla unul pe care scria „O fată din înalta societate se va căsători cu un duce” şi un altul „Ducele de Edgehill şi Miss Montresor”.

— Ce-i cu ducele de Edgehill? Întrebă George posac.

— Eu şi Bingo? Ne-am logodit.

— Şi-atunci? Ce-ai spus adineauri…

— O, aia, zise Mary Montresor. Ştii, de fapt, încă nu m-am hotărât cu cine să mă mărit.

— Atunci de ce te-ai logodit cu el?

— Numai să văd dacă puteam. Tuturor li se părea c-ar fi îngrozitor de greu numai să se gândească la asta. Şi n-a fost câtuşi de puţin!

— Mare baftă pe… Bingo, observă George, stăpânindu-şi jenă de a numi pe un duce adevărat în viaţă cu porecla.

— Nu cred, spuse Mary Montresor. Ar fi bine pentru Bingo dacă ceva i-ar putea face bine — ceea ce mă îndoiesc.

George făcu o altă descoperire, ajutat din nou de un poster pus la vedere.

— Ia uite, desigur, e ziua cupei la Ascot. M-aş fi aşteptat ca ăsta să fie singurul loc unde te-ai fi putut duce astăzi.

Mary Montresor oftă.

— Am vrut o vacanţă, spuse ea pe un ton plângăreţ.

— Aşa şi eu, îi întări spusele George, încântat. Şi ca urmare, unchiul meu mi-a dat cu piciorul, lăsându-mă muritor de foame.

— Atunci, în cazul în care ne vom căsători, spuse Mary, cele douăzeci de mii de lire ale mele pe an s-ar putea dovedi salvatoare?

— Ne-ar asigura, bineînţeles, ceva confort casnic, fu de părere George.

— C-ai adus vorba de case, sări Mary, hai la ţară să căutăm o locuinţă în care ne-ar place să trăim.

Părea un plan simplu şi încântător. Au convenit să se. Ducă spre Putney Bridge; au ajuns la trecerea de la Kingston şi, cu o mare satisfacţie, Mary apăsă pe acceleraţie. Au sosit la ţară foarte repede. O jumătate de oră mai târziu, Mary exclamă deodată, întinse un braţ dramatic şi făcu semn spre…

Pe coama dealului din faţa lor se ridica o casă pe care agenţii imobiliari o descriu (dar rareori în mod întemeiat) ca pe „o minune a lumii vechi”. Imaginaţi-vă că descrierea

majorităţii caselor de la ţară se adevereşte deodată şi vă faceţi o idee despre locuinţa cu pricina.

Mary opri în faţa unei porţi albe.

— Lăsăm maşina, urcăm şi ne uităm la ea. E casa noastră!

— Desigur, e casa noastră, acceptă George. Numai că, deocamdată, se pare că locuiesc alţi oameni.

Mary îi îndepărtă pe ceilalţi oameni cu un gest. Urcară împreună pe şoseaua ce se unduia. Mai de aproape, casa părea şi mai atrăgătoare.

— Haide să aruncăm o privire pe la fiecare fereastră, propuse Mary.

George ezită.

— Crezi că ceilalţi oameni…

— Ei nu mă interesează. E casa noastră — ei locuiesc aici în mod accidental. Şi apoi, e o zi frumoasă şi, sigur, sunt plecaţi. Şi, dacă ne prinde cineva, am să spun… Am să spun… Că am crezut că e casa doamnei… Doamnei Pardonstenger şi că îmi pare rău că am greşit.

— Bine, ar putea fi destul de sigur, spuse George, pe gânduri.

Se uitară prin ferestre. Casa era superb mobilată. Tocmai ajunseseră la birou, când nişte paşi se auziră scârţâind pe pietrişul din spatele lor, se întoarseră şi dădură cu ochii de un majordom ireproşabil.

— O! Făcu Mary. Şi după ce-şi etală cel mai încântător zâmbet, întrebă: doamna Pardonstenger e acasă? Mă uitam să văd dacă-i în birou.

— Doamna Pardonstenger e acasă, domnişoară, răspunse majordomul. Vă rog să poftiţi pe aici.

Au făcut singurul lucru pe care-l puteau. L-au urmat. George îşi făcea socoteala cum s-ar putea sfârşi toată întâmplarea. Cât priveşte numele de Pardonstenger ajunse la concluzia că putea fi întâlnit unul la douăzeci de mii de cazuri. Însoţitoarea sa îi şopti:

— Lasă pe mine. Va fi în ordine.

George era foarte încântat să lase totul pe seama ei. Situaţia reclama, reflectă el, fineţe feminină.

Au fost conduşi într-o sufragerie. Pe dată ce majordomul ieşi din cameră, uşa se redeschise brusc şi o doamnă voinică, înfloritoare, cu păr oxigenat intră pe neaşteptate.

Mary Montresor făcu o mişcare spre ea, apoi se opri, ca luată prin surprindere.

— Dar cum? Nu e Amy! Ce lucru extraordinar!

— E un lucru extraordinar într-adevăr rosti o voce sinistră.

Un bărbat intrase după doamna Pardonstenger, un om uriaş, cu o faţă de buldog şi încruntat ameninţător. George se gândi că nu mai văzuse o brută atât de urâcioasă. Acesta închise uşa şi se aşeză cu spatele în ea.

— Un lucru cu totul şi cu totul extraordinar, repetă el, rânjind batjocoritor. Dar cred că ne-am prins de trucul vostru! Scoase, deodată, un revolver de o mărime neobişnuită: mâinile sus, mâinile sus, vă spun: percheziţionează-i, Bella.

Citind poveşti detective, George se întrebase, deseori, cum se putea simţi cineva percheziţionat. Acum ştia. Bella (alias dna. P.) se convinse personal că nici el şi nici Mary nu ascundeau asupra lor vreo armă ucigătoare.

— Credeaţi că sunteţi ai naibii de isteţi, nu-i aşa? Întrebă sarcastic omul. Să veniţi aici şi să faceţi pe nevinovaţii. De data asta aţi încurcat-o rău de lot. De fapt, mă îndoiesc foarte mult dacă prietenii şi rudele voastre or să vă mai vadă vreodată. Ah! Aţi vrea, nu-i aşa? Zise când George făcu o mişcare. Lăsaţi bancurile. Vă lichidez cât aţi clipi din ochi.

— Ai grijă, George, spuse Mary cu vocea tremurândă.

— O să am, răspunse George, cu convingere, o să am multă grijă.

— Şi acum daţi-i drumul, spuse omul. Deschide uşa, Bella. Ţineţi amândouă mâinile deasupra capului. Doamna întâi, aşa! Sunt în spatele vostru. Traversaţi holul. Sus…

Au ascultat. Ce altceva puteau să facă? Mary urcă scările cu mâinile ridicate. Urma George. După ei venea bădăranul

cel uriaş cu revolverul în mână.

Mary a ajuns în capătul scărilor şi a dat colţul. În clipa aceea, luându-l prin surprindere, George dădu cu piciorul puternic înapoi. Îl lovi pe om chiar în stomac şi acesta se prăbuşi pe scări. Pe dată, George se întoarse, se repezi după el şi sări cu genunchii pe pieptul lui. Cu mâna dreaptă apucă revolverul care căzuse când celălalt se rostogolise.

Bella scoase un ţipăt şi se retrase după o draperie. Mary coborî în fugă, cu faţa albă ca varul.

— George, nu cumva l-ai omorât?

Omul zăcea absolut nemişcat. George se aplecă peste el.

— Nu cred că l-am omorât, răspunse el cu regret. Dar l-am făcut sigur K. O.

— Slavă domnului. Respira agitată.

— Frumoasă lovitură, se lăudă, cum era şi firesc, singur. Multe lecţii poţi să înveţi de la un măgar bătrân simpatic. Ce-i?

Mary îl trăgea de mână.

— Hai să plecăm, strigă ea nerăbdătoare. Hai să plecăm repede.

— Dacă am avea ceva cu care să-l legăm pe tipul ăsta, zise George, ocupat cu planurile sale. Nu crezi c-ai putea găsi vreo bucată de frânghie sau de sfoară?

— Nu, nu cred, spuse Mary. Hai să plecăm, te rog… Te rog… Mi-e aşa de frică.

— Nu trebuie să-ţi fie frică, spuse George cu mândrie bărbătească. Eşti cu mine.

— Dragă George, te rog… de dragul meu. Nu vreau să fiu amestecată în treaba asta. Te rog, să plecăm. Felul deosebit în care pronunţă cuvintele „de dragul meu” a schimbat hotărârea lui George. Se lăsă condus afară din casă şi se grăbiră pe şosea spre maşină. Mary spuse pe un ton slab: tu conduci. Eu nu mă simt în stare. George se aşează la volan.

— Dar trebuia să cercetăm despre ce e vorba, spuse el. Dumnezeu ştie din ce gardă neagră e tipul ăla cu înfăţişarea urâtă. Nu aduc poliţia aici, dacă nu vrei s-o fac,

dar am să investighez pe cont propriu. Ar trebui să le iau urma imediat.

— Nu, George, nu vreau s-o faci.

— Cum, după o aventură de prima clasă ca asta, vrei să renunţ? Niciodată, pe viaţa mea.

— Nu credeam să fii atât de crud, spuse Mary văitându-se.

— Nu sunt crud. Nu eu am început. Individul ăla al dracului de impertinent ne-a ameninţat cu un revolver uriaş. Apropo, de ce naiba nu s-a descărcat revolverul ăla când i-am dat cu piciorul jos pe scări.

Opri şi scoase revolverul din buzunarul lateral al maşinii, unde-l pusese. După ce-l examină, începu să fluiere.

— Ei, să fiu al naibii! Chestia asta nu-i încărcată. Dacă aş fi ştiut… Se opri învăluit în gânduri. Mary, e o treabă foarte curioasă.

— Ştiu că e. De aceea, te rog, s-o laşi în pace.

— Niciodată, spuse George ferm.

Mary oftă din toată inima.

— Văd că trebuie să-ţi spun. Şi ceea ce-i mai rău este că n-am nici cea mai mică idee cum o s-o interpretezi.

— Cum adică… Să-mi spui?

— Ştii, treaba stă aşa. Făcu o pauză. Cred că fetele ar trebui să fie unite în zilele noastre, ele ar trebui să încerce să afle ceva despre bărbaţii pe care-i întâlnesc.

— Şi? Întrebă George, complet nelămurit.

— Şi lucrul cel mai important pe care o fată trebuie să-l ştie este cum se va comporta un bărbat în caz de extremă urgenţă — are el prezenţă de spirit, curaj, isteţime? Acesta este un aspect pe care nu poţi să-l cunoşti decât atunci când e prea târziu. O situaţie de extremă urgenţă nu s-ar putea ivi decât după ce eşti măritată de mulţi ani. Tot ceea ce ştii despre un bărbat este cum dansează şi dacă se pricepe să facă rost de un taxi pe o noapte ploioasă.

— Amândouă calităţi foarte folositoare, sublinie George.

— Da, dar când vrei să simţi că un bărbat e bărbat cu adevărat…

— Marile spaţii deschise unde bărbaţii sunt bărbaţi, cită George din memorie cu gândurile duse departe.

— Exact. Dar noi nu avem spaţii deschise în Anglia. Aşa că trebuie să creezi o situaţie în mod artificial. Asta am şi făcut.

— Vrei să spui…

— Da. Casa aia, de fapt, este a mea. Am ajuns la ea după un plan, nu din întâmplare. Şi omul, omul ăla pe care aproape l-ai omorât…

— Da?

— El e Rube Wallace, actorul de film. Ştii că el premiază luptătorii. E cel mai scump şi mai blând dintre oameni. Eu l-am angajat. Bella e soţia lui: De aceea am fost atât de îngrijorată că l-ai omorât. Bineînţeles că revolverul nu era încărcat. Face parte din recuzită. O, George; te-ai supărat rău de tot?

— Eu sunt prima persoană… pe care ai făcut testul ăsta?

— O, nu. Au fost, să văd, nouă şi jumătate!

— Cine a fost jumătatea? Întrebă George din curiozitate.

— Bingo, răspunse Mary cu răceală.

— S-a gândit vreunul dintre ei să dea cu piciorul că măgarul?

— Nu, deloc. Unii au încercat să facă scandal, să-şi dea aere şi alţii au cedat de îndată, dar toţi s-au lăsat conduşi sus, legaţi şi li s-au pus căluşe în gură. Apoi, bineînţeles, eu am reuşit să fac în aşa fel să mă dezleg ca în cărţi, i-am eliberat şi am ieşit găsind casa goală.

— Însă niciunul nu s-a gândit la copita catârului ori ceva de genul ăsta?

— Nu.

— În acest caz, spuse George cu mărinimie, te iert.

— Mulţumesc, George, răspunse Mary stânjenită.

— De fapt, adăugă George, singura întrebare care se pune este: unde ne ducem acum? Nu sunt sigur care din aceste două Lambeth Palace sau Doctor's Commons.

— Ce spui acolo?

— Aprobare. O aprobare specială cred că e necesară. Prea îţi place să te logodeşti cu un bărbat şi apoi imediat să-i ceri altuia să se însoare cu tine.

— Nu ţi-am cerut să te însori cu mine!

— Ba da. La colţul din Hyde Park. Nu e un loc pe care l-aş alege să fac eu însumi o cerere în căsătorie, dar fiecare îşi are idiosincrasiile sale în problemele astea.

— Eu n-am făcut aşa ceva. Eu doar te-am întrebat, în glumă, dacă ai vrea să te însori cu mine! N-am spus-o cu intenţie serioasă.

— Dacă aş cere părerea unui consilier juridic sunt sigur că el ar spune că ea a reprezentat o veritabilă cerere în căsătorie. Şi-apoi, doar ştii că vrei să te măriţi cu mine.

— Nu vreau.

— După nouă eşecuri şi jumătate? Închipuieşte-ţi ce sentiment de siguranţă vei avea să-ţi trăieşti viaţa alături de un om care te poate salva din orice situaţie periculoasă.

Mary părea să cedeze treptat în faţa acestui argument profund. Dar spuse cu hotărâre: nu mă mărit cu nici un bărbat, dacă nu vine în genunchi la mine.

George se uită la ea. Era adorabilă. Dar George mai avea şi alte caracteristici de catâr pe lângă lovitura de picior. Spuse cu tot atâta fermitate:

— Să mergi în genunchi spre o femeie este un lucru degradant. N-o fac.

Mary spuse cu aplomb încântător:

— Ce păcat!

Se întoarseră la Londra. George era posomorât şi tăcut. Marginea pălăriei îi ascundea faţa fetei. Când trecură pe „lângă colţul din Hyde Park, ea murmură încet:

— N-ai putea să mergi în genunchi pentru mine?

George răspunse sigur pe el:

— Nu!

Se simţea ca un superman în devenire. Ea îl admira pentru atitudinea sa. Dar, din nefericire, el o suspecta c-ar avea şi ea tendinţe de catâr. Opri brusc.

— Scuză-mă, spuse el.

Sări din maşină, se întoarse la o grămadă de fructe de care tocmai trecuseră şi veni aşa de repede că poliţistul, ce se îndrepta spre ei să-i întrebe ce se întâmplase, n-a avut timp să-i ajungă.

George demară, lăsând să cadă un măr în poala fetei.

— Mănâncă mai multe fructe, spuse el. Şi în mod simbolic.

— Simbolic?

— Da, la origine Eva i-a dat lui Adam un măr. În zilele noastre Adam îi dă unul Evei. Înţelegi?

— Da, făcu Mary cu îndoială în glas.

— Unde să te duc? O întrebă George politicos.

— Acasă, te rog.

Conduse maşina spre Grosvenor Square. Faţa lui era absolut inexpresivă. Sări din maşină şi-i dădu ocol s-o ajute să coboare. Ea îi adresă o ultimă rugăminte.

— Dragă George, n-ai putea? Numai să-mi faci o plăcere?

— Niciodată, spuse George.

Şi în momentul acela se întâmplă. Alunecă, încercă să-şi recapete echilibrul, dar nu reuşi. Se trezi în genunchi în noroi în faţa ei. Mary scoase un chiot de bucurie şi bătu din palme.

— Scumpul meu George! Acum mă mărit cu tine. Poţi să te duci direct la Lambeth Palace şi să fixezi cu arhiepiscopul de Canterbury.

— N-am vrut, spuse George aprins. A fost o a dra… O coajă de banană. Ridică împricinata cu reproş.

— Nu contează, spuse Mary. S-a întâmplat. Când o să ne certăm şi-o să-mi reproşezi că eu te-am cerut în căsătorie pe tine, eu am să-ţi replic că a trebuit să mergi în genunchi înaintea mea ca să mă mărit cu tine. Şi totul datorită acestei binecuvântate coji de banană! O să spui că a fost o binecuvântată coajă de banană?

— Ceva de felul ăsta, consimţi George.

În după — amiaza aceea, la cinci şi jumătate, domnul Leadbetter a fost informat că nepotul său venise şi vroia să-l

vadă.

— A venit să-şi ceară iertare, îşi spuse domnul Leadbetter în sinea lui. Recunosc că am fost cam aspru cu flăcăul, dar am făcut-o spre binele, lui.

Dădu ordin ca George să fie condus înăuntru.

George intră, dându-şi aere.

— Aş dori să schimb câteva cuvinte cu dumneata unchiule, zise el, Mi-ai făcut o mare nedreptate azi — dimineaţă. Aş vrea să ştiu dacă, la vârsta mea, dumneata ai fi putut ieşi în stradă, dezmoştenit de rudele dumitale şi între ora unsprezece şi un sfert şi cinci şi treizeci p.m. ai fi obţinut un venit de 20.000 lire pe an? Eu asta am făcut!

— Eşti nebun, băiete.

— Nu-s nebun, sunt bogat. Mă căsătoresc cu o fată bogată, frumoasă, din înalta societate. Cu una care, mai mult, renunţă la un duce de dragul meu.

— Te însori cu o fată pentru banii ei? Nu mă aşteptam la asta de la tine.

— Ai perfectă dreptate. N-aş fi îndrăznit niciodată s-o cer dacă, din fericire, nu m-ar fi cerut ea. A retractat apoi, dar am făcut-o să se răzgândească. Şi ştii, unchiule, cum am reuşit toate astea? Cheltuind în mod judicios două monezi de un penny şi prinzând „mingea de aur a şansei”.

— De ce doar două monezi de un penny, întrebă domnul Leadbetter, interesat din punct de vedere financiar.

— O banană… Dintr-o grămadă. Nu oricine s-ar fi gândit la banana aceea. De unde iei o aprobare de căsătorie? De la Doctor's Commons sau de la Lambeth Palace?

Moştenirea.

Domnul Petherick tuşi dându-şi mai multă importanţă ca de obicei.

— Mă tem că mica mea problemă vi se va părea tuturor cam blândă, spuse el în chip de scuză, după senzaţionalele povestiri pe care le-am auzit. Nu-i nici o vărsare de sânge, dar mi se pare o afacere interesantă, destul de ingenioasă şi, din fericire, ştiu răspunsul corect la ea.

— Nu e vorba de ceva grozav de juridic, nu-i aşa? Întrebă Joyce Lempriere. Vreau să zic treburi legate de legi şi scandaluri de genul Barnaby împotriva lui Skinner din anul 1881.

Domnul Petherick se lumină plin de admiraţie, uitându-se la ea pe deasupra ochelarilor.

— Nu, nu, dragă domnişoară. Nu trebuie să te temi de aşa o subtilitate. Povestea pe care am de gând s-o relatez este cât se poate de simplă şi directă şi poate fi urmărită de orice om care n-a făcut studii de drept.

— Fără echivocuri juridice, da? Spuse Miss Marple, ameninţându-l cu o andrea.

— Fără, n-aveţi grijă, o asigură domnul Petherick.

— Bine, nu sunt chiar aşa de sigură, dar hai să ascultăm povestea.

— E în legătură cu un fost client de-al meu. Am să-i spun Clode — Simon Clode. Era un om extrem de bogat şi locuia într-o casă mare nu foarte departe de aici. Avusese un fiu, ucis în război şi de la acest băiat îi rămăsese un singur copil, o fetiţă. Mama ei murise la naştere şi, după moartea tatălui, venise să locuiască cu bunicul său care, pe dată, s-a ataşat extrem de mult de ea. Micuţa Chris putea face orice vroia din bunicul ei. Niciodată nu mi-a fost dat să văd un om atât de complet vrăjit de un copil şi nu pot să vă descriu durerea şi disperarea când, la vârsta de 11 ani, fetiţa a făcut pneumonie şi a murit.

Bietul Simon Clode era de neconsolat. Un frate îi murise recent în circumstanţe tragice şi atunci Simon Clode le oferise, cu generozitate, o casă copiilor fratelui său — două fete, Grace şi Mary şi un băiat, George. Dar, deşi era bun şi generos cu nepotul şi nepoatele sale, bătrânul nu le-a arătat niciodată aceeaşi dragoste şi ataşament ca micuţei sale nepoţele. Pentru George Clode s-a găsit o slujbă la o bancă din apropiere şi Grace s-a căsătorit cu un tânăr cercetător chimist inteligent, numit Philip Garrod. Mary, care era o fată liniştită, reţinută, rămase acasă şi avea grijă

de unchiul ei. Cred că-l îndrăgea în felul ei calm, ne ostentativ. Şi după toate aparenţele, lucrurile mergeau foarte bine. Trebuie să vă spun că, după moartea micuţei Christobel, Simon Clode a venit la mine cu instrucţiuni să redactez un nou testament. Prin acest document, averea sa, care era uriaşă, urma să fie împărţită egal între nepoţi, câte o treime fiecăruia.

Timpul trecea. Întâlnindu-l, din întâmplare, într-o zi pe George Clode l-am întrebat ce face unchiul său, pe care nu-l mai văzusem de câtva timp. Spre surpriza mea, George se întunecă la faţă: „Aş vrea să-l treziţi la realitate pe unchiul Simon”, spuse el necăjit. Faţa sa cinstită, dar nu prea inteligentă, arăta speriată şi îngrijorată: „Acest spirit al afacerilor merge din ce în ce mai rău”. „Ce spirit al afacerilor”? Am întrebat eu foarte surprins.

Atunci George mi-a povestit totul. Cum domnul Clode începuse treptat să se intereseze de subiect şi cum, când era în formă maximă, se întâmplase să întâlnească un medium american, o anume doamnă Eurydice Spragg. Această femeie, pe care George nu ezită s-o caracterizeze ca pe o escroacă din toate punctele de vedere, câştigase o influenţă imensă asupra lui Simon Clode. Ea era practic pretutindeni în casă, ţinea multe şedinţe în care spiritul lui Christobel apărea bunicului său iubitor.

Recunosc că nu sunt dintre aceea care ridiculizează sau dispreţuiesc spiritismul. După cum v-am spus, cred în dovezi. Şi cred că atunci când avem o minte imparţială în care dovadă este în favoarea spiritismului, rămân multe lucruri care nu pot fi puse pe seama fraudei sau trecute cu vederea. Aşadar, cred şi nu prea. Există anumite dovezi pe care nu poţi să-ţi permiţi a le dezaproba.

Pe de altă parte, spiritismul duce foarte uşor la fraudă şi impostură şi, din ceea ce tânărul George Clode mi-a vorbit despre această doamnă, Eurydice Spragg, m-am convins tot mai mult că Simon Clode se afla pe mâini rele şi că doamna Spragg era probabil o impostoare de cea mai proastă speţă.

Bătrânul, aşa abil cum era el în afaceri, putea uşor fi influenţat când venea vorba despre dragostea pentru nepoata sa moartă.

Întorcând lucrurile pe toate faţetele, mă simţeam tot mai neliniştit. Îmi erau dragi tinerii din familia Clode, Mary şi George, şi mi-am dat seama că această doamnă Spragg, cu influenţa sa asupra unchiului lor, le-ar putea cauza necazuri în viitor.

Cu prima ocazie, m-am folosit de un pretext pentru a-i face o vizită lui Simon Clode. Am găsit-o pe doamna Spragg instalată ca un musafir căruia i se aduceau toate onorurile şi era privit cu prietenie. De îndată ce-am văzut-o, am fost cuprins de cele mai rele presimţiri. Era o femeie înaltă, de vârstă mijlocie, îmbrăcată ţipător. La tot pasul trântea expresii despre „dragii noştri care au trecut în nefiinţă” şi alte lucruri de genul acesta.

Şi soţul ci stătea în casă, pe nume Absalom Spragg, un bărbat înalt şi slăbănog, cu o expresie melancolică şi ochi extrem de şireţi. De-ndată ce am putut rămâne singur cu Simon Clode, i-am vorbit, tacticos, despre acest subiect. El se manifestă plin de entuziasm. Eurydice Spragg era minunată! Îi fusese trimisă direct, în urma unei rugăciuni! Nu-i păsa deloc de bani, pentru ea era suficientă bucuria de a ajuta o inimă îndurerată. Avea chiar un sentiment matern pentru micuţa Chris. Începuse s-o considere aproape ca pe o fiica. Apoi continuă să-mi de-a amănunte: cum auzise vocea lui Chris, cât de bine şi fericită se simţea cu tatăl şi mama ei. Îmi mai vorbi despre alte sentimente exprimate de copil, care, comparându-le cu amintirile mele despre micuţa Christobel, îmi păreau cât se poate de nepotrivite. Ea sublinia faptul că „tata şi mama o iubesc pe draga doamnă Spragg”.

— Dar, sigur, izbucni el, Petherick tu eşti un zeflemist.

— Nu, nu sunt zeflemist. Departe de mine aşa ceva. Unii dintre cei care au scris pe această temă sunt oameni ale căror dovezi le-aş accepta fără să evit şi aş acorda, oricărui

medium recomandat de către ei, respect şi credit, îmi închipui că această doamnă Spragg prezintă multe garanţii.

Simon era extaziat după doamna Spragg. Îi fusese trimisă de bunul Dumnezeu. Dăduse peste ea pe plaja unde petrecuse două luni vara. O întâlnire întâmplătoare cu un rezultat atât de minunat!

Am plecat foarte nemulţumit. Mi se împliniseră temerile cele mai rele, dar nu-mi dădeam seama ce puteam face. După ce m-am gândit şi am chibzuit îndelung, i-am scris lui Philip Garrod care, aşa cum v-am spus, se căsătorise cu cea mai mare dintre fetele Clode, Grace. L-am expus cazul, bineînţeles, în termenii cei mai prudenţi cu putinţă. Am subliniat pericolul ca o asemenea femeie să pună stăpânire pe mintea bătrânului. Şi i-am sugerat ca domnul Clode să fie pus în contact, dacă era posibil, cu unele cercuri reputate de spiritism. M-am gândit că aceasta nu va fi o treabă prea dificilă pentru Philip Garrod s-o aranjeze.

Garrod a acţionat cu promptitudine. El şi-a dat seama, spre deosebire de mine, că sănătatea lui Simon Clode se afla într-o stare precară şi, ca om practic, n-avea intenţia să-şi lase soţia, cumnata sau cumnatul să fie spoliaţi de moştenirea care li se cuvenea de drept. Veni în săptămâna următoare, aducând cu el ca musafir pe celebrul profesor Longman. Acesta era un om de ştiinţă de primă clasă a cărui performanţă în spiritism te obligă să-l tratezi cu respect. Era nu numai un savant strălucit, dar şi un om de o deosebită corectitudine şi probitate.

Rezultatul vizitei a fost cât se poate de nefericit. Se pare că Longman spusese foarte puţine lucruri cât timp stătuse acolo. Au fost ţinute două şedinţe, în condiţii pe care nu le cunosc. Cât timp s-a aflat în casă, Longman nu s-a pronunţat, dar, după plecarea sa, i-a trimis o scrisoare lui Philip Garrod. În ea, recunoştea că nu putuse să detecteze vreo înşelătorie la doamna Spragg, dar că, totuşi, după părerea sa personală, fenomenele nu erau reale. Domnul Garrod, mai scria el, putea să arate această scrisoare

unchiului său, dacă aprecia potrivit şi mai sugera că el însuşi l-ar putea pune pe domnul Clode în legătură cu un medium de o perfectă integritate.

Philip Garrod îi duse scrisoarea direct unchiului său, dar rezultatul nu a fost cel la care se aşteptase. Bătrânul a făcut un tărăboi grozav. Totul nu era decât o intrigă care s-o discrediteze pe doamna Spragg, o sfântă nedreptăţită şi jignită! Ea îi povestise deja de câtă amară invidie suferea în ţara aceasta. Sublinie că Longman a fost forţat să spună că nu a detectat vreo escrocherie. Eurydice Spragg venise la el în momentul cel mai dificil al vieţii sale, îl ajutase şi-l alinase şi el era pregătit să-i susţină cauza, chiar dacă asta însemna să se certe cu toţi membrii familiei sale. Ea reprezenta mai mult pentru el decât oricine pe lumea asta.

Philip Garrod fu poftit afară din casă, fără prea multă ceremonie, dar, ca urmare a furiei sale, sănătatea lui Clode se înrăutăţi definitiv. O lună întreagă stătuse aproape tot timpul în pat şi se părea că era foarte posibil să rămână invalid, legat de pat până când ceasul morţii l-ar fi eliberat. La două zile după plecarea lui Philip, am fost chemat urgent şi m-am grăbit într-acolo. Clode se afla în pat şi arăta, chiar şi după părerea mea de avocat, într-adevăr foarte rău. Abia putea respira.

— Mi se apropie sfârşitul, spuse el. Îl simt. Nu mă contrazice Petherick. Dar înainte de a muri vreau să-mi îndeplinesc datoria faţă de fiinţa care a făcut mai mult pentru mine decât oricine în lumea asta. Vreau să redactez un nou testament.

— Desigur, am consimţit eu, dacă-mi dai instrucţiunile acum, am să-ţi fac o ciornă şi ţi-o trimit mâine.

— Nu aşa, spuse el. Ştii de ce, omule, pentru că s-ar putea să mor în noaptea asta. Am scris aici ceea ce vreau — căută sub pernă — şi tu să-mi spui dacă e bine.

Scoase o foaie de hârtie cu câteva cuvinte mâzgălite cu creionul. Era simplu şi cât se poate de clar. Lăsa câte 5.000

de lire nepoatelor şi nepotului iar restul din vasta sa avere Eurydicei Spragg „în semn de gratitudine şi admiraţie”.

Nu mi-a plăcut, dar asta era. Nu se punea problema de senilitate, bătrânul era cât se poate de sănătos.

Sună clopoţelul după doi servitori. Veniră imediat. Fata în casă, Emma Gaunt, era o femeie înaltă, între două vârste, care se afla acolo de mulţi ani şi-l îngrijise pe Clode cu mult devotament. Împreună cu ea veni bucătăreasa, o tânără cu piept plin, de vreo 30 de ani. Simon Clode le privi pe amândouă pe sub sprâncenele lui stufoase.

— Vreau să-mi fiţi martore la testamentul meu. Emma adu-mi stiloul.

Emma se duse ascultătoare spre birou.

— Nu în sertarul acela din stânga, fată, spuse iritat bătrânul Simon. Nu ştii că este în cel din dreapta?

— Nu, e aici, domnule, spuse Emma, scoţându-l.

— Atunci trebuie să-l fi pus tu greşit ultima oară, mormăi bătrânul. Nu suport ca lucrurile să nu stea la locul lor.

Încă mormăind, luă stiloul de la ea şi îşi copie ciorna, aprobată de mine, pe o foaie de hârtie curată. Apoi se semnă. Emma Gaunt şi bucătăreasa Luci David, semnară şi ele. Am îndoit testamentul şi l-am introdus într-un plic lung, albastru. Înţelegeţi că a fost scris pe o foaie de hârtie obişnuită.

Tocmai când servitoarele se întorceau să părăsească încăperea, Clode căzu pe pernă abia respirând şi cu faţa schimonosită. M-am aplecat asupra lui îngrijorat şi Emma Gaunt se întoarse repede. Totuşi, bătrânul îşi reveni şi zâmbi slab.

— E în regulă, Petherick, nu te speria. În orice caz am să mor liniştit acum după ce am făcut ceea ce vroiam.

Emma Gaunt se uită întrebătoare la mine să ştie dacă putea să părăsească încăperea. Am dat din cap încurajând-o şi ea ieşi, mai întâi oprindu-se să ridice plicul albastru care-mi alunecase pe jos în clipa când fusesem îngrijorat.

Mi-l înmână şi eu îl strecurai în buzunarul de la haină, după care ea plecă.

— Eşti supărat, Petherick, spuse Simon Clode. Eşti plin de prejudecăţi, ca toţi ceilalţi.

— Nu este o chestiune de prejudecată, i-am răspuns. Doamna Spragg poate fi tot ceea ce susţine că este. N-aş face nici o obiecţie dacă i-ai lăsa o mică moştenire ca amintire a recunoştinţei tale, dar îţi spun sincer, Clode, că e rău să-ţi dezmoşteneşti propriile tale rude de sânge în favoarea unui străin.

Cu asta, m-am întors şi am plecat. Făcusem ce am putut ca să-mi exprim protestul.

Mary Clode ieşi din sufragerie şi mă întâlni în hol.

— Luaţi ceaiul înainte de a pleca, nu-i aşa? Veniţi aici! Şi ea mă conduse în sufragerie.

Focul ardea în cămin iar camera arăta plăcută şi veselă. Îmi luă haina tocmai când fratele ei, George, intră în cameră. Acesta o luă şi-o puse peste un scaun din capătul încăperii, apoi reveni în faţa focului, unde se servea ceaiul. În timpul acesta se ridică o problemă privind moşia. Simon Clode spusese că nu vroia să fie deranjat şi îl lăsase pe George să hotărască. George era cam nervos privind decizia pe care trebuia s-o ia de unul singur. La sugestia mea, după ceai, ne-am dus în birou şi am cercetat documentele respective. Mary Clode ne-a însoţit.

După un sfert de oră mă pregăteam de plecare. Amintindu-mi că-mi lăsasem haina în sufragerie, m-am dus acolo s-o iau. Singura persoană în cameră era doamna Spragg, care îngenunchease lângă scaunul pe care se aflase aceasta. Părea să îndrepte ceva care nu era necesar la husa de creton. Când intrarăm, se ridică şi avea faţa foarte roşie.

— Husa asta niciodată nu stă ca lumea, se plânse ea. Zău, aş putea să fac eu una mai bună.

Mi-am luat haina şi m-am îmbrăcat. În timpul ăsta am observat că plicul care conţinea testamentul căzuse din

buzunar şi se afla pe duşumea. L-am pus la loc în buzunar, i-am spus „la revedere” şi am plecat.

Când am sosit la biroul meu… Am să vă descriu următoarele mele acţiuni cu grijă. Mi-am scos haina şi-am luat testamentul din buzunar. Îl ţineam în mână şi stăteam lângă masă când funcţionarul intră. Cineva dorea să-mi vorbească la telefon şi derivaţia de la biroul meu era deranjată. Ca urmare, l-am însoţit în biroul din faţă şi-am rămas acolo vreo cinci minute, angajat în discuţia de la telefon.

Când am ieşit, mi-am găsit funcţionarul aşteptându-mă.

— Domnul Spragg doreşte să vă vadă, domnule. L-am condus în biroul dumneavoastră.

M-am dus acolo şi l-am găsit pe domnul Spragg stând la masă. Se ridică şi mă salută într-o manieră oarecum mieroasă, apoi îmi ţinu o cuvântare lungă şi fără noimă. Esenţialul părea să fie o justificare inabilă a lui şi a soţiei sale. Se temea că oamenii spuneau etc, etc. Soţia sa fusese cunoscută încă din copilărie pentru puritatea inimii sale şi a motivelor ei… Ş.a.m.d. Ş.a.m.d. Mă tem că am fost c-am rece cu el. În cele din urmă, cred, şi-a dat seama că vizita sa eşuase şi plecă oarecum brusc. Atunci mi-am reamintit că lăsasem testamentul pe masă. L-am luat, am sigilat plicul, am scris al cui era şi l-am pus în seif.

Acum ajung la capătul povestirii mele. Două luni mai târziu, domnul Simon Clode a murit. N-am să intru în detalii anevoioase, am să vă relatez adevărul gol — goluţ. Când plicul sigilat, care conţinea testamentul, a fost deschis s-a descoperit că nu conţinea decât o foaie de hârtie albă.

Se opri, uitându-se în jur la feţele curioase. Zâmbi încântat.

— Desigur, că apreciaţi poanta? Timp de două luni, plicul sigilat se aflase în seiful meu. Nu putuse fi modificat atunci. Nu, intervalul a fost foarte scurt: între momentul în care testamentul a fost semnat şi cel în care l-am închis în seif.

Acum, cine avusese prilejul şi în interesul cui se făcuse asta?

Am să vă recapitulez punctele principale într-un scurt rezumat: Testamentul a fost semnat de domnul Clode şi pus de mine într-un plic. Până aici toate bune. Apoi l-am pus în buzunarul de la haină. Aceasta mi-a fost luată de către Mary şi înmânată de ea lui George, eu fiind de faţă în timp ce el îmi aşeză haina. Câtă vreme m-am aflat în birou, doamna Eurydice Spragg ar fi avut o mulţime de timp să scoată plicul din buzunarul de la haină, să-i citească conţinutul şi, de fapt, găsind plicul pe jos şi nu în buzunar dovedeşte că aşa ar fi procedat. Dar aici ajungem la un punct curios: ea a avut prilejul de a substitui testamentul cu o hârtie albă, dar nu avea motiv. Acesta era în favoarea ei; şi făcând substituirea se deposeda de moştenirea pe care o dorea cu atâta nerăbdare. Acelaşi lucru este valabil şi în cazul domnului Spragg. Şi el a avut prilejul. A fost lăsat singur cu documentul în discuţie vreo două, trei minute în biroul meu. Dar, din nou, nu era în avantajul său să procedeze aşa. Suntem confruntaţi cu această problemă curioasă: doi oameni care au avut prilejul de a introduce o foaie albă de hârtie, dar fără vreun motiv, şi alţi doi oameni ce aveau motivul, dar nu şi prilejul. Apropo, n-aş exclude s-o bănuiesc pe servitoarea Emma Gaunt. Aceasta le era devotată tinerilor stăpâni şi detesta familia Spragg. Sunt sigur că ar fi fost tentată să încerce substituirea dacă s-ar fi gândit la asta. Dar, deşi a pus mâna într-adevăr pe plic, când l-a ridicat de pe duşumea şi mi l-a înmânat, cu siguranţă, n-a avut prilejul să umble la conţinutul său şi n-ar fi putut înlocui plicul printr-o iuţeală de mână (de care, oricum, n-ar fi capabilă) deoarece plicul a fost adus în casă de mine şi nimeni de-acolo n-ar fi putut avea un duplicat.

Se uită la cei din jur încântat.

— Poftiţi, asta este mica mea problemă. Sper că am expus-o clar. M-ar interesa să aud părerile voastre.

Spre uimirea tuturor, Miss Marple izbucni într-un hohot prelung de râs. Ceva părea s-o amuze extraordinar de mult.

— Ce s-a întâmplat, mătuşă Jane? Nu ne spui şi nouă gluma? Întrebă Raymond.

— Mă gândeam la micul Tommy Simonds, un băieţel cam obraznic, dar câteodată foarte amuzant. Unul dintre acei copii cu feţe inocente, care sunt întotdeauna puşi pe făcut şotii. Mă gândeam cum, săptămâna trecută, la Şcoala de Duminică el a întrebat: „Doamnă profesoară, se spune albuşul de ouă este alb sau albuşul de ouă suni albe”? Şi domnişoara Durston îi explică acestuia că oricine ar spune „albuşurile de ouă sunt albe sau albuşul de ou este alb”, la care obraznicul de Tommy a spus: „Bine, atunci am să spun că albuşul de ou este galben”! A fost o obrăznicie din partea lui, bineînţeles, dar veche de când lumea. O ştiam de când eram copil.

— Foarte nostim, dragă mătuşă Jane, zise cu bunăvoinţă Raymond, dar sigur asta n-are nimic de-a face cu povestea foarte interesantă pe care domnul Petherick ne-a spus-o.

— Ba da, are, îl contrazise Miss Marple. E o capcană! Precum şi povestea domnului Petherick. Aşa sunt avocaţii! Ah, dragă prietene! Şi ea îi făcu semn din cap a reproş.

— Chiar ştii despre ce c vorba? Se minună avocatul, făcându-i cu ochiul.

Miss Marple scrise câteva cuvinte pe o bucăţică de hârtie, o împături şi o trimise din mână în mână. Domnul Petherick o deschise, citi ce era scris pe ea şi se uită cu apreciere la Miss Marple.

— Dragă prietenă, remarcă el, există oare ceva ce nu cunoşti?

— O ştiu de copil, răspunse Miss Marple. M-am şi jucat cu ea.

— Habar n-am despre ce este vorba, spuse sir Henry. Sunt sigur că domnul Petherick are vreo scamatorie juridică inteligentă în mânecă.

— Nici vorbă, făcu domnul Petherick. Nici vorbă. Este o chestiune cât se poate de clară şi directă. Nu trebuie să-i acordaţi atenţie domnişoarei Marple. Ea are felul ei propriu de a privi lucrurile.

— Ar trebui să găsim adevărul, spuse Raymond West, uşor vexat. Faptele, desigur, par destul de simple. În fond, cinci persoane au atins plicul acela. Familia Spragg ar fi putut, în mod clar, umbla în el, dar e la fel de clar că n-au făcut-o. Rămân ceilalţi trei. Acum, când vezi mijloacele minunate prin care conspiratorii fac un lucru în faţa ta, cred că hârtia ar fi putut fi extrasă şi înlocuită cu alta de către George Clode, în timp ce ducea haina spre capătul camerei.

— Ei bine, eu cred c-a fost servitoarea, spuse Joyce. Ea a alergat şi i-a spus lui Mary ce se întâmplase şi aceasta a luat un alt plic albastru şi doar le-a înlocuit.

Sir Henry clătină din cap.

— Nu sunt de acord cu niciunul dintre voi, spuse el rar. Astfel de lucruri sunt făcute de conspiratori, pe scenă şi în romane, dar cred că sunt imposibile în viaţa reală, mai ales, sub privirea versată a unui om ca prietenul meu, domnul Petherick. Dar, mi-a venit o idee, e doar o idee şi nimic mai mult. Noi ştim că profesorul Longman tocmai fusese acolo în vizită şi că vorbise foarte puţin. E destul de rezonabil să presupunem că cei doi Spragg au fost foarte neliniştiţi de rezultatul acelei vizite. Dacă Simon Clode nu le-a mărturisit nimic, ceea ce e foarte probabil, ei ar fi interpretat sosirea domnului Petherick dintr-un cu totul alt unghi de vedere.

Ei credeau, probabil, că domnul Clode îşi făcuse deja testamentul în beneficiul doamnei Eurydice Spragg şi că cel nou ar fi putut fi schimbat exact în scopul de a o înlătura de la moştenire, ca urmare a revelaţiilor profesorului Longman, sau, altfel zis, aşa cum spuneţi voi avocaţii, că Philip Garrod îl impresionase pe unchiul său cu sentimentele faţă de rudele sale de sânge. În acest caz, să presupunem că doamna Spragg era pregătită să înlocuiască documentul. Asta şi face, dar domnul Petherick

intră într-un moment nefericit, încât ea nu are timp să-l citească pe cel adevărat şi-l aruncă în grabă în foc ca avocatul să nu descopere lipsa lui.

Joyce respinse foarte hotărâtă din cap toată pledoaria.

— Nu l-ar arde niciodată fără să-l citească.

— Soluţia e una simplă, admise sir Henry. Presupun că… Domnul Petherick nu a ajutat el însuşi providenţa.

Sugestia era doar o glumă, dar micul avocat se îndreptă în scaun ca un om a cărui demnitate fusese ofensată.

— O sugestie cât se poate de nelalocul ei, remarcă el cu asprime.

— Ce părere are doctorul Pender? Întrebă sir Henry.

— Nu pot să spun că am vreo idee clară. Cred că substituirea trebuie să fi fost efectuată ori de doamna Spragg, ori de soţul ei, foarte posibil pentru motivul arătat de sir Henry. Dacă nu a citit testamentul decât după plecarea domnului Petherick, atunci trebuie să fi fost pusă într-o dilemă, de vreme ce el n-a putut să acţioneze cum vroia. E posibil ca ea să fi băgat testamentul printre documentele domnului Clode, acolo unde se gândea că acesta ar fi fost găsit după decesul lui. Dar nu ştiu de ce nu a fost descoperit. Asta ar putea fi doar o simplă speculaţie.

— Că Emma Gaunt a dat peste el — şi, dintr-un devotament deplasat faţă de stăpânii săi, l-a distrus cu bună ştiinţă.

— Consider că soluţia doctorului Pender este cea mai bună dintre toate, spuse Joyce. E adevărat, domnule Petherick?

Avocatul dădu din cap negativ.

— Voi continua de unde am rămas. Am fost consternat şi la fel de derutat ca voi toţi. Nu cred c-aş fi aflat vreodată adevărul — probabil niciodată — dar m-am luminat. S-a procedat şi în mod inteligent.

M-am dus şi am luat cina cu Philip Garrod o lună mai târziu, şi, în timpul conversaţiei noastre, el mi-a povestit un caz interesant, de care aflase recent.

— Aş vrea să vi-l povestesc, Petherick, bineînţeles, în mod confidenţial.

— Foarte bine, i-am răspuns eu.

— Un prieten de-al meu, care se aştepta la o moştenire din partea uneia dintre rudele sale, a fost foarte deprimat când a aflat că acea rudă se gândea să lase ce i se cuvenea unei persoane cu totul ne merituoase. Mă tem că prietenul meu e puţin cam fără scrupule în metodele sale. În casă era o servitoare foarte devotată intereselor părţii legitime, dac-aş putea s-o numesc aşa. Prietenul meu i-a dat instrucţiuni foarte simple şi un stilou umplut aşa cum trebuia. Ea urma să-l pună într-un sertar de la biroul din camera stăpânului ei, dar nu în sertarul obişnuit în care era ţinut stiloul în general. Dacă stăpânul îi cerea să fie martoră la semnarea oricărui document şi dorea să-i aducă stiloul, ea trebuia să i-l dea nu pe cel adevărat, ci duplicatul acestuia. Asta era tot ce avea ea de făcut. Nu-i dădu alte amănunte. Servitoarea era o fiinţă devotată şi-i duse la îndeplinire instrucţiunile în cel mai mic detaliu.

Se opri şi adăugă:

— Sper că nu vă plictisesc, Petherick?

— Absolut deloc, am zis. Sunt cât se poate de interesat.

Ochii noştri se întâlniră.

— Desigur, prietenul meu îţi este cu totul necunoscut, spuse el.

— Desigur, i-am răspuns eu.

— Atunci totul este în regulă, conchise Philip Garrod. Făcu o pauză şi-apoi spuse zâmbind:

— Aţi înţeles poanta? Stiloul era umplut cu ceea ce în mod obişnuit se numeşte cerneală care dispare — o soluţie de amidon şi apă la care au fost adăugate câteva picături de iod. Astea produc un lichid de un albastru foarte închis, dar scrisul dispare în întregime după patru sau cinci zile.

Miss Marple chicoti.

— Cerneală care dispare, zise ea. O ştiu. De multe ori m-am jucat cu ea când eram copil.

Şi ea se uită strălucind de satisfacţie la toţi cei din jur, oprindu-se, pentru a-i face încă o dată cu degetul domnului Petherick.

— Cu toate astea, este un clenci, domnule Petherick, spuse ea. Exact ca un avocat.

Al doilea gong.

Apartamentul era modern. Şi toate cele din cameră erau la fel de moderne. Fotoliile pătrate, scaunele dreptunghiulare. Un birou modern era aşezat chiar sub fereastră, paralel cu ea, la care stătea un om în vârstă, scund. Capul lui era, practic, singurul obiect din cameră care nu era pătrat. Era în formă de ou.

Domnul Hercule Poirot tocmai citea o scrisoare:

Hamborough Clouse,

Hamborough St. Mary,

Westshire 24 septembrie, 1936

Gara: Whimperley.

Telegrame: Hamborough.

St. John, Domnului Hercule Poirot.

Stimate domnule,

S-a ivit o situaţie care trebuie rezolvată cu deosebit tact şi discreţie. Am primit referinţe bune despre dv., de aceea m-am hotărât să vă încredinţez acest caz. Am temeri serioase că am devenit victima unei şarlatanii, dar, din motive familiale, nu doresc să anunţ poliţia. Acord, de aceea, o atenţie aparte acestei chestiuni, dv. trebuind să fiţi pregătii să răspundeţi imediat la primirea unei telegrame. V-aş fi foarte obligat dacă nu veţi răspunde la această scrisoare.

Al dumneavoastră, Gervase Chevenix-Gore.

Sprâncenele dlui Hercule Poirot se ridicară încet încât aproape îi dispărură sub păr.

„Cine-o mai fi şi acest Gervase Chevenix-Gore?”, se întrebă.

Se duse în bibliotecă de unde luă un tom gros, de formal marc. Nu trebui să caute prea mult: „Chevenix-Gore, sir Gervase Francis Xavier, al 10-lea baronet; cr. 1694; fost

căpitan în reg. 17; n. la 18 mai 1878; fiul cel mare al lui sir Guy Chevenix-Gore, al 9-lea baronet şi lady Claudia Bretherton, a doua fiică a celui de-al 8-lea viconte de Wallingford. I-a succedat tatălui în 1911; Căs. 1912 cu Vanda Elisabeth, fiica cea mai mare a col. Frederick Arbuthnot; educ. Eton. A servit în războiul european 1914-l8. Pasiuni: călătorii şi vânat marc. Adresa: Hamborough Close, Hamborough St. Mary, Westshire şi Lowndes Square 218, S. W.l, London. Ciuburi: echitaţie şi al călătorilor".

Poirot dădu neliniştit din cap. Rămase pentru o clipă cufundat în gândurile sale, apoi se apropie de birou, trase un sertar şi începu să caute printr-un teanc de cărţi de vizită.

Chipul i se lumină.

— A la bonneheure! Asta-i! Sigur o să fie acolo!

Ducesă îl întâmpină pe domnul Hercule Poirot cu un glas în care se desluşea şi linguşire:

— Aţi venit totuşi, domnule Poirot… Asta-i minunat!

— Plăcerea este de partea mea, madame, murmură Poirot făcând o plecăciune.

După aceea se strecură printre nadele câtorva personalităţi de marcă — un diplomat ilustru, o artistă la fel de cunoscută, un nu mai puţin vestit pair al sportului şi, în sfârşit, îl găsi pe omul pentru care venise, unul dintre cei trecuţi la „au mai participat…", un anume domn Satterthwaite.

Domnul Satterthwaite ciripi amabil:

— Ducesă e delicioasă… Seratele ei mă cuceresc întotdeauna… O personalitate, ce mai… Dacă mă înţelegeţi… În urmă cu câţiva ani mă întâlneam adesea cu ea în Corsica…

De regulă, explicaţiile domnului Satterthwaite erau supraîncărcate, până la disperare, cu date despre cunoştinţele lui de viţă nobilă. E posibil ca el să fi putut să găsească câteodată plăceri în compania doamnelor Jones, Brown sau Robinson, dar nu menţiona acest lucru. Dar, cu

toate acestea, n-ar fi fost nimic mai neadevărat decât a-l caracteriza pe domnul Satterthwaite drept snob. Era un observator fin al firilor omeneşti, iar afirmaţia potrivit căreia se pricepea cel mai bine la fete se baza pe faptul că domnul Satterthwaite cunoştea o mulţime dintre acestea.

— Ştii, dragul meu, a trecut o veşnicie de când nu ne-am văzut. Mă simt onorat şi astăzi că am putut să vă urmăresc la lucru, în cazul de la „Cuibul ciorii”. De atunci mă consider a fi sfinţit, într-un fel. Am întâlnit-o pe lady Mary chiar săptămâna trecută, cu totul din întâmplare. O apariţie fermecătoare, minunată fiinţă — potpourri şi parfum de lavandă!

De câte ori povestea despre unul sau două scandaluri, aliate tocmai pe tapet — de pildă, indiscreţiile fiicei vreunui conte sau comportarea scandaloasă a nu ştiu cărui viconte — Poirot abia reuşea să strecoare şi numele lui Gervase Chevenix-Gore.

Domnul Satterthwaite reacţiona rapid.

— O, dar este realmente o personalitate. Ultimul baronet, aşa i se spune.

— Pardon, nu vă înţeleg prea bine…

Domnul Satterthwaite se aplecă cu indulgenţă în faţa lipsei de înţelegere a străinului.

— A fost o glumă, ştiţi… O glumă. Natural, el nu este ultimul baronet din Anglia, dar este un fel de reprezentant tipic al unei epoci. E pe jumătate erou, pe jumătate nebun, un ins din categoria acelora cărora scriitorii secolului trecut le făceau cu plăcere loc în romanele lor, unul din aceia care pun pariuri imposibile pe care le şi câştigă în cele din urmă.

El explică cu lux de amănunte ce anume avea în vedere. Tânăr fiind, Gervase Chevenix-Gore a înconjurat lumea într-o barcă cu pânze, a participat la expediţii la Poli, a provocat la duel pe un pair. A făcut prinsoare că va ieşi pe scările palatului ducal călare pe iapa sa preferată şi, bineînţeles, a câştigat. Odată a sărit din loja teatrului direct pe scenă, de unde a răpit o artistă celebră tocmai când aceasta se găsea

la mijlocul monologului. Dar despre el existau sumedenie de anecdote.

— E un neam vechi, continuă domnul Satterthwaite. Sir Guy Chevenix-Gore a luat parte la prima cruciadă. Acum, din păcate, se pare că bătrânul Gervase „încheie plutonul” — e ultimul Chevenix-Gore.

— Averea s-a mai subţiat?

— Da de unde, Gervase e fabulos de bogat. Este proprietarul unor bunuri imobiliare de valoare, are mine de cărbune şi, în plus de asta, în tinereţe a pus să fie înregistrată anexarea unei mine din Peru sau prin altă parte din America de Sud, care i-a adus o avere teribilă. Un om admirabil. A avut noroc în tot ce a făcut.

— Acum însă are nişte anişori…

— Da, sărmanul bătrânel, zise domnul Satterthwaite oftând şi dând din cap. Majoritatea oamenilor v-ar spune despre el că este tocmai copt pentru balamuc. În felul lor, au dreptate. Pe bune, el e nebun — dar nu în sensul că ar avea acte în regulă sau că ar vorbi singur pe drum, ci nebun în sensul că, pur şi simplu, nu este normal. El a fost totdeauna un original.

— Numai că, cu timpul, originalitatea se transformă în excentricitate, nu? Remarcă Poirot.

— Aveţi dreptate. Asta i se potriveşte de minune lui Gervase, sărmanul bătrânel.

— Trebuie că are o părere destul de bună despre el, nu-i aşa?

— Asta da. Ştiţi, după el lumea s-a împărţit totdeauna în două jumătăţi — familia Chevenix — Gore şi restul.

— Mânia nobleţei.

— Aşa ceva. Toţi Chevenix-Gore au fost nişte îngâmfaţi — ei înşişi îşi dictează legea. Gervase, care e ultimul dintre ei, cel mai mult. El este, pe cinstea mea, dacă l-aţi auzi vorbind, aţi putea crede că este… Eh, dumnezeule!

Poirot dădu încet şi gânditor din cap.

— Da, aşa mi-am imaginat situaţia. Ştiţi, am primit o scrisoare de la el. O scrisoare foarte neobişnuită, în care nu mă mai roagă nimic. M-a chemat la el, atât.

— Un decret regal, zâmbi pe furiş domnul Satterthwaite.

— Exact. Lui sir Gervase nu i-a trecut desigur prin cap că cu, Hercule Poirot, sunt şi eu un cineva, un om care are o sumedenie de treburi! Şi că este foarte greu de presupus că aş lăsa totul baltă şi că m-aş comporta asemenea unui câine ascultător — ca o nulitate recunoscătoare că i s-a azvârlit şi ci ceva!

Domnul Satterthwaite strânse din buze pentru a-şi înăbuşi un zâmbet. Tocmai îi trecuse prin cap că în materie de propria importanţă, între Hercule Poirot şi Chevenix — Gore nu era o diferenţă pica mare.

Se mulţumi să bombăne:

— Dacă motivul chemării reclamă urgenţă…

— Nu, în general nu, răspunse Poirot ridicând braţele într-un gest teatral. Trebuie să fiu doar pregătit şi să aştept chemarea lui atunci când va avea nevoie de mine.

En fin, je vous demande!

Şi mâinile îi zburară iarăşi în sus, exprimând mult mai bine decât cuvintele cât de adânc fusese jignit monsieur Hercule Poirot.

— Să înţeleg că aţi refuzat?

— Până acum n-am avut ocazia să o fac. Spuse Poirot încet.

— Dar o să refuzaţi?

O nouă expresie se întipări pe faţa omuleţului. Sprâncenele sale încruntate trădau perplexitate.

Spuse:

— Cum să zic… Să refuz — da, aşa mi-a trecut prin cap. Dar nu ştiu… Omul are totdeauna ceva ca o bănuială. Ca şi când ar simţi ceva din văzduh, ceva plăcut şi discret…

Domnul Satterthwaite luă în serios spusele lui Poirot.

— Da? Dar e interesant…

— Am sentimentul, continuă Hercule Poirot, că omul, aşa cum tocmai l-aţi descris, ar putea fi foarte vulnerabil.

— Vulnerabil? Repetă domnul Satterthwaite. Rămase pentru o clipă surprins. Cuvântul acesta parcă nu merge întru totul în cazul lui Gervase Chevenix — Gore. Dar pentru că era un om care pricepea şi observa totul repede, spuse încet: Cred… Cred că înţeleg ce vreţi să spuneţi.

— Un astfel de om este închis, nu? Într-o armură, dar în ce armură! Un cruciat blindat nu-i nimic faţă de el — este armura aroganţei, a mândriei şi îngâmfării. O astfel de armură oferă o anume protecţie. Săgeţile, toate săgeţile vieţii cotidiene alunecă pe ea. Dar asta reprezintă şi un pericol. Uneori un om într-o astfel de armură nici nu ştie că a fost atacat. Armura îl apără, dar îl face să nu audă bine, să nu vadă bine, şi poate, cel mai mult dintre toate, să nu perceapă bine.

Tăcu, apoi întrebă cu altă voce:

— Cum arată familia acestui sir Gervase?

— Păi e Vanda — soţia lui. Născută Arbuthnot — o fată foarte frumoasă. Şi care încă mai este o femeie şic. Cam săracă cu duhul însă. Devotată lui Gervase. Cam trage spre ocultism, am impresia. Poartă amulete şi scarabei şi pretinde că este reîncarnarea unei regine egiptene. După aceea vine Ruth — fiica lor adoptivă. Copii de-ai lor nu au. O fată foarte atrăgătoare, într-un stil modern însă. Asta-i toată familia. Bine-nţeles, mai puţin Hugo Trent, nepotul lui Gervase. Pamela Chevenix — Gore s-a căsătorit cu Reggie Trent, iar Hugo a fost singurul lor copil. Acum e orfan. Nu poate moşteni titlul, dar am impresia că până la urmă va primi cea mai mare parte din banii lui Gervase. Un tânăr frumos din garda regală.

Poirot îl aprobă dând din cap gânditor. Apoi întrebă:

— Sir Gervase este foarte afectat pentru că nu are propriul fiu care să-i moştenească numele?

— Vă puteţi imagina cum îl macină…

— La ei numele de familie este un fel de mânie, nu?

— Da.

Domnul Satterthwaite tăcu o clipă. Părea să fie foarte intrigat. Apoi se încumetă să întrebe:

— Aveţi impresia că acesta este motivul pentru care trebuie să mergeţi la Hamborough Close?

Poirot dădu la rându-i din cap.

— Nu, răspunse. Nu mi se pare că acesta ar fi un motiv. Dar cu toate astea cred că am să mă duc.

Hercule Poirot şedea într-unui din colţurile cupeului de clasa I a rapidului care străbătea în goană câmpia Angliei.

Scoase gânditor din buzunar o telegramă împăturită cu grijă, o despături şi o reciti: „LUAŢI EXPRESUL DE 4,30

DIN STAŢIA PANCRAS CEREŢI CONDUCTORULUI SĂ OPREASCĂ LA WHIMPERLEY CHEVENIX-GORE”

Împături din nou telegrama şi o băgă la loc în buzunar.

Conductorul trenului era foarte serviabil. „Domnul merge cumva la Hamborough Close? Desigur, oaspeţii lui sir Gervase Chevenix-Gore cer totdeauna să oprim la Whimperley, chiar dacă, în mod normal, trenul nu opreşte acolo. Cred că este un privilegiu”.

După aceea, conductorul mai vizită de două ori cupeul lui Poirot, mai întâi pentru a-l asigura că se va strădui ca el să rămână singur în compartiment, iar a doua oară pentru a-l anunţa că expresul are o întârziere de zece minute.

Trenul trebuia să sosească la 7,50, dar în momentul în care Poirot puse piciorul pe peronul micii gări de ţară şi-i introduse conductorului în mână jumătatea de coroană aşteptată, ceasul arăta exact ora opt şi două minute.

Locomotiva şuieră şi Nord-Expresul se puse iarăşi în mişcare. Un şofer zvelt, în uniformă verde-închis se apropie de Poirot.

— Domnule Poirot? Pentru Hamborough Close?

Luă valijoara aspectuoasă a detectivului şi părăsiră gara, îl aştepta un Rolls. Şoferul îi deschise portiera, îi aranjă peste genunchi un pled elegant din blană şi porniră.

După vreo zece minute de mers pe drum de ţară, cu multe cotituri printre grădini, opri în faţa unei porţi largi, străjuită

de câini enormi din piatră.

Traversă parcul spre casă. Uşa se deschise încă înainte da el să fi ajuns şi un majordom cu înfăţişare respectabilă apăru pe treapta cea mai de sus.

— Domnul Poirot? Pe aici, domnule.

Păşi prin hol în faţa lui şi deschise o uşă situată cam la mijlocul peretelui din partea dreaptă.

— Domnul Hercule Poirot, anunţă el.

În încăpere se găseau câţiva oameni în costume de seară şi Poirot remarcă, din prima clipă de cum intră, că apariţia lui nu era aşteptată, ochii tuturor celor prezenţi se opriră asupra lui cu nedisimulată surprindere.

După aceea, spre el se îndreptă cu paşi nesiguri, o doamnă înaltă şi zveltă, în al cărui păr închis la culoare începuseră să strălucească fire albe.

Poirot se aplecă atunci când îi strânse mâna.

— Vă cer scuze, madame, spuse, din păcate trenul meu a avut întârziere.

— N-are nici o importanţă, spuse lady Chevenix-Gore cu glas nehotărât. Privirea ci stărui asupra lui într-un mod ciudat. Asta chiar că nu are nici o importanţă, domnule… Cum aţi spus că vă cheamă? N-am înţeles prea bine…

— Hercule Poirot.

Pronunţă numele rar şi clar.

Auzi cum cineva din spatele său respira repede. În clipa aceea îşi dădu seama că în încăpere nu se afla şi stăpânul casei. Întrebă încet:

— Ştiaţi că sosesc, doamnă!

— Ah… Ah… Da, dar spusele ei nu sunau prea convingător. Cred… Adică presupun… Eu însă sunt groaznic de nepractică, domnule Poirot. Uit totul. Tonul glasului ei trăda că prezenta această calitate a ei cu un soi de plăcere tristă. Ştiţi, oamenii îmi spun ceva, iar eu arăt ca şi când aş înţelege, dar mie îmi intră pe o ureche şi îmi iese pe cealaltă. Şi gata! Ca şi când n-ar fi fost.

După aceea, parcă amintindu-şi că avea de îndeplinii nişte obligaţii, privi absentă în jur şi spuse neconvingător:

— Presupun că-i cunoaşteţi pe toţi cei de faţă.

Chiar dacă, fără discuţie, nu era adevărat, această propoziţiune reprezenta textul banal cu ajutorul căruia lady Chevenix-Gore făcea economie de efort cu prezentările şi încordarea pe care o reclama necesitatea de a-şi aminti numele exact al fiecărui oaspete.

Şi cu toată tensiunea decurgând din acest caz concret, adăugă:

— Aceasta este fiica mea, Ruth.

Fata care se afla în faţa domnului Poirot era, de asemenea, o brunetă suplă, dar de cu totul alt tip. În locul trăsăturilor nedefinite şi şterse ale doamnei Chevenix-Gore, ea avea un nas cu profil delicat, întrucâtva acvilin şi o linie clară, ascuţită a bărbiei. Părul negru îl purta pieptănat pe spate într-o masă de buclişoare bine conturate. Culoarea tenului ei avea puritate şi strălucire de garoafă, prea puţin datorată fardurilor. Era, după cum şi-a putut da repede seama Poirot, una dintre cele mai fermecătoare fete dintre câte i-a fost dat lui să vadă.

El îşi dădu seama că fata era nu numai frumoasă, dar şi ageră şi bănuia în ea şi o anume doză de temperament şi mândrie. Când vorbea, prelungea puţin cuvintele, intenţionat desigur, gândi Poirot.

— Este colosal de tulburător, începu ea, să găzduieşti un om cum este domnul Poirot! Mai mult ca sigur că bătrânul domn ne-a pregătit o mică surpriză.

— Vreţi să spuneţi că n-aţi ştiut că am să vin, mademoiselle? Întrebă el prompt.

— Nici idee n-am avut, dar, după cum se vede trebuie să-mi aduc caietul cu autografe după cină.

Din hol se auzi zgomotul unui gong. După care majordomul deschise uşa şi spuse:

— Cina e servită.

În clipa aceea, poate chiar mai înainte ca el să rostească cuvântul „servilă” s-a petrecut ceva foarte ciudat. Figură de mare preot a majordomului se schimbă într-o clipă într-una umană, din cale-afară de surprinsă…

Schimbarea fu atât de rapidă şi masca servitorului reveni atât de repede la loc, încât cel care nu ar fi văzut-o în clipa respectivă nici nu ar fi avut habar de ca. Întâmplător, Poirot o văzuse. Şi se mira.

Servitorul rămase nehotărât în uşă. Şi chiar dacă faţa sa devenise din nou inexpresivă, pe ca se putea citi o oarecare tensiune internă.

Lady Chevenix-Gore spuse nesigură:

— Ah, doamne, asta este ceva cu totul neobişnuit… Într-adevăr… Eu… Omul nu ştie ce să facă…

Ruth îi explică lui Poirot.

— Această uluire, domnule Poirot, se datorează faptului că tatăl meu întârzie — pentru prima dată în cel puţin douăzeci de ani — la cină.

— Este ceva cu totul neobişnuit… se plânse lady Chevenix-Gore. Gervase niciodată…

Un bătrânel cu o ţinută ţeapănă, soldăţească se apropie de ea. Râse spiritual:

— Gervase, bătrânul cel bun! În sfârşit, vine şi el odată mai târziu! Credeţi că i s-a rupt năsturaşul de la guler? Sau Gervase e cumva imun faţă de slăbiciunile noastre?

— Dar Gervase n-a venit niciodată târziu, zise lady Chevenix-Gore cu glas stins, încurcată.

Disperarea aceasta, datorată unei întârzieri obişnuite, era de-acum caraghioasă. Lui Hercule Poirot începu însă să-i fie teamă… Avu chiar o presimţire ciudată. I se păru straniu şi lui că Gervase Chevenix-Gore nu-şi făcuse apariţia pentru a-şi saluta oaspetele pe care-l invitase într-un mod atât de tainic.

Nimeni nu ştia ce s-ar fi putut întâmpla. Era un caz fără precedent, nimeni nu ştia ce şi cum. În cele din urmă iniţiativa o luă, lotuşi, lady Chevenix-Gore, dacă iniţiativă se

putea numi asta. Comportarea ei continuă să fie nehotărâtă la culme.

— Snell, întrebă ca, stăpânul dumitale este…

Şi fără să termine întrebarea se uită cercetătoare la majordom.

Snell, care era desigur obişnuit cu modul cum doamna îi cerea informaţiile, răspunse foarte exact la întrebarea ei total neclară.

— Sir Gervase a coborât la opt fără cinci, doamnă şi s-a dus direct în birou.

— O… aha… Făcu ea şi gura îi rămase deschisă… Cu ochii duşi departe. Nu credeţi că… Totuşi… A auzit gongul?

— Cred că trebuia să-l audă, doamnă, doar gongul se află chiar lângă uşa biroului. N-am ştiut că sir Gervase se află tot în birou, altfel l-aş fi anunţat direct că se serveşte cina. Pot s-o fac acum, doamnă?

Lady Chevenix-Gore primi cu uşurare propunerea.

— Ah, îţi mulţumesc, Snell. Îţi mulţumesc, du-te. Da, desigur.

Apoi, după ce majordomul părăsi încăperea, adăugă:

— Snell este cu adevărat o comoară. Mă bizui pe el în absolut toate problemele. Nici nu ştiu ce m-aş face fără Snell.

Cineva îşi exprimă acordul printr-o mormăială, dar nimeni nu spuse nimic. Hercule Poirot, care examina cu atenţie sporită încăperea plină de oameni, fu de părere că toţi, până la unul. se aflau într-o anume tensiune. Ochii îi alergau repede de la unul la altul, ca şi când i-ar fi trecut pe toţi pe o listă. Doi domni în vârstă, individul acela cazon care mormăisc mai adineaori şi un omuleţ mărunt, slab şi cărunt, cu buze subţiri, de avocat. Doi bărbaţi tineri foarte diferiţi între ei. Unul, cu mustaţă şi expresie de aroganţă modestă, ar fi putut fi nepotul lui sir Gervase, cel din garda regală. Celălalt era un tânăr frumos cu părul uşor lins, cu trăsături obişnuite. Pe acesta Hercule Poirot îl situa, fără să greşească, în păturile de jos ale societăţii. Mai era apoi o

femeie mărunţică de vârstă mijlocie cu pince-nez şi ochi inteligenţi şi, în sfârşit, o fată cu o coamă roşcată strălucitoare.

Snell îşi făcu din nou apariţia în uşă. Se comportă perfect, dar sub stratul impersonal de spoială apăru din nou figura descumpănită.

— Iertaţi-mă, doamnă, dar uşa biroului este încuiată.

— Încuiată?

Întrebarea fusese pusă de o voce de bărbat — un glas tânăr, vigilent, marcat de emoţie. El aparţinea tânărului aceluia frumos cu părul uşor lins. Ieşi în faţă şi propuse:

— Pot să mă duc să văd…?

Numai că între timp, Hercule Poirot — în foarte marc linişte şi aproape neobservat — preluă conducerea. Procedă într-un mod atât de natural, încât nimănui nu i se păru ciudat că acest om necunoscut, care abia sosise, pusese dintr-odată mâna pe întreaga situaţie.

— Să mergem, spuse. Să mergem în birou.

Cel care îl ascultă primul fu Snell.

— Arată-mi drumul, te rog!

Snell ascultă. Poirot trecu foarte aproape de el, apoi — ca o turmă de oi — îl urmară şi toţi ceilalţi.

Snell conduse întregul grup printr-o sală mare, pe lângă cotul larg al scării care ducea la etaj, pe lângă un ceas înalt şi vechi şi o firidă în care se afla gongul, precum şi printr-un coridor îngust, care se termina cu o uşă.

Ajunşi aici, Poirot trecu înaintea lui Snell şi încercă clanţa. Aceasta funcţionă, dar, totuşi uşa nu se deschise. Poirot bătu încet la uşă. Apoi mai tare. Şi mai tare. După aceea se aplecă brusc şi apropie ochiul de gaura cheii.

Se ridică încet. Faţa i se împietri.

— Domnilor, spuse, trebuie să sparg imediat această uşă!

Apoi, sub comanda lui, doi tineri înalţi şi puternici, trecură la atac. Nu era o treabă chiar uşoară. Uşile de la Hamborough Close erau solide.

În cele din urmă, broasca cedă şi uşa se deschise spre înăuntru, acompaniată de scârţâitul ascuţit al lemnului.

Şi apoi, după o clipă doar, rămaseră cu toţii între uşi, tăcuţi şi îngrămădiţi privind la scena dinăuntru. Luminile erau aprinse. Lângă peretele din partea stângă se afla un birou, o piesă masivă de mobilier din mahon. Nu la birou, ci într-o parte a lui, dar în aşa fel încât se afla cu spatele la ei, se găsea, chircit într-un scaun, un bărbat. Capul şi partea superioară a corpului îi atârnau pe marginea dreaptă a scaunului, iar mâna dreaptă îi cădea fără vlagă. Chiar sub ea, pe covor, strălucea un pistol mic…

Nu mai era nevoie să te gândeşti la mai ştiu eu ce. Tabloul era cât se poate de clar.

Sir Gervase Chevenix-Gore se împuşcase!

O clipă, întregul grup rămase nemişcat în uşă privind la groaznica scenă. După aceea, Poirot fu cel care intră primul.

În momentul acela se auzi glasul ascuţit al lui Hugo Trent:

— Pentru Dumnezeu, bătrânul s-a împuşcat!

După care se auzi geamătul lung, plin de groază al lui lady Chevenix-Gore.

— Gervase, Gervase!

Poirot spuse încet peste umăr…

— Duceţi-o de aici pe lady Chevenix-Gore. Nu e de nici un folos acum.

Bătrânul soldat spuse:

— Vino, Vanda. Să mergem, draga mea. Tu n-ai nimic de făcut aici. S-a terminat. Ruth, vino şi ai grijă de mama.

Ruth Chevenix-Gore se strecură însă în birou stând foarte aproape de Poirot care se aplecă asupra fiinţei chircite din scaun — trupul unui om de calibru herculean, cu o barbă de viking.

Spuse cu glas stins, dar plin de încordare, surprinzător de reţinut şi înăbuşit:

— Sunteţi absolut sigur, că este… Mort?

Poirot îşi ridică privirea.

Faţa fetei era însufleţită de un anume sentiment — un sentiment de stăpânire şi înăbuşire, sentiment pe care el nu-l înţelegea. Nu era vorba de jale — arăta mai degrabă a tulburare…

Femeia mărunţică cu pince-nez întrebă:

— Mama dv., draga mea… Nu credeţi că…?

În momentul acela se auzi zbieratul acut, isteric al fetei cu părul roşcat:

— Aşadar, n-a fost nici maşină, nici. Sticlă de şampanie ceea ce am auzit! Ce-am auzit noi, a fost o împuşcătură…

Poirot îşi roti privirea de la unul Ia altul.

— Cineva trebuie să anunţe poliţia…

— Nu! Strigă Ruth Chevenix-Gore cu glas sălbatic.

Bătrânul domn cu faţă de avocat spuse:

— În cazul de faţă este inevitabil, din păcate. Faci tu asta Burrows? Hugo…

— Dumneavoastră sunteţi deci domnul Hugo Trent? Se întoarse Poirot spre tânărul înalt cu mustaţă. Cred că ar fi bine dacă toţi, în afară de dumneavoastră şi mine, ar părăsi încăperea.

Îl ascultară cu toţii. Se retraseră cu avocatul în frunte. Poirot şi Hugo Trent rămaseră singuri.

Hugo Trent întrebă cu o mutră mirată:

— Ascultaţi, de fapt cine sunteţi dumneavoastră? Şi ce faceţi aici?

Poirot scoase o carte de vizită din buzunarul de la piept şi i-o dădu lui Trent. Acesta o examină încordat.

— Detectiv particular, nu? Desigur, am auzit de dumneavoastră… Dar, cu toate astea, tot nu ştiu ce faceţi aici…?

— Dumneavoastră nu ştiaţi că unchiul — vă era unchiul, nu-i aşa?

Ochii lui Trent alunecară pentru o clipă asupra mortului.

— Bătrânul domn! Desigur, a fost unchiul meu.

— Nu ştiaţi că a trimis după mine?

Hugo dădu din cap, apoi spuse încet:

— Nici idee n-am avut de aşa ceva.

În glasul lui răsună ceva greu de definit foarte exact. Faţa îi era parcă tăiată din lemn cu o expresie puţin tâmpă expresia, îşi zise Poirot, care în momentele de mare tensiune este foarte folositoare în chip de mască.

Poirot spuse calm:

— Ne găsim în Westshire, nu? Îl cunosc foarte bine pe comisarul şef de poliţie de aici, maiorul Riddle.

Riddle locuieşte cam la o jumătate de milă distanţă. De regulă vine singur.

— Ar fi fost potrivit să vină.

Poirot începu să examineze camera. Dădu la o parte draperia şi privi pe fereastra franţuzească. Era închisă şi încercă s-o deschidă.

Pe perete, în spatele biroului se găsea o oglindă rotundă. Era spartă. Poirot se aplecă şi ridică un obiect mic.

— Ce este? Întrebă Trent.

— Glontele.

— I-a trecut deci prin cap şi apoi a spart oglinda?

— Aşa se pare.

Poirot puse glontele exact în locul pe care îl găsise şi se apropie de birou. Hârtiile erau aranjate cu grijă în maldăre. Pe mapa de birou se găsea o foaie de hârtie pe care era scris cu litere mari, de tipar, de o mână tremurătoare, un singur cuvânt: „IERTAŢI-MĂ”.

— Trebuie să-l fi scris cu puţin timp înainte de a… o face spuse Hugo.

Poirot dădu gânditor din cap.

Se uită apoi din nou la oglinda spartă şi la mort. Pometii obrajilor îi erau ridicaţi puţin, ca şi când ar fi fost surprins de ceva. Se întoarse spre uşa deschisă la perete şi cu broasca stricată. În uşă nu era nici o cheie după cum bine ştia, doar se uitase pe gaura cheii. Dar cheia nu se găsea nici pe podea. Poirot se aplecă asupra mortului şi trecu uşor cu degetele peste haine.

— Da, spuse, cheia este în buzunar.

Hugo scoase pachetul de ţigări şi îşi aprinse una. Zise destul de aspru:

Parc aproape clar. Unchiul s-a încuiat, a zgâriat pe o bucată de hârtie acest mesaj şi apoi s-a împuşcat.

Poirot dădu iarăşi gânditor din cap. Hugo continuă:

— Numai că nu pricep de ce a trimis după dumneavoastră. Ce vrea să însemne asta?

— Asta s-ar putea explica destul de greu. Dar până vine poliţia mi-aţi putea spune exact, domnule Trent, cine sunt toţi oamenii pe care i-am văzut astă-seară aici?

— Cine sunt? Făcu Hugo cu un aer absent. Păi da, desigur. Iertaţi-mă… Nu vreţi să luăm loc? Zise el arătând cu mâna spre canapeaua dintr-un colţ al încăperii care era cel mai departe de cadavru. După aceea continuă oarecum spasmodic. Păi, în primul rând este Vanda, mătuşa mea, ştiţi? Şi Ruth, verişoara mea. Dar pe ele le ştiţi. Apoi cealaltă fată este Susan Cardwell. Ea locuieşte aici. După aceea colonelul Bury. Un vechi prieten al familiei. Şi Ogilvie Forbes. Tot un vechi prieten al familiei şi, în afară de asta, avocatul familiei. Aşa… Amândoi bătrânii au fost îndrăgostiţi de Vanda când era ea tânără, din această cauză o înconjoară cu un fel de devotament, cu un aer credincios. Caraghios, dar şi puţin emoţionant.

După aceea vine la rând Godfrey Burrows, secretarul bătrânului domn — mă gândesc la unchiul — şi domnişoara Lingard, care îl ajuta pe unchiul meu să scrie istoria familiei Chevenix-Gore. Strânge material istoric. Şi cam ăştia sunt toţi, aş zice.

Poirot încuviinţă, apoi întrebă:

— Dacă înţeleg eu bine, dumneavoastră aţi auzit împuşcătura care l-a ucis pe unchiul dumneavoastră, nu-i aşa?

— Da, am auzit-o. Am crezut însă că a fost zgomotul de la şampanie — cel puţin eu unul aşa am crezut. Susan şi domnişoara Lingard au presupus că a fost zgomotul unei maşini — ştiţi, şoseaua trece foarte aproape de aici.

— Când s-a întâmplat asta?
— Păi… pe la opt şi zece… Snell tocmai sunase prima dată gongul.
— Şi dumneavoastră unde eraţi atunci când aţi auzit?
— În hol. Noi, ştiţi, am râs încercând să ghicim de unde se auzise zgomotul. Eu am afirmat că s-a auzit din bucătărie. Susan însă a auzit din salon. Domnişoarei Lingard i s-a părut că se auzise de sus. Snell crezuse că zgomotul se auzise de pe şosea. Oricum, zgomotul se auzise pe fereastra de sus. Susan a spus: „Mai are cineva vreo teorie?" Eu am râs şi am spus că poate s-a comis o crimă? Acum, desigur, asta pare o chestie foarte tâmpită…
Faţa i se alungi nervoasă.
— Nimănui nu i-a trecut prin cap că sir Gervase s-ar fi putut împuşca?
— Bineînţeles că nu.
— Şi n-aveţi idee de ce ar fi putut s-o facă?
Hugo spuse încet:
— Păi… Eu n-aş spune că…
— Adică aveţi vreo idee?
— Nu… Nu… E greu de explicat. Se-nţelege, eu nu mă aşteptam că ar putea sfârşi chiar printr-o sinucidere, dar nici total surprins nu sunt. Adevărul este că unchiul meu era copt pentru un azil de nebuni, domnule Poirot. Asta ştia toată lumea.
— Şi asta vă parc a fi o explicaţie suficientă?
— Păi, cum să vă explic, oamenii se pot şi împuşca dacă ajung să fie puţin ţicniţi. J
— O explicaţie admirabil de simplă.
Hugo rămase ca opărit.
Poirot se ridică şi se plimbă prin încăpere aparent fără un scop precis. Încăperea era aranjată cu gust, în cea mai marc parte într-un stil victorian greoi: o bibliotecă masivă, câteva fotolii imense şi nişte scaune Chippendale originale. Nu erau prea multe ornamente, doar de pe cornişa sobei lui Poirot îi atrase atenţia câteva obiecte de bronz. Le luă pe

rând în mână şi le examină cu atenţie, după care le puse exact pe locul lor de mai înainte. De pe o statuetă, aflată în partea stângă, dezlipi ceva cu unghia.

— Ce este? Întrebă Hugo fără vreun interes anume.

— Nimic deosebit, un ciobuleţ de oglindă.

Hugo spuse:

— Ciudat, cum a putut glontele să spargă oglinda. Oglinda spartă înseamnă ghinion. Sărmanul Gervase… Aş spune că norocul a ţinut mult cu el.

— Unchiul a avut mult noroc?

Hugo râse scurt.

— Norocul lui era proverbial. Pe tot ce punea el mâna se transforma în aur! Când era considerat outsider, el ajungea totdeauna primul! Când investea ceva într-o mină îndoielnică, dădea totdeauna de un filon de aur! Reuşea totdeauna, la un fir de păr, să scape din locurile cele mai rele. De câteva ori a scăpat cu viaţă ca prin minune. Ştiţi, în felul lui era un bătrânel a-ntâia. Cum se spune, pe unde a fost, a văzut câte ceva. Mai mult decât alţii din generaţia lui.

Poirot îl întrebă:

— Îl iubeaţi pe unchiul dumneavoastră, domnule Trent?

Întrebarea îl scoase oarecum din sărite pe Hugo.

— Păi… hm… Da, bine-nţeles, spuse destul de nehotărât. Ştiţi, câteodată nu era prea uşor. Viaţa cu el era foarte încordată. Din fericire nu trebuia să-l văd prea des.

— Dar el vă iubea?

— Nici n-am băgat de seamă. Dar, ca s-o spun pe cea dreaptă, existenţa mea îl cam deranja.

— Cum adică, domnule Trent?

— Păi, ştiţi, el n-a avut un fiu şi asta l-a măcinat afurisit de mult… Cred că l-a durut mult gândul că după moartea lui neamul Chevenix-Gore va înceta să mai existe. Ştiţi, ei provin tocmai de la cucerirea normandă. Iar bătrânul domn era ultimul dintre ei. Aş spune că din punctul lui de vedere asta reprezenta o adevărată tragedie.

— Dumneavoastră nu împărtăşiţi acest sentiment, nu?

Hugo ridică din umeri.

— Toate astea mi se par destul de demodate.

— Dar de avere ce-o să se aleagă?

— Asta nu ştiu. Poate o să-mi revină mie. Sau poate o să-i rămână lui Ruth. Şi Vanda s-ar putea să aibă din ea până la sfârşitul vieţii…

— Unchiul nu şi-a dat în vileag intenţiile?

— Păi… Avea o hotărâre a lui.

— Şi care era?

— Ca Ruth şi cu mine să punem totul laolaltă.

— Asta ar fi fost foarte potrivit.

— Extraordinar de avantajos. Numai că Ruth… Vedeţi… Ruth are nişte păreri proprii definitive despre viaţă. Este o fată neobişnuit de atractivă şi ea ştie asta. Şi nu se grăbeşte cu măritişul.

Poirot se aplecă înainte.

— Dar aţi fi fost de acord, domnule Trent? Hugo îi răspunse otrăvit:

— Pe cinstea mea că astăzi nici nu prea contează pe cine dracu iei. Divorţul e ceva atât de lesnicios… Dacă nu merge, îţi iei pur şi simplu valiză şi o începi din nou.

Uşa se deschise şi intră Ogilvie Forbes însoţit de un domn zvelt şi elegant.

Noul venit se înclină în faţa lui Trent.

— Salut, Hugo. Îmi pare teribil de rău de toate astea. E-o lovitură pentru toţi.

Hercule Poirot interveni:

— Vă salut, domnule maior Riddle. Vă amintiţi de mine?

— Da bine-nţeles, zise comisarul şef şi-i strânse mâna lui Poirot. Aşadar, sunteţi deja aici?

Era o notă meditativă în vocea lui. Şi-l privi curios pe Hercule Poirot.

— Ei, care-i situaţia? Întrebă maiorul Riddle. Scena se petrecea douăzeci de minute mai târziu.

Întrebarea comisarului şef era adresată chirurgului poliţiei, un individ bătrân şi deşirat, cu părul cărunt. Acesta

ridică din umeri:
— E mort cam de o jumătate de ceas, în orice caz, nu mai mult de o oră. Nu-mi cereţi acum nici un amănunt de ordin tehnic. Are capul străpuns de un glonte, pistolul a fost ţinut doar la câţiva centimetri de tâmpla dreaptă. Glontele a trecut prin creier, apoi a zburat afară…
— Semnalmentele ar corespunde unei sinucideri perfecte?!
— Perfecte. Corpul i s-a răsucit în scaun, iar pistolul i-a căzut din mână.
— Aveţi glontele?
— Aicea-i, i-l arătă doctorul.
— Bine, făcu maiorul Riddle. O să dăm să fie comparat cu pistolul. Sunt bucuros că-i vorba despre un caz simplu, fără complicaţii.
— Sunteţi sigur că nu există nici un fel de complicaţii, doctore? Întrebă încet Hercule Poirot.
Doctorul îi răspunse tot încet:
— Vedeţi, am impresia că un lucru vi s-ar fi putut părea puţin ciudat. Când s-a împuşcat probabil că stătea aplecat puţin spre dreapta, altfel glontele ar fi nimerit peretele sub oglindă în loc să ajungă exact în mijlocul ei.
— O poziţie destul de incomodă pentru o sinucidere, remarcă Poirot.
Doctorul ridică din umeri.
— Păi… Comodă, incomodă… Dacă staţi să vă gândiţi… Dar nu-şi termină vorba.
Maiorul Riddle întrebă:
— Corpul putem să-l mişcăm?
— Da, da, eu am terminat cu el. Duceţi-l la autopsie.
— Din punctul dumneavoastră de vedere cum este, inspectore? Îl întrebă maiorul Riddle pe bărbatul înalt în haine civile, a cărui faţă nu trăda nici o expresie.
— E-n regulă, domnule maior, avem tot ce ne trebuie. Au mai rămas doar amprentele de pe pistol ale mortului.
— Atunci, luaţi-le.

Corpul neînsufleţit al lui Gervase Chevenix-Gore fu ridicat. Comisarul şef şi Poirot rămaseră singuri.

— Asta-i, începu maiorul Riddle. Toate par a fi clare şi se leagă: uşa încuiată, fereastra închisă, cheia de la uşă în buzunarul mortului. Totul ca la carte — până la ceva…

— Despre ce este vorba, prietene?

— Despre dumneavoastră, spuse Riddle fără ocolişuri. Ce căutaţi aici?

În loc să-i răspundă, Poirot îi dădu scrisoarea pe care o primise de la răposat în urmă cu o săptămână şi care îl adusese aici.

— Hm, făcu comisarul şef. Interesant. Asta trebuie să o examinăm foarte temeinic. Cred că este legată direct de sinucidere.

— De acord.

— Trebuie să-i controlăm pe toţi cei din casă.

— Vă pot spune numele lor, tocmai l-am întrebat pe domnul Trent.

Şi Poirot repetă lista numelor.

— Dumneavoastră, domnule maior, ştiţi ceva despre oamenii aceştia?

— Ceva ştiu. Bine-nţeles. Lady Chevenix-Gore este în felul ei tot aşa de ţicnită ca bătrânul sir Gervase. Şi-au fost, reciproc, foarte devotaţi, dar amândoi frumuşel de smintiţi. Lady este o fiinţă pur şi simplu săracă cu duhul, n-am mai văzut aşa ceva în viaţa mea. Din când în când îi vine câte-o viclenie, se pricepe atât de bine la ale ei încât te surprinde. Oamenii se distrează adesea pe seama ei. Cred că ea ştie de asta, dar îi este totuna.

— Domnişoara Chevenix-Gore este fiica lor adoptivă, dacă am înţeles bine…

— Da.

— O foarte frumoasă fată.

— E a naibii de atrăgătoare. A sucit capul majorităţii tinerilor de prin împrejurimi. Mai întâi îi duce de nas, apoi râde de ei. Îi stă bine călare şi are mâini frumoase.

— Dar toate astea nu ne privesc acum.

— Hm… Nu, nu prea. Cât despre ceilalţi; îl ştiu pe domnul Bury, bine-nţeles. Îşi petrece aici majoritatea timpului. E un soi de pisică îmblânzită, un fel de adjutant al lui lady Chevenix-Gore sau, dacă vreţi, un vechi prieten al familiei. Toţi îi cunosc viaţa. Mi se pare că Bury şi sir Gervase au deţinut acţiunile unei societăţi în care Bury era membru în consiliul de administraţie.

— Dar de Ogilvie Forbes, ştiţi ceva?

— Cred că m-am întâlnit cu el o singură dată.

— Dar de domnişoara Lingard?

— N-am auzit în viaţa mea de ea.

— Dar de domnişoara Susan Cardwell?

— Roşcovana aia şic? Doar atât că în ultimele zile am văzut-o în compania lui Ruth.

— Domnul Burrows?

— A, pe el îl ştiu. Secretarul lui Chevenix-Gore. Între noi fie vorba, n-aş da mult pe el. E frumos şi el ştie acest lucru, cu toate acestea nu face parte din crema societăţii.

— Este de mult la sir Gervase?

— Aşa… Cam de doi ani, aş zice.

— Altcineva nu mai este…?

Poirot tăcu.

În încăpere intră un vlăjgan cu păr deschis la culoare, în haine de stradă. Abia-şi trăgea răsuflarea şi arăta speriat.

— Bună seara, domnule maior. Am auzii, se zice că sir Gervase s-a împuşcat… De aceea am zburat. Snell îmi spune că e adevărat. E incredibil! Nu pot să cred!

— Din păcate e-adevărat, Lake. Daţi-mi voie să vă prezint: el este căpitanul Lake, agentul funciar al lui sir Gervase. Domnul Hercule Poirot, de care probabil aţi auzit…

Faţa lui Lake se lumină de ceva care ar fi numită bucurie, dar o bucurie pe care nu-i venea s-o creadă.

— Domnul Hercule Poirot? Sunt grozav de fericit să vă cunosc. Cel puţin… Tăcu însă şi zâmbetul lui fermecător

dispăru. Nu-i în sinuciderea asta ceva… Nu miroase a ceva, domnule maior?

— De ce-ar mirosi a ceva, cum spuneţi? Îl întrebă tăios comisarul şef.

— Cred că… Pentru că-l văd aici pe domnul Poirot. Şi… Şi pentru că treaba asta mie mi se pare incredibilă!

— Nu, nu, spuse repede domnul Poirot. Eu nu am venit în legătură cu moartea lui sir Gervase. Mă aflam deja în casă, în calitate de oaspete.

— Aşa, care va să zică. E ciudat că nu mi-a spus nimic despre dumeavoastră azi după-amiază când am calculat conturile.

Poirot îl întrebă calm:

— Aţi folosit de două ori până acum cuvântul „incredibil”, căpitane. Sunteţi chiar atât de surprins că sir Gervase s-a sinucis?

— Bine-nţeles că sunt. Se-nţelege, era bun de balamuc, asta v-o poate spune oricare. Cu toate astea însă… Pur şi simplu nu pot să-mi imaginez că el gândea că lumea ar fi putut exista fără el.

— Da, fu de acord Poirot. E ceva, zise şi se uită apreciativ la manifestarea sinceră şi inteligentă a tânărului căpitan.

Maiorul Riddle îşi drese glasul.

— Pentru că tot sunteţi aici, căpitane, luaţi loc şi răspundeţi-ne la câteva întrebări.

— Bine-nţeles, domnule maior.

Lake se aşează într-un fotoliu faţă-n faţă cu cei doi detectivi.

— Când l-aţi văzut ultima dată pe sir Gervase?

— Azi după — masă, cu puţin înainte de trei. A trebuit să verificăm nişte conturi şi am discutat şi despre închirierea unei noi proprietăţi.

— Cât timp aţi stat la el?

— Aşa… Cam o jumătate de ceas…

— Iar acum vă rog să vă gândiţi şi să-mi spuneţi dacă aţi remarcat ceva neobişnuit în comportarea lui.

Tânărul se gândi puţin.

— Nu, n-aş spune. Era puţin agitai, dar în comportarea lui asta nu era ceva neobişnuit.
— Nu era puţin deprimat?
— Nu, dimpotrivă, mi s-a părut chiar că era bine dispus. Era foarte amuzat pentru că lucrează la istoria familiei lui.
— De când lucrează la ea?
— A început cam acum şase luni.
— Şi de atunci a venit şi domnişoara Lingard?
— Nu, ea a venit cam acum două luni, adică atunci când sir Gervase a ajuns la concluzia că nu poate stăpâni singur toate documentele.
— Şi credeţi că asta îl distra?
— Enorm. El chiar îşi imagina că pe lume nu există ceva mai important decât familia lui.
În glasul tânărului se putea desluşi o undă de amărăciune.
— Aşadar, din câte ştiţi, sir Gervase nu avea nici un fel de greutăţi.
Urmă o pauză scurtă — într-adevăr foarte scurtă — până când căpitanul să răspundă.
— Nu.
Poirot puse apoi brusc întrebarea:
— Nu cumva sir Gervase avea probleme cu fiica sa?
— Cu fiica lui?
— Asta am spus!
— După câte ştiu, nu, spuse tânărul înţepat.
Poirot nu mai spuse nimic. Se auzi însă glasul maiorului Riddle:
— Vă mulţumesc, căpitane. Aţi fi amabil să mai rămâneţi câteva clipe în casă, asta pentru cazul că ar fi nevoie să vă mai întrebăm câte ceva?
— Bineînţeles, domnule maior… Aş putea face ceva pentru dumneavoastră?
— Da, aţi putea să ni-l trimiteţi pe majordom. Şi să-mi spuneţi care-i starea doamnei Chevenix-Gore pentru a sta de vorbă cu ea sau dacă este încă prea tulburată…

Tânărul încuviinţă cu o mişcare a capului şi părăsi încăperea cu paşi repezi şi energici.

— O persoană atrăgătoare, remarcă Hercule Poirot.

— Da, fain băiat, şi-i cineva în branşa lui. Toată lumea îl iubeşte.

— Luaţi loc, Snell, îi spuse maiorul Riddle, cu glas prietenos. Trebuie să vă pun câteva întrebări. Aş spune că a fost un şoc, nu glumă…

— Şi încă ce şoc, domnule maior. Vă mulţumesc, zise Snell şi luă loc cu un aer atât de discret încât ai fi zis că rămăsese tot în picioare.

— Sunteţi de mult aici?

— De şaisprezece ani, domnule maior, chiar din vremea când sir Gervase… eh… S-a aşezat, ca să zic aşa.

— Stăpânul dumneavoastră a fost un călător pasionat la vremea lui.

— Da, domnule maior, a luat parte la o expediţie la Pol şi a fost şi în alte locuri interesante.

— Acum spuneţi-mi, Snell, când l-aţi văzut astăzi ultima oară pe stăpânul dumneavoastră?

— Eu mă aflam în sufragerie, domnule maior, să văd dacă masa era bine aranjată. Uşa de la hol era deschisă, aşa că l-am văzut pe sir Gervase coborând scările, traversând holul şi îndreptându-se pe coridor, spre birou.

— Asta a fost când?

— Cu puţin înainte de opt. Poate aşa… la opt fără cinci…?

— Şi asta a fost ultima dală când l-aţi văzut?

— Da, domnule maior.

— Aţi auzit împuşcătura?

— Desigur, domnule maior, numai că în clipa aceea nici prin cap nu mi-a trecut că… Ştiţi, cum aş fi putut?

— Dar ce aţi crezul că este?

— Am crezut că-i o maşină, domnule maior. Şoseaua trece foarte aproape de zidul parcului. Sau ar fi putut fi o împuşcătură în pădure… Vreun braconier… Dar nici prin vis nu mi-a…

— Maiorul Riddle îl întrerupse.
— Cât era ceasul?
— Exact opt şi opt minute, domnule maior.
Comisarul şef zise cu glas ascuţit:
— Cum puteţi spune cu atâta exactitate?
— E simplu, domnule maior, atunci tocmai am bătut prima dată gongul.
— Prima dată?
— Da. Potrivit ordinului lui sir Gervase, primul gong trebuie să se audă totdeauna cu şapte minute înainte de cel de-al doilea, care înseamnă începerea cinei. În treaba asta era foarte pedant — înainte de gongul al doilea toţi trebuiau să fie deja adunat la cină. Şi de cum bat gongul a doua oară mă duc în salon şi anunţ cina şi toţi o pornesc spre sufragerie.
— Acum încep să înţeleg, spuse Hercule Poirot, de ce aţi părut atât de surprins astăzi, când aţi anunţat cina.
În momentul acela sir Gervase afla totdeauna în salon, nu?
— Niciodată nu s-a întâmplat ca el să nu fie acolo. Pentru mine a fost pur şi simplu o lovitura. Mi s-a părut că…
Maiorul Riddle iarăşi îl întrerupse abil:
— De regulă şi ceilalţi se găseau atunci în salon?
Snell tuşi.
— Cine întârzia la cină, domnule maior, nu mai era invitat niciodată.
— Hm,… Foarte drastică măsură.
— Domnule maior, sir Gervase angajase un bucătar care slujise mai înainte la împăratul Moraviei. El spunea adesea că cina e la fel de importantă, precum o slujbă religioasă.
— Dar familia lui ce spunea de asta?
— Lady Chevenix-Gore se purta cu foarte multă grijă pentru a nu-l supăra, şi până şi domnişoara Ruth nu se încumeta să întârzie la cină.
— Interesant, mormăi Hercule Poirot.
Maiorul Riddle îşi continuă interogatoriul

— Aşadar, având în vedere că cina începea la opt şi un sfert, aţi bătut primul gong la opt şi opt minute, ca de obicei?

— Adevărul adevărat, domnule maior, numai că asta nu era de regulă. Cina era totdeauna la ora opt. Pentru cina din această seară sir Gervase e spus să fie la opt şi un sfert pentru că aştepta un oaspete. Venea cu ultimul tren. Şi rostind aceste cuvinte, Snell se înclină spre Hercule Poirot.

— Când stăpânul a trecut înspre birou era bine dispus sau îngrijorat?

— Asta nu vă pot spune, domnule maior. Mă aflam destul de departe de el pentru a-i fi putut vedea faţa. L-am zărit trecând doar, atât şi nimic mai mult.

— Era singur?

— Da, domnule maior.

— A intrat cineva în birou după el?

— Nu pot spune asta, domnule maior. După aceea m-am dus în oficiu şi acolo m-am aflat şi în momentul în care am bătut gongul prima dată; era opt şi opt minute.

— Şi atunci aţi auzit şi împuşcătura?

— Da, domnule maior.

Pe neaşteptate, Poirot puse întrebarea:

— Cred că şi alţii au auzit împuşcătura, nu?

— Da, domnule. Domnul Hugo şi domnişoara Cardwell. Şi domnişoara Lingard.

— Aceştia, toţi, se aflau şi ei în hol?

— Domnişoara Lingard ieşise din salon, iar domnişoara Cardwell împreună cu Hugo tocmai coborau scările.

Poirot întrebă:

— Vorbeau de treaba asta?

— Păi… Domnule Poirot, domnul Hugo m-a întrebat dacă se serveşte şampanie la cină. I-am spus se serveşte cherry, vin de Rin şi din Burgundia.

— El a crezut că-i dopul de la şampanie?

— Da, domnule.

— Dar nimeni n-a luat asta în serios?

— Oh, nu, domnule. Toţi au intrat în salon vorbind şi râzând.
— Se mai aflau acolo şi alţi membri ai familiei?
— Nu pot spune, domnule.
Maiorul Riddle îi arătă pistolul.
— Ştiţi ceva despre această armă?
— Bineînţeles, domnule maior. Era a lui sir Gervase. Îl ţinea tot timpul în sertarul mesei de acolo.
— De regulă era încărcat?
— Nu pot răspunde la această întrebare, domnule maior.
Maiorul Riddle puse jos pistolul şi îşi drese glasul.
— Iar acum, Snell, am să vă pun o întrebare foarte importantă. Sper că-mi veţi răspunde cât mai adevărat cu putinţă. Aveţi cunoştinţă de vreun motiv care l-ar fi putut împinge pe stăpânul dumneavoastră la sinucidere?
— Nu, domnule maior. Nu cunosc nimic în acest sens.
— Nu cumva sir Gervase s-a purtat ciudat în ultima vreme? Nu era deprimat? Sau, nu avea griji?
Snell tuşi stânjenit.
— Iertaţi-mă pentru ceea ce am să spun, domnule maior, dar sir Gervase se purta totdeauna în aşa fel încât oamenilor, care nu îl cunoşteau, să li se pară ciudat. Era un domn original în cel mai înalt grad.
— Da, da, asta o ştiu.
— Străinii nu l-au înţeles niciodată pe sir Gervase, zise Snell punând un accent special pe „nu l-au înţeles”.
— Ştiu, ştiu. Dar n-a fost nimic pe care să-l fi putut numi neobişnuit?
Majordomul ezită.
— Cred, domnule, că sir Gervase era îngrijorat în legătură cu ceva, spuse el în cele din urmă.
— Nu aveţi idee de cauza grijilor lui?
— Nu, domnule maior.
— Era legată de cineva anume, starea lui?
— N-aş putea spune categoric, domnule maior. În orice caz, asta este doar părerea mea.

Poirot interveni din nou:

— V-a surprins mult sinuciderea?

— M-a surprins foarte mult, domnule Poirot. Un adevărat şoc. Aşa ceva nici prin vis nu mi s-a arătat.

Poirot dădu gânditor din cap. Riddle îl privi o clipă, apoi spuse:

— Cred că asta a fost totul, Snell. Sigur nu mai aveţi să ne spuneţi ceva? Ştiu eu, de pildă, nu s-a întâmplat în ultimele zile vreun eveniment neobişnuit?

Majordomul se ridică şi dădu din cap.

— Nimic, domnule maior, nimic absolut.

— Atunci puteţi pleca.

— Vă mulţumesc, domnule maior.

În timp ce păşi spre uşă, Snell trebui să se dea la o parte. În încăpere intră lady Chevenix-Gore.

Avea pe ea un soi de veşmânt oriental din mătase de culoare violetă şi oranj, strâns pe corp. Faţa îi era liniştită. Era concentrată şi gravă.

— Lady Chevenix-Gore, strigă maiorul Riddle sărind în picioare.

— Se zice că vreţi să vorbiţi cu mine. Am venit.

— N-aţi vrea să mergem într-o altă cameră? Aici trebuie să fie foarte dureros pentru dumneavoastră.

Lady Chevenix-Gore refuză şi se aşeză într-unui din fotoliile Chippendale. Murmură:

— Nu, nu, ce importanţă are asta?

— Este foarte frumos din partea dumneavoastră, lady Chevenix-Gore că reuşiţi să vă stăpâniţi. Îmi dau seama ce şOc trebuie să. fi fost, dar…

Ea îl întrerupse.

— La început a fost un şoc cumplit, spuse, vorbind cu tonul unei conversaţii de societate. Dar, în realitate nu există nimic ca Moartea, ştiţi, în afară de Schimbare. După care adăugă: de fapt, Gervase vă stă acum exact în spatele umărului stâng. Îl văd foarte clar.

Umărul stâng al maiorului Riddle se smuci uşor. El se uită sceptic la lady Chevenix-Gore.

Ea îi zâmbi vag.

— Bineînţeles că nu mă credeţi. Sunt atât de puţini oamenii care ar crede. Pentru mine, lumea spiritelor este la fel de reală ca şi aceasta. Dar întrebaţi-mă tot ce doriţi, fără să vă temeţi că m-aţi tulbura. În general, nu sunt tulburată. Ştiţi, totul nu este decât Destin. Nimeni nu poate scăpa de Karma sa. Totul se potriveşte — oglinda — totul.

— Oglinda, madame? Întrebă Poirot.

Ea dădu din cap vag spre oglindă.

— Da. A plesnit, vedeţi? Un simbol! Ştiţi poezia aceea a lui Tennyson? Arh citit-o adesea când eram fată, chiar dacă pe atunci, se înţelege, nu eram conştientă de această latură ezoterică a ei.

„Oglinda a crăpat în ramă —

Blestemul din urmă m-ajunge…”

Da, exact asta i s-a întâmplat lui Gervase. Blestemul l-a ajuns din urmă. Cred că ştiţi că majoritatea familiilor foarte vechi au un blestem. Oglinda s-a crăpat. El ştia că este pierdut! Blestemul l-a ajuns!

— Dar, madame, oglinda n-a crăpat din cauza blestemului, ea a fost spartă de un glonte!

Lady Chevenix-Gore spuse cu tonul acela al ei dulce şi nehotărât:

— În realitate astea sunt unul şi acelaşi lucru… Ăsta-i. Destinul!

— Dar soţul dumneavoastră s-a împuşcat!

Lady Chevenix-Gore râse răbdătoare.

— Nu trebuia să facă asta. Gervase a fost însă tot timpul un nerăbdător. I-a sunat ceasul şi el i-a ieşit în întâmpinare. Într-adevăr, totul este atât de simplu.

Maiorul Riddle tuşi încet şi spuse aspru:

— Adică faptul că soţul şi-a luat viaţa nu vă surprinde de fel? V-aţi aşteptat ca aşa ceva să se întâmple?

— Ah, nu! Răspunse ea făcând ochii mari. Nu puteţi prevedea totdeauna viitorul. În mod cert, Gervase a fost un om foarte ciudat, un om foarte neobişnuit. A fost unul dintre cei Mari, cum n-o să se mai nască altul. Ştiu de mult acest lucru. Cred că o ştia şi el. Pentru el era foarte dificil să se obişnuiască cu naivităţile mărunte ale vieţii de toate zilele.

După aceea adăugă uitându-se exact peste umărul maiorului Riddle.

— Acum el se amuză. La gândul cât suntem noi de nebuni. Şi chiar suntem. Ca nişte copii. Ne prefacem că viaţa ar fi reală, că ar avea un sens… Până una alta, viaţa nu-i decât o Mare… Iluzie…

Maiorul simţi că duce o luptă zadarnică, dar, cu toate acestea, întrebă cuprins de disperare:

— Nu ne-aţi putea ajuta puţin să aflăm de ce soţul dumneavoastră şi-a luat viaţa?

Ea dădu din umeri.

— Există forţe care ne pun în mişcare, care ne urnesc… Dar dumneavoastră nu puteţi înţelege asta. Vă mişcaţi numai pe un plan material.

Poirot tuşi.

— Pentru că vorbim de planul material, aveţi cumva idee, madame, cui a lăsat soţul dumneavoastră banii?

— Banii? Făcu ea privindu-l mirată. Eu nu mă gândesc niciodată la bani! Glasul îi era plin de dispreţ.

Poirot schimbă subiectul.

— Când aţi coborât astă-seară la cină?

— Când? Ce este Timpul? Un Infinit, aşa sună răspunsul. Timpul este nesfârşit.

— Dar soţul dumneavoastră a fost destul de pedant când era vorba de timp, mai ales în ce priveşte timpul pentru cină, remarcă Poirot.

— Dragul de Gervase, râse ea îngăduitor. În această privinţă se purta foarte nesăbuit… Asta îi făcea plăcere. Din această cauză n-am întârziat niciodată.

— Când a bătut prima dată gongul, madame, vă aflaţi în salon?

— Nu, eram în camera mea.

— V-aţi putea aminti cine era în salon când aţi coborât?

— Cred că aproape toţi, spuse nehotărâtă. Dar e important de ştiut?

— Nu prea, admise Poirot. Dar mai este ceva. Vi s-a destăinuit vreodată soţul că are bănuiala că cineva îl fură?

Se părea că această întrebare n-ar fi interesat-o prea mult pe lady Chevenix-Gore.

— Că-l fură? Nu, nu cred.

— Că-l fură, că-l înşeală, că-l exploatează în vreun fel…?

— Nu… Nu… Nu cred să fi fost ceva de genul acesta… Gervase s-ar fi făcut foc şi pară dacă cineva s-ar fi încumetat să-i facă una ca asta.

— Niciodată nu v-a spus despre aşa ceva?

— Nu… Nu…, răspunse lady Chevenix-Gore dând şi din cap, dar din nou fără vreun interes aparte. Mi-aş aminti dacă mi-ar fi spus…

— Când l-aţi văzut ultima dată viu pe soţul dumneavoastră?

— A trecut pe la mine ca de obicei când cobora înainte de cină. Era şi camerista mea acolo. Mi-a spus doar că el coboară.

— Despre ce a vorbit mai mult în ultimele săptămâni?

— Despre… Despre istoria neamului lui. Îi mergea de minune. Pe comica aia de domnişoară Lingard o consideră drept un ajutor nepreţuit. Ea îi căuta diferite lucruri la British Museum. Ea a lucrat cu lordul Mulcaster la cartea lui. Şi avea mult tact — vreau să spun că nu căuta lucruri care nu conveneau. Ştiţi, la urma urmelor, se găsesc totdeauna nişte strămoşi despre care este mai bine să se păstreze tăcere. Gervase era sensibil la lucrurile acestea. Ea mă ajuta şi pe mine. Mi-a furnizat o grămadă de date despre regina Hatshepsut. Ştiţi doar că eu sunt întruparea reginei Hatshepsut.

Lady Chevenix-Gore dădu drumul acestei ciudate informaţii fără să clipească măcar.

— Înainte de asta, continuă ea, am fost preoteasă în Atlantida.

Maiorul Riddle se foi puţin în fotoliu.

Eh… Foarte interesant. Cred că asta a fost totul, lady Chevenix-Gore…

Lady Chevenix-Gore se ridică şi se înveli în roba ei orientală.

— Noapte bună, spuse. Apoi, întorcându-se spre un anumit punct aflat în spatele maiorului Riddle, adăugă: noapte bună, dragă Gervase. Cum ai mai veni, dac-ai putea, dar eu ştiu că tu trebuie să rămâi aici… Apoi mai adăugă: omul ar trebui să rămână pe locul morţii sale cel puţin douăzeci şi patru de ore. Asta pentru că durează un oarecare timp până să se poată mişca liber şi să comunice cu alţii.

Şi ieşi din birou.

Maiorul Riddle îşi şterse fruntea.

— Pfui! Şuieră el. E mult mai nebună decât am crezut… Oare chiar crede în toate inepţiile alea?

Poirot dădu gânditor din cap.

— E posibil ca asta s-o ajute, spuse. În aceste momente ea trebuie să-şi creeze singură o lume de iluzii pentru a putea evada din realitatea cumplită a morţii soţului ei.

— Mi-a făcut impresia că ar putea primi liniştită un certificat medical, o ţinu maiorul pe a lui. Atâtea inepţii şi nici măcar un cuvânt normal…

— Nu, nu, prietene. Interesant este, aşa cum mi-a spus şi domnul Trent, că, din când în când, în ceţoşenia ei se arată şi câte un fulger de şiretenie; de viclenie. În cazul de faţă, remarca ei cum că domnişoara Lingard, cu tact, nu-i aduce date despre străbuni nedoriţi. Credeţi-mă, această lady Chevenix-Gore nu este proastă.

Se ridică şi începu să se plimbe prin încăpere.

— În acest caz există câteva momente care nu-mi plac. Nu, pur şi simplu nu-mi plac.

Riddle îl privi cu curiozitate:

— Aveţi în vedere motivul sinuciderii?

— Sinucidere… Sinucidere? Vă spun că toate astea nu ţin! Nu ţin din punct de vedere psihologic. Ce credea Chevenix-Gore despre el? Se considera un uriaş, o personalitate extraordinar de importantă, buricul pământului! Un astfel de om se distruge pe sine? Categoric, nu. Mult mai normal ar fi ca el să distrugă pe altcineva — pe vreun ticălos, care se târăşte prin furnicarul uman şi care s-a încumetat să-i facă greutăţi… O astfel de faptă ar putea fi considerată ca necesară — binecuvântată! Dar să te omorî pe tine însuţi?! Să ucizi o asemenea personalitate?!

— Toate astea-s frumoase, Poirot. Numai că dovezile sunt suficient de clare. Uşa încuiată pe dinăuntru, cheia în buzunarul victimei. Fereastra închisă pe dinăuntru. Ştiu, astfel de situaţii apar prin romanele poliţiste, dar în viaţă eu nu m-am întâlnit niciodată cu aşa ceva. Mai aveţi ceva?

— Da, mai este încă ceva, zise Poirot aşezându-se pe scaun. Aici sunt. Şi sunt Chevenix-Gore. Stau la biroul meu, hotărât să-mi curm zilele, pentru că… Ei, pentru că, să zicem, a apărut ceva care terfeleşte reputaţia neamului. Nu-i prea convingătoare această explicaţie, dar ajunge.

Eh bien, ce fac eu acum? Zgârii pe o foaie de hârtie cuvântul „Iertaţi-mă”. Buun, asta-i absolut posibil. După aceea deschid sertarul, iau pistolul, îl încarc, dacă n-a fost încărcat mai înainte, şi apoi… Apoi mă împuşc? Nu — mai întâi răsucesc scaunul… Aşa… Mă aplec puţin spre dreapta… Apoi… Apoi numai după aceea apropii pistolul de tâmplă şi trag!

Poirot sări din fotoliu, se întoarse către Riddle şi insistă:

— Vă întreb, au toate astea vreun sens? De ce să întoarcă scaunul? Dacă ar fi fost vreun tablou pe perete atunci da, mai treacă-meargă. Un portret anume… Murind, şi-ar fi putut dori ca acesta să fie ultimul lucru care să-l vadă înainte de a muri… Dar draperia de la fereastră… O, nu, asta n-are nici un sens.

— Poate că a vrut să privească pe fereastră. Ultima privire asupra proprietăţii lui.

— Dragul meu prieten, asta chiar că nu sună convingător. Tocmai aici este nonsensul. La opt şi opt minute era întuneric şi în orice caz draperia era trasă. Nu, aici trebuie să existe o altă explicaţie…

— Asta poate fi explicat doar într-un singur fel, cel puţin după cât îmi dau eu seama: Gervase Chevenix-Gore era nebun.

Poirot dădu din cap nemulţumit.

Maiorul Riddle se ridică.

— Să mergem, îl invită pe Poirot. Să mergem să discutăm şi cu ceilalţi. Poate dăm de ceva.

După dificultăţile ivite cu eforturile de a smulge ceva concret de la lady Chevenix-Gore, pentru maiorul Riddle a fost o adevărată uşurare să discute cu abilul jurist care era Ogilvie Forbes.

Forbes era extrem de rezervat şi atent în declaraţiile sale, dar răspundea totdeauna la obiect.

Recunoscu că sinuciderea lui sir Gervase a însemnat pentru el un şoc teribil. Niciodată nu i-ar fi trecut prin cap că tocmai sir Gervase ar fi în stare să-şi ia viaţa — nu era el tipul de om care s-o facă. Nu ştia, de asemenea, nimic despre posibilele cauze ale unui atare gest.

— Sir Gervase n-a fost doar clientul meu, el a fost, înainte de toate, prietenul meu bun şi de demult. Îl cunosc încă de pe vremea când eram copii. Aş putea spune că viaţa i-a fost dragă totdeauna.

— Dar nu ştiţi să fi avut sir Gervase vreo teamă ascunsă, vreo grijă?

— Nu. Avea şi el desigur nişte griji mai mici, ca toţi ceilalţi oameni, dar n-a fost niciuna gravă, serioasă.

— Vreo boală? Greutăţi cu soţia?

— Nu. Sir Gervase şi lady Chevenix-Gore şi-au fost reciproc foarte devotaţi.

Maiorul Riddle zise cu multă grijă:

— Desigur, lady Chevenix-Gore are păreri întrucâtva ciudate.

Domnul Forbes râse, un râs bărbătesc, îngăduitor.

— Femeilor trebuie să le iertăm micile slăbiciuni.

Comisarul şef continuă:

— Dumneavoastră aveaţi în grijă toate problemele juridice ale lui sir Gervase?

— Da. Firma mea — „Forbes Ogilvie and Spence” a reprezentat neamul Chevenix-Gore de mai mult de o sută de ani.

— A existat în familia Chevenix-Gore vreun scandal?

Domnul Forbes ridică din sprâncene:

— Eu chiar că nu vă înţeleg.

— Domnule Poirot, i-aţi arătat domnului Forbes scrisoarea?

Poirot se ridică tăcut şi-i dădu domnului Forbes scrisoarea, înclinându-se uşor. Domnul Forbes o citi, drept pentru care sprâncenele i se ridicară şi mai sus.

— O scrisoare demnă de toată atenţia, spuse. Acum vă înţeleg întrebarea, dar, după cunoştinţele mele nu a existat nimic care să îndreptăţească o asemenea scrisoare.

— Sir Gervase nu v-a spus nimic despre treaba asta?

— În general, nu. Dar trebuie să vă spun că mi se pare foarte ciudată…

— Vi se destăinuia, de regulă?

— Cred că se bizuia pe judecata mea.

— Şi dumneavoastră nu aveţi nici măcar idee la ce s-ar putea referi Scrisoarea?

— Nu m-aş putea hazarda în nişte speculaţii pripite.

Bineînţeles că acest răspuns rafinat făcu asupra maiorului Riddle o impresie bună.

— Iar acum ne-aţi putea da în vileag, domnule Forbes, cui lăsat sir Gervase averea?

— Desigur. Nu văd pentru ce nu v-aş putea spune. Soţiei lui, sir Gervase i-a lăsat un venit anual de şase mii de lire. Mai departe ea poate alege între castelul Dower şi casa din

Lowndes Square. După aceea urmează câteva moşteniri şi donaţii, dar nu cine ştie cât de mari. Partea cea mai mare din avere o primeşte fiica lui adoptivă Ruth, dar aceasta numai cu condiţia ca, în cazul în care se mărită, soţul ei să ia numele de Chevenix-Gore.

— Nepotul Hugo Trent n-a primit nimic?

— Ba da. Cinci mii de lire.

— Sir Gervase a fost un om bogat, nu-i aşa?

— Neobişnuit de bogat. În afara proprietăţii familiei, el deţinea o însemnată avere personală. N-a dus-o, evident, atât de bine ca mai înainte. Practic, toate veniturile din investiţii au scăzut. Sir Gervase a investit părţi însemnate la altă societate — „Paragon Synthetic Rubberine Company". Aşa îl sfătuise colonelul Bury.

— Care însă n-a fost sfatul cel mai înţelept.

Domnul Forbes oftă.

— Militarii ieşiţi la pensie pierd totdeauna în materie de operaţiuni financiare. După experienţa mea — spuse domnul Forbes — ei sunt mai creduli şi mai naivi decât văduvele. Iar asta înseamnă deja ceva.

— Dar această investiţie nefericită nu a ameninţat veniturile lui sir Gervase?

— Nu, n-a fost nimic grav. El a continuat să fie mai departe tot foarte bogat.

— Când şi-a scris ultimul testament?

— În urmă cu doi ani.

Poirot murmură:

— Dar prevederile lui n-au fost nedrepte puţin faţă de domnul Hugo Trent, nepotul lui sir Gervase? Îi este, totuşi, ruda cea mai apropiată…

Forbes ridică din umeri.

— Trebuie să avem în vedere şi istoria familiei.

— Adică…?

Domnul Forbes parcă n-ar fi vrut să meargă mai departe cu explicaţiile.

Maiorul Riddle spuse:

— Să nu credeţi că vrem să vă băgăm în vreun scandal. Dar scrisoarea aceasta a lui sir Gervase trebuie explicată cumva.

— În poziţia lui sir Gervase faţă de nepotul său nu-i nimic scandalos, spuse repede domnul Forbes. Pur şi simplu trebuie avut în vedere faptul că sir Gervase lua foarte în serios rolul său de cap al familiei. A avut un frate mai tânăr şi o soră. Fratele Anthony a căzut în război, iar sora Pamela s-a măritat, sir Gervase nefiind de acord cu căsătoria. El considera familia căpitanului Trent nu îndeajuns de însemnată pentru a se putea uni cu Chevenix-Gore. Pamela n-a făcut altceva decât să râdă de părerea lui. Rezultatul a fost că sir Gervase l-a privit totdeauna cu neplăcere pe nepotul său. Cred că tocmai aceasta i-a putut influenţa hotărârea de a adopta un copil.

— Speranţe la un copil al lui nu avea?

— Nu. Cam la un an după căsătorie li s-a născut un copil mort. Doctorul a declarat că lady Chevenix-Gore nu va mai putea avea niciodată copii. Doi ani după aceea, sir Gervase a adoptat-o pe Ruth.

Poirot întrebă:

— De fapt, domnişoara Ruth cine era? Cum au ajuns la ea?

— Cred că este copilul unei rude îndepărtate.

— Mi-am închipuit, spuse Poirot privind spre peretele pe care atârna un tablou al familiei. Îţi dai imediat seama că este acelaşi sânge, acelaşi nas, aceeaşi bărbie.

— A moştenit până şi firea lor aprigă, adăugă Forbes, sec.

— Îmi pot imagina, doar care au fost raporturile ei cu părinţii adoptivi?

— V-o puteţi imagina şi pe asta. S-a ajuns nu o singură dată la ciocniri violente. Dar, pe deasupra acestor controverse, sunt convins că între ei domnea o armonie deplină.

— Dar nu-i mai puţin adevărat că lui i-a făcut multe zile fripte, nu?

— O teamă continuă. Vă pot asigura însă că nu s-a ajuns niciodată atât de departe încât să vedem în aceasta cauza sinuciderii.

— Categoric că nu, fu de acord Poirot. Nici un om nu se împuşcă pentru că are o fiică încăpăţânată. Pentru ca apoi această fată să-l moştenească. Sir Gervase nu s-a gândit niciodată să modifice testamentul.

— Eh, făcu domnul Forbes, pentru a-şi ascunde încurcătura. Ca s-o spun pe cea dreaptă, în urmă cu două zile, sir Gervase mi-a dat instrucţiuni cum să-i fac un nou testament.

— Ce mai e şi asta? Întrebă maiorul Riddle dându-se mai aproape cu scaunul. Asta nu ne-aţi spus-o!

— Pentru că m-aţi întrebat numai de testamentul făcut de sir Gervase, spuse repede domnul Forbes. V-am pus la dispoziţie informaţiile pe care mi le-aţi cerut. Noul testament nu a fost nici măcar scris, darmite semnat.

— Care erau prevederile lui? După asta ne-am putea da seama într-o oarecare măsură care era starea gândurilor lui sir Gervase.

— În esenţă, erau aceleaşi ca ale primului testament, cu deosebirea că domnişoara Chevenix-Gore moştenea numai cu condiţia să se fi căsătorit cu domnul Hugo Trent.

— Păi asta-i o diferenţă foarte substanţială, spuse Poirot.

— Eu n-am fost de acord cu acest codicil, continuă Forbes. M-am simţit dator să atrag atenţia că o astfel de prevedere ar fi lesne şi cu succes combătută. Tribunalele nu privesc cu ochi buni asemenea prevederi. Sir Gervase era însă definitiv hotărât.

— Dar dacă domnişoara Chevenix-Gore (sau, întâmplător, şi domnul Trent) ar fi refuzat?

— Dacă domnul Trent nu ar fi luat-o pe domnişoara Chevenix-Gore, atunci banii i-ar fi revenit ei, fără nici un fel de condiţie. Dacă însă el ar fi vrut, dar ea ar fi refuzat, banii îi reveneau lui.

— Ciudată treabă, remarcă maiorul Riddle.

Poirot se apleacă şi-l bătu pe avocat pe genunchi.

— Dar ce se ascundea în spatele acestei prevederi? Ce avea sir Gervase de gând când punea o asemenea condiţie? În asta ar putea sta ceva destul de important… Cred că în spate trebuie să fi fost un alt bărbat… Unul cu care sir Gervase nu era de acord. Cred, domnule Forbes, că dumneavoastră categoric ştiţi cine era acest bărbat?!

— Domnule Poirot, nu am nici un fel de informaţii în acest sens.

— Poate aţi putea ghici…

— Eu nu ghicesc niciodată, se apără Forbes indispus.

Luându-şi pince-nez-ul, îl şterse cu o batistă de mătase şi întrebă.

— Mai doriţi să ştiţi ceva?

— Deocamdată nu, răspunse Poirot. Cel puţin în ce mă priveşte…

Domnul Forbes se prefăcu că spusele lui Poirot nu înseamnă prea mult pentru el, apoi se întoarse spre comisarul şef.

— Vă mulţumesc, domnule Forbes. Cred că asta este totul. M-aş bucura să pot vorbi cu domnişoara Chevenix-Gore, dacă ar fi posibil.

— Desigur, cred că este sus cu lady Chevenix-Gore.

— Da, dar mai întâi aş vrea să vorbesc cu… Cum se numeşte… cu Burrows şi cu femeia, cea cu istoria familiei.

— Amândoi sunt în bibliotecă. Am să le spun.

Grea treaba asta, spuse maiorul Riddle după ce avocatul plecă. Să smulgi o informaţie de la avocaţii ăştia de modă veche este o adevărată performanţă. Am impresia că toate se concentrează în jurul fetei.

— S-ar părea că… Da.

— A, dar iată-l pe Burrows.

Godfrey Burrows intră cu aerul omului care doreşte să fie util în vreun fel. Zâmbetul lui era mascat discret de o undă de părere de rău din care cauză i se vedea numai o

părticică din dinţi. Totul părea ceva mai mult mecanic, decât spontan.

— Domnule Burrows, am dorit să vă punem câteva întrebări…

— Desigur, domnule maior. Absolut tot ce doriţi.

— Mda, mai întâi de toate să simplificăm lucrurile: aveţi vreo părere personală în legătură cu motivul pentru care sir Gervase şi-a pus capăt zilelor?

— Niciuna. Pentru mine a fost o surpriză enormă.

— Aţi auzit împuşcătura?

— Nu. În momentul acela eram în bibliotecă, altfel nu-mi pot explica. Am coborât destul de devreme şi am intrat în bibliotecă pentru a căuta o referinţă de care aveam nevoie. Biblioteca se afla tocmai în cealaltă parte a casei raportat la biroul lui sir Gervase, aşa că n-am putut auzi nimic.

— Mai era cineva în bibliotecă? Întrebă Poirot.

— Nimeni.

— Nu aveţi idee unde se găseau în momentul acela ceilalţi ai casei?

— Probabil erau cu toţii sus şi se îmbrăcau.

— Când aţi coborât în salon?

— Cu puţin înaintea venirii domnului Poirot. Erau cu toţii acolo, în afară de sir Gervase, bine-nţeles.

— Nu vi s-a părut ciudat că nu era acolo?

— Ba da. De regulă el se afla în salon încă înaintea primei lovituri de gong.

— Aţi observat în ultima vreme vreo schimbare în comportarea lui sir Gervase? Arăta ca şi când ar fi avut griji? Sau teamă de ceva? Nu era deprimat?

Godfrey Burrows rămase puţin pe gânduri:

— Nu… Nu cred. Poate puţin disperat, absent.

— Dar nu vi s-a părut că ar fi suferit de ceva concret?

— Nu, asta nu.

— Ceva probleme financiare?

— Era niţel cam neliniştit de situaţia din cadrul societăţii sale, mai exact spus „Paragon Synthetic Rubberine

Company”.
— Ce spunea de fapt de asta?
Burrows fu din nou fulgerat de zâmbetul acela mecanic şi din nou păru oarecum nereal.
— Păi… Mi-a spus: „Bătrânul ăsta de Bury este fie prost, fie şarlatan. Dar mai degrabă prost. Iar din cauza Vandei eu trebuie să mă port cu el cu mănuşi”.
— Şi de ce credeţi că a spus… „din cauza Vandei”? Îl întrebă Poirot.
— Păi ştiţi, lady Chevenix-Gore l-a iubit foarte mult pe colonelul Bury, iar el o idolatriza. Se ţinea după ea ca un căţel…
— Sir Gervase nu era gelos, măcar aşa puţin…?
— El şi gelozia! Făcu Burrows râzând. Sir Gervase şi gelozia? Lui nici prin cap nu i-ar fi trecut că cineva ar putea da întâietate altcuiva decât lui. Aşa ceva era de neimaginat, înţelegeţi?
Poirot spuse calm:
— Cred că dumneavoastră nu-l prea aveaţi la inimă pe sir Gervase Chevenix-Gore, nu-i aşa?
Burrows se înroşi tot.
— Oh, da. E-adevărat. Dar acum toate lucrurile astea par atât de caraghioase.
— Care „toate lucrurile astea”?
— Păi, motivul acesta medieval, dacă-l pot numi aşa. Idolatrizarea înaintaşilor şi mândria de neam. Sir Gervase era în multe privinţe un om capabil şi ducea o viaţă interesantă, dar ar fi fost mult mai util dacă n-ar fi fost atât de preocupai de sine şi de egoismul lui.
— Fiica lui era de acord cu dumneavoastră în această privinţă?
Burrows se înroşi din nou, de data asta era de-a dreptul ca o purpură. Spuse:
— Imaginaţi-vă că domnişoara Chevenix-Gore are o concepţie modernă despre toate astea. Se-nţelege că n-am discutat cu ea despre tatăl ei.

— Dar oamenii tineri şi moderni discută câte-n lună şi-n stele despre părinţii lor, spuse Poirot. Criticarea părinţilor corespunde spiritului modern!

Burrows ridică din umeri.

Maiorul Riddle întrebă:

— Nimic altceva n-a fost — ceva de natură financiară? Sir Gervase nu v-a spus niciodată că ar fi şantajat, jecmănit?

— Şantajat? Întrebă Burrows uluit. Niciodată! Asta niciodată!

— Dumneavoastră vă înţelegeaţi bine cu el?

— Sigur. De ce nu?

— V-am întrebat pur şi simplu, domnule Burrows.

Tânărul deveni posac.

— Ne înţelegeam cât se poate de bine.

— Ştiaţi că sir Gervase i-a scris domnului Poirot să vină aici?

— Nu.

— De regulă, sir Gervase îşi scria singur scrisorile?

— Nu, mi le dicta mie aproape totdeauna.

— De data asta însă n-a mai făcut-o.

— Nu.

— De ce? Ce credeţi?

— N-am idee.

— Nu vedeţi vreun motiv pentru care exact această scrisoare şi-a scris-o singur?

— Nu, nu văd.

— Interesant, spuse maiorul Riddle. Când l-aţi văzut ultima dată pe sir Gervase?

— Cu puţin timp înainte de a mă duce să mă îmbrac pentru cină. Am luat câteva scrisori pe care le semnase.

— Cum s-a comportat?

— Absolut normal. Aş putea spune că făcea impresia unui om care se bucura de ceva.

Poirot se foi puţin în fotoliu.

— Aha! Asta a fost părerea dumneavoastră, da? Ca şi când s-ar fi bucurat de ceva. Iar o clipă după aceea s-a împuşcat!

Ciudat, nu credeţi?

Godfrey Burrows ridică din umeri.

— N-am făcut decât să vă spun părerea mea.

— Da, desigur, e foarte preţios ce ne spuneţi. La urma urmelor sunteţi unul dintre ultimii oameni care l-au văzut pe sir Gervase în viaţă.

— Snell a fost cel care l-a văzut la urmă.

— L-a văzut, aşa este, dar n-a vorbit cu el.

Burrows nu răspunse.

— La ce oră v-aţi dus să vă îmbrăcaţi? Interveni maiorul Riddle.

— Să fi fost şapte şi cinci.

— Ce făcea sir Gervase în acel moment?

— Eu l-am lăsat în birou.

— De obicei cât dura până se îmbrăca?

— De obicei rezerva pentru aceasta trei sferturi de oră sau chiar o oră.

— Dacă cina urma să fie la opt şi un sfert, de regulă se ducea să se îmbrace cel mai târziu la şapte şi jumătate, nu?

— E foarte exact ce spuneţi.

— Dumneavoastră v-aţi dus repede să vă îmbrăcaţi?

— Da, mi-am zis să mă îmbrac mai întâi şi după aceea să mă duc la bibliotecă pentru a căuta ceea ce-mi trebuia.

Poirot încuviinţa dând gânditor din cap.

Maiorul Riddle zise:

— Eh, cred că asta-i totul deocamdată. Am trimis după domnişoara… Cum o cheamă?

Mărunţica domnişoară Lingard îşi făcu apariţia aproape imediat. În jurul gâtului avea câteva lănţişoare care zăngăniră plăcui când se aşeză. Se uită iscoditoare mai întâi la unul, apoi la celălalt dintre cei doi bărbaţi.

— Totul este foarte trist, domnişoară Lingard, începu maiorul Riddle.

— Foarte trist, într-adevăr, răspunse domnişoara Lingard, aşa cum se cuvenea.

— Dumneavoastră aţi venit aici, în această casă… Când?

— Aproximativ cu două luni în urmă. Sir Gervase a scris unuia din prietenii lui de la Muzeu — colonelul Fotheringay — iar colonelul m-a recomandat pe mine. Am o bună experienţă în materie de cercetări istorice.

— Munca dumneavoastră, cu sir Gervase a fost dificilă?

— N-aş zice. Omul trebuie să se educe puţin, desigur. Cu bărbaţii trebuie avută mai multă răbdare…

Maiorul Riddle continuă apoi cu sentimentul neplăcut că domnişoara Lingard se găsise să aibă răbdare tocmai cu el:

— Sarcina dumneavoastră a fost deci aceea de a-l ajuta pe sir Gervase să-şi scrie cartea, aşa este?

— Da.

— În ce constă acest ajutor?

— Da, la drept vorbind, ştiţi, consta în scrierea cărţii. Eu trebuia să caut toate informaţiile, să fac notele şi să organizez materialul. Şi-apoi, mai târziu, să văd tot ce a scris sir Gervase.

— Pentru asta v-a trebuit, desigur, un camion de tact, sublinie Poirot.

— Tact şi fermitate. Omul are nevoie de amândouă, spuse domnişoara Lingard.

— Pe sir Gervase nu-l deranja, hm… Fermitatea dumneavoastră?

— Nu, în general nu. Eu i-am explicat că nu trebuie să se oprească la toate detaliile nesemnificative.

— Aha, care va să zică aşa a fost.

— În realitate a fost ceva cât se poate de simplu… Continuă domnişoara Lingard.

— Iar acum, domnişoară Lingard, cunoaşteţi ceva care ar putea face puţină lumină în această tragedie?

Domnişoara Lingard dădu din cap.

— Din păcate nu. Ştiţi, el nu mi se destăinuia niciodată; lucru de-nţeles. Practic, eu eram un necunoscut. Cred că era prea mândru ca să fi putut crea neplăceri familiei sale.

— Credeţi că neplăceri de familie au fost cele care l-au împins spre sinucidere?

Domnişoara Lingard arătă surprinsă.

— Bine-nţeles. Este o altă posibilitate?

— Sunteţi sigură că-i făceau griji tocmai greutăţile familiei?

— Era foarte neliniştit.

— Sunteţi sigură?

— Bine-nţeles.

— Vă rog, domnişoară, a vorbit sir Gervase cu dumneavoastră despre asta?

— Nu în mod explicit.

— Dar ce spunea?

— Să aşteptăm… De exemplu, am băgat de seamă că nu asculta ce spun…

— O clipă… Când a fost asta?

— Astăzi după — masă. De regulă lucram între trei şi cinci.

— Continuaţi, vă rog.

— După cum v-am spus, de regulă, sir Gervase nu reuşea să se concentreze… De fapt, el s-a şi exprimat în acest sens şi a adăugat că are în cap câteva lucruri serioase, grave. Şi a zis… Să aşteptăm… Nu pot, desigur, cita cuvânt cu cuvânt. Spunea: Este groaznic, domnişoară, când una dintre cele mai mândre familii din ţară e acoperită de ruşine…

— Şi dumneavoastră ce i-aţi spus?

— Ah, ceva liniştitor. Cred că am spus că fiecare generaţie îşi are indivizii ei slabi… Şi că urmaşii rar îşi aduc aminte de ei.

Şi asta a avut efectul liniştitor la care vă aşteptaţi?

— Mai mult sau mai puţin. Ne-am întors la sir Roger Chevenix — Gore, am găsit într-un manuscris de epocă o remarcă neobişnuit de interesantă despre el. Atenţia lui sir Gervase hoinărea însă în altă parte. În cele din urmă a spus că azi după — masă nu mai vrea să lucreze. A zis că a avut un şoc.

— Un şoc?

— Aşa s-a exprimat. Bine-nţeles că nu l-am întrebat nimic. Am spus doar: „Îmi pare rău, sir Gervase”. După aceea mi-a cerut să-i spun lui Snell că vine domnul Poirot să amâne cina pentru opt şi un sfert şi să trimită maşina la trenul care sosea la 7,50.

— Vă dădea de regulă astfel de însărcinări?

— Păi… Nu… Asta era treaba domnului Burrows. Eu îmi vedeam doar de partea mai literară… Nu eram secretară lui — în nici un sens al acestui cuvânt.

Poirot o întrebă:

— Credeţi că sir Gervase a avut un motiv special de v-a cerul acest lucru şi nu domnului Burrows?

Domnişoara Lingard rămase puţin pe gânduri.

— Ştiu eu… Poate că avea… Dar în clipa aceea nu mi-a trecut prin cap, am crezut că pur şi simplu e mai comod aşa. Acum însă, dacă stau să mă gândesc, îmi dau seama că mi-a cerut să nu spun nimănui despre sosirea domnului Poirot. O să fie o surpriză, zicea.

— Ei! A spus asta? Un lucru demn de toată atenţia, foarte interesant. Şi aţi spus cuiva?

— Doar ştiţi că nu, domnule Poirot. I-am spus lui Snell despre cină şi să trimită şoferul la trenul de 7,50 pentru că vine un domn. N-am făcut nici o aluzie la numele dumneavoastră.

— A mai zis sir Gervase ceva care să fi putut avea vreo legătură cu situaţia dată?

Domnişoara Lingard se gândi.

— Nu… Cred că nu… Era într-o stare avansată de încordare… Mi-amintesc că atunci când am ieşit din birou a zis: „Asta tot nu mai are nici o valoare. Acum e deja târziu…”

— Şi n-aveţi nici o idee ce-a vrut să spună prin asta?

— Nu.

Lui Poirot nu-i scăpă, cu una cu două, uşoara ezitare din răspunsul ei, de aceea repetă:

— Acum e deja târziu”. Aşa s-a exprimat, nu? „E deja târziu”.

Maiorul Riddle întrebă:

— Domnişoară Lingard, nu cunoaşteţi nimic din împrejurările care l-au putut indispune pe sir Gervase?

Domnişoara Lingard spuse încet:

— Cred că a fost ceva în legătură cu domnul Hugo Trent.

— Cu Hugo Trent? Ce vă face să credeţi asta?

— Păi… N-a fost nimic concret, dar ieri după — masă am ajuns la sir Hugo de Chevenix (care, din păcate, în timpul războiului celor două roze nu s-a dovedit a fi un caracter deosebit) iar sir Gervase a remarcat: Sora mea nu şi-a ales pentru fiul ei un nume potrivit! În neamul nostru acest nume a fost legat totdeauna de ceva neplăcut. Trebuia să-şi fi dat seama încă de la început că Hugo n-o să sfârşească bine.

— Ceea ce ne spuneţi poate deschide seria mai multor posibilităţi, spuse Poirot. Chiar aşa, asta mă duce la idei noi.

— Dar sir Gervase n-a spus ceva mai concret? Întrebă maiorul Riddle.

Domnişoara Lingard dădu din cap.

— Nu, iar eu bine-nţeles n-am spus nimic. De fapt, sir Gervase vorbea pentru sine. N-a spus-o special pentru mine.

— Care va să zică aşa…

Poirot spuse:

— Ca om străin ce sunteţi, vă aflaţi în această casă de două luni. Ne-aţi ajuta teribil, după părerea mea, dacă ne-aţi împărtăşi sincer impresia pe care v-a făcut-o întreaga familie.

Domnişoara Lingard îşi scoase pince-nez-ul şi începu gânditoare:

— Păi… la început — şi asta v-o spun foarte sincer — am avut impresia că am nimerit direct într-un balamuc! Lady Chevenix-Gore, de pildă, vede tot timpul lucruri care nu există… Iar sir Gervase care se poartă ca un… ca un rege…

Face din sine ceva ce nu este… Nu, vă spun sincer că aceştia sunt oamenii cei mai ciudaţi pe care i-am întâlnit vreodată. Cu toate acestea, domnişoara Chevenix-Gore este absolut normală şi mi-am dat seama că în realitate şi lady Chevenix-Gore este o femeie neobişnuit de bună şi iubitoare. Nimeni până acum nu a fost aşa de bun şi iubitor cu mine ca ea. Sir Gervase… Da…, eu cred că era nebun. Egomania lui — se poate spune aşa?

— Era din zi în zi mai rea.

— Dar ceilalţi?

— Domnul Burrows n-a dus-o uşor cu sir Gervase, mi-am putut da seama de acest lucru. Cred că-i convenea de minune că munca noastră la carte îi oferea un pic de timp liber în plus. Colonelul Bury era totdeauna fermecător. Îi era devotat lui lady Chevenix-Gore şi reuşea acelaşi lucru şi cu sir Gervase. Domnul Trent, domnul Forbes şi domnişoara Cardwell se află aici doar de câteva zile, aşa că, lucru de la sine înţeles, nu ştiu prea multe despre ei.

— Mulţumesc, domnişoară, dar despre căpitanul Lake. Agentul acela, ce ne puteţi spune?

— E un ins foarte plăcut. Toată lumea îl iubeşte.

— Şi sir Gervase?

— Da. Am auzit cum spunea despre el că este cel mai bun agent pe care l-a avut. Căpitanul Lake îşi avea greutăţile lui cu sir Gervase — dar, în general, stăpânea bine totul. Ceea ce nu era chiar uşor.

Poirot încuviinţă gânditor, apoi spuse:

— Voiam să vă mai întreb ceva… Îmi stătea ceva pe limbă… Un fleac. Ce-am vrut să zic…?

Domnişoara Lingard se întoarse spre el răbdătoare, în timp ce Poirot dădu din cap:

— Ţţţ… Îmi stă pe limbă…

Maiorul Riddle aşteptă un minut-două, dar pentru că Poirot se prefăcea a fi mai departe încurcat, preluă el seria întrebărilor.

— Când l-aţi văzut ultima dată pe sir Gervase?

— În timpul ceaiului.
— Cum s-a comportat? Normal?
— Atât de normal ca de fiecare dată.
— În societate, se făcea simţită vreun fel de încordare?
— Nu, cred că fiecare era ca de obicei.
— Unde s-a dus sir Gervase după ceai?
— L-a luat cu el în birou, ca de obicei, pe domnul Burrows.
— Şi asta a fost ultima dată când l-aţi văzut?
— Da. M-am dus în salon, unde am lucrat, am bătut un capitol al cărţii după indicaţiile pe care mi le dăduse sir Gervase mai înainte. Asta a durat până pe la şapte. După aceea am urcat să mă odihnesc puţin şi să mă îmbrac pentru cină.
— Dacă înţeleg bine, aţi auzit împuşcătura cu urechile dumneavoastră.
— Da, eram în această cameră. Am auzit ceva ca o împuşcătură şi am ieşit pe hol. Acolo erau domnul Trent şi domnişoara Cardwell. Domnul Trent l-a întrebat pe Snell dacă se serveşte şampanie la cină şi au făcut haz pe chestia asta. Din păcate, nu ne-a trecut prin cap să luăm în serios treaba asta. Am considerat că a fost zgomotul unei maşini.
Poirot zise:
— L-aţi auzit pe domnul Trent spunând: „Poate s-a comis o crimă”?
— Cred că a spus ceva asemănător — glumind, bineînţeles.
— Ce s-a întâmplat după aceea?
— Ne-am strâns cu toţii aici.
— Aţi putea să vă amintiţi în ce ordine au coborât ceilalţi la cină?
— Domnişoara Chevenix-Gore a fost prima, cred. Apoi domnul Forbes. Apoi colonelul Bury în acelaşi timp cu lady Chevenix-Gore şi domnul Burrows imediat după ei. Cred că aceasta a fost ordinea în care au venit, dar sigură nu-s, pentru că toţi au venit cam odată.
— La primul gong?

— Da, fiecare se grăbea când auzea gongul. Sir Gervase ţinea teribil la punctualitatea cinei.

— De obicei el când cobora?

— Aproape totdeauna se afla în salon încă înaintea primului gong.

— V-a surprins faptul că de data aceasta nu era acolo?

— Foarte mult.

— Ah, am găsit! Strigă Poirot pe neaşteptate.

După ce cei doi se întoarseră întrebător spre el,

Poirot le explică.

— Mi-am amintit ce am vrut să vă întreb. Astă — seară, domnişoară, când ne-am dus cu toţii spre birou, la spusele lui Snell, că e închis, v-aţi aplecat şi aţi luat ceva de jos.

— Eu? Se miră domnişoara Lingard.

— Da. Chiar în locul unde am cotito pe coridorul drept ce duce la birou. Ceva mic şi strălucitor.

— Dar asta chiar că… Nu-mi amintesc. Ia staţi puţin… Da, da… Ştiu. Staţi, trebuie să fie aici.

Şi zicând aceasta îşi deschise poşeta neagră din şaten şi răsturnă conţinutul pe masă…

Poirot şi maiorul examinară cu atenţie mica colecţie. Erau: două batiste, o pudrieră, un mănunchi de chei, tocul pentru ochelari şi încă un obiect după care Poirot întinse mâna.

— Un glonte! Strigă maiorul Riddle.

Avea exact formă conică a unui glonte, dar s-a dovedit a fi doar un creionaş.

— Ăsta l-am luat de jos, spuse domnişoara Lingard, dar am uitat cu totul de el.

— Ştiţi al cui este, domnişoară?

— Desigur. Al colonelului Bury. A poruncit să-i fie făcut dintr-un glonte care l-a nimerit, sau mai degrabă nu l-a nimerit, dacă mă înţelegeţi, în războiul cu burii din Africa de Sud.

— Ştiţi cumva când l-a avut ultima dată?

— Păi, după-amiază, în timp ce jucau bridge. Ştiu asta pentru că am observat că scria cu el rezultatul în timp ce

coboram la ceai.
— Cine juca bridge?
— Colonelul Bury, lady Chevenix-Gore, domnul Trent şi domnişoara Cardwell.
— Cred că e cazul să nu mai discutăm despre el şi să i-l restituim colonelului.
— Vă rog… Eu sânt atât de uitucă… S-ar putea să mai uit odată…
— Aţi fi atât de drăguţă, domnişoară, să-i cereţi colonelului Bury să vină până aici, la noi?
— Desigur, îl caut imediat.
Ea plecă grăbită. Poirot se ridică şi începu să se plimbe fără un ţel precis prin încăpere.
— Să începem cu reconstituirea după-amiezii, spuse el. E interesant. La două şi jumătate sir Gervase controlează conturile împreună cu căpitanul Lake. Este puţin distrat. La trei discută cu domnişoara Lingard despre carte. Este foarte tulburat. Domnişoara Lingard leagă această tulburare de Hugo Trent şi asta pe baza unei remarci întâmplătoare. La ceai este absolut normal. După ceai, după cum ne spune Godfrey Burrows, făcea impresia că sar bucura de ceva. La opt şi cinci coboară, se duce în birou, scrie pe o bucată de hârtie „IERTAŢI-MĂ” şi se împuşcă!
Riddle spuse încet:
— Înţeleg ce aveţi în gând. Puse cap la cap nu merg.
— Ciudate schimbări de dispoziţie la sir Gervase Chevenix-Gore ăsta! E distrat — foarte tulburat — normal — bucuros de ceva. Şi-apoi sentinţa: „Acum e prea târziu”, cum că eu vin aici adică. „Târziu”. Da, asta este. Eu am venit destul de târziu — pentru a-l mai prinde în viaţă.
— Înţeleg. Dumneavoastră credeţi cu adevărat că…?
— N-o să pot şti niciodată de ce sir Gervase a trimis după mine. Asta-i clar!
Poirot se plimba mai departe prin cameră. Aranjă câteva obiecte pe marginea căminului, examină cu atenţie masa pentru jocul de cărţi care se afla la perete, îi deschise unul

din sertare şi scoase evidenţa de. la jocul de bridge. După aceea se îndreptă spre birou şi examină coşul pentru hârtii. Înăuntru se găsea o pungă de hârtie. Poirot o scoase, o mirosi, bombăni „portocale”, apoi o îndreptă şi citi numele firmei tipărit pe ea: „Carpenter şi fiii import de fructe Hamborough St. Mary”

Începu să-o examineze cu grijă tocmai în clipa în care colonelul Bury îşi făcu intrarea în încăpere.

Colonelul se trânti în fotoliu, dădu din cap, oftă şi spuse:

— Straşnică treabă, Riddle. Lady Chevenix-Gore se poartă admirabil — admirabil. Femeie cu F mare! Atâta curaj!

Poirot se întoarse încet către fotoliul lui şi îl întrebă:

— Dacă nu mă înşel, dumneavoastră o cunoaşteţi de un şir bun de ani.

— Da, într-adevăr, am fost la balul la care ea şi-a făcut intrarea în societate. Avea în păr boboci de trandafiri, mi-amintesc de parcă ar fi fost ieri. Şi o rochie de seară albă, vaporoasă… Nimeni din tot salonul nu se încumeta să o atingă.

În glas i se desluşea o bucurie neascunsă.

Poirot îi arătă creionaşul.

— E al dumneavoastră?

— Ah, vă mulţumesc. Azi după — masă, când am jucat bridge, îl aveam…

— Dacă am înţeles bine, aţi jucat bridge înainte de ceai, spuse Poirot. În ce dispoziţie se afla sir Gervase când a venit la ceai?

— Obişnuită, absolut obişnuită. Nici în vis nu mi s-ar fi arătat că se pregătea să facă aşa ceva. Dacă stau însă să mă gândesc, am impresia că era ceva mai nervos ca de obicei.

— Când l-aţi văzut ultima dată?

— Cum când? La ceai! Şi-apoi, sărmanul, nu l-am mai văzut viu.

— După ceai nu v-aţi mai dus în birou?

— Nu, nu l-am mai văzut.

— La ce oră aţi coborât pentru cină?

— După primul gong.

— Aţi coborât împreună cu lady Chevenix-Gore?

— Nu… Noi… eh… Ne-am întâlnit în hol. Cred că fusese în sufragerie să vadă de flori sau ceva de soiul acesta.

Maiorul Riddle spuse la rândul său:

— Sper că nu vă simţiţi ofensat, domnule colonel, dacă am să vă pun câteva întrebări. Au existat unele lucruri neplăcute între dumneavoastră şi sir Gervase cu privire la „Synthetic Paragon Rubberine Company”?

Bury se înroşi brusc la faţă, dar răspunse:

— În general nu… În general nu. Bătrânul Gervase nu avea însă înţelepciune, de asta nu trebuie să uităm. El aştepta totdeauna ca pe ceea ce punea el mâna să se prefacă în aur! Nu era conştient de faptul că întreaga lume se găsea în criză. Şi că asta privea toate acţiunile.

— Aşadar au existat anumite neplăceri între dumneavoastră?

— Nu le-aş zice neplăceri. Pur şi simplu bătrânul Gervase era afurisit de neînţelept.

— V-a reproşat anumite pierderi pe care le-a avut?

— Gervase nu era un om normal. Vanda ştia acest lucru. Ea s-a priceput însă de minune să-l domine. Era suficient doar să-i spun ei despre ce era vorba.

Poirot tuşi uşor. Riddle se uită la el, după care întoarse foaia.

— Sunteţi un vechi prieten al familiei, ştiu acest lucru. Ştiţi ceva despre modul în care sir Gervase şi-a conceput testamentul?

— Păi… Îmi pot imagina că partea principală îi revine lui Ruth. Am înţeles aceasta din diferite remarci pe care bătrânul Gervase le făcea din când în când.

— Nu credeţi că era nedrept faţă de Hugo Trent?

— Gervase nu-l iubea pe Hugo. Nu-l putea suferi.

— Dar avea foarte dezvoltat simţul familiei. La urma-urmelor domnişoara Chevenix-Gore era fiica lui adoptivă.

Colonelul Bury ezită câteva clipe, apoi — după o tuse puternică — spuse:

— Uitaţi care-i treaba, cel mai bine este să vă spun ceva. Ceva foarte confidenţial…

— Bine-nţeles, bine-nţeles.

— Ruth nu este fiica lor legitimă, dar face parte din neamul Chevenix-Gore. Ea este fiica lui Anthony, fratele lui Gervase, care a căzut în război. Acesta avusese legături cu o dactilografă. Când Anthony a murit, fata i-a scris Vandei. Vanda a vizitat-o şi a constatat că aştepta un copil. După aceea Vanda a discutat cu Gervase, tocmai în perioada când li se spusese că ei nu vor putea avea niciodată copii. Concluzia a fost că s-au interesat de fetiţă şi au adoptat-o. Mama ei a renunţat la toate drepturile. Vanda şi Gervase au educat-o pe Ruth ca pe propriul copil şi, dacă stăm să judecăm drept, ea chiar arată ca fiică a lor. Uitaţi-vă cu luare aminte la ea şi vă veţi convinge că este o adevărată Chevenix-Gore!

— Ei vedeţi! Spuse Poirot. Vedeţi? În felul acesta comportarea lui sir Gervase se lămureşte în bună măsură. Bine, dar dacă nu-l iubea pe domnul Trent, de ce se dădea aşa de mama focului ca Trent s-o ia pe domnişoara Ruth de soţie?

— Pentru a-i consolida poziţia în familie, aşa fusese el educat în spiritul ordinii.

— Chiar dacă nu-l iubea pe tânărul acesta şi nu avea încredere în el?

Colonelul Bury replică:

— Dumneavoastră nu-l puteţi înţelege pe bătrânul Gervase. El nu era capabil să se uite la oameni ca la nişte fiinţe umane. Aranjă căsătorii ca şi cum părţile erau PERSONAJE REGALE! El considera că era nimerit ca Ruth şi Hugo să se căsătorească, iar Trent să ia numele Chevenix-Gore. Ce credeau Ruth şi Hugo, asta nu avea pentru el nici o importanţă.

— Dar domnişoara Ruth era dispusă să facă aceasta?

Colonelul Bury chicoti:

— De unde?! Ea este de nestăpânit.

— Ştiaţi că, cu puţin timp înainte de a muri, sir Gervase făcuse un nou testament conform căruia Ruth urma să-l moştenească, cu condiţia de a se căsători cu Trent?

Colonelul şuieră printre dinţi:

— Într-adevăr, el bănuia ceva despre ea şi Burrows…

Nu apucă să rostească bine aceste cuvinte că îşi muşca buzele. Prea târziu însă. Poirot se aruncă asupra spuselor sale.

— Care va să zică a existat ceva între domnişoara Ruth şi tânărul domn Burrows?

— Nu… de fapt, nimic… Nimic.

Maiorul Riddle tuşi, apoi spuse:

— Cred, domnule colonel, că trebuie să ne spuneţi tot ce ştiţi. Ar putea avea vreo legătură directă cu dispoziţia lui sir Gervase.

— Păi, ar putea, spuse nesigur colonelul. Adevărul este că tânărul Burrows nu-i băiat urât. Cel puţin aşa cred femeile despre el. El şi Ruth au fost împreună nu demult fără să-i fi spus ceva lui Gervase. În general nu-i spuneau nimic. Cu toate astea Gervase nu le interzisese, se temea că în felul acesta nu ar face altceva decât să grăbească lucrurile. El o cunoştea pe Ruth. Ei nu i se poate dicta. Dar nu-i puţin adevărat că Ruth nu face parte din rândul fetelor acelora care să-şi sacrifice totul în numele dragostei, îi place teribil averea şi îi plac teribil banii.

— Dumneavoastră vă place domnul Burrows?

Colonelul exprimă părerea că Godfrey Burrows nu are Kinderstube, expresie care îl scoase pe Poirot cu totul din papuci, în timp ce pe maiorul Riddle îl făcu să râdă, cel puţin pe sub mustaţă.

Cei doi îi mai adresară încă alte câteva întrebări, după care colonelul Bury plecă.

Rămaşi singuri, Riddle se uită la Poirot care şedea cufundat în gânduri…

— Cum vedeţi lucrurile, domnule Poirot?

Omul scund din faţa lui îşi împreună mâinile.

— Încep să mi se sedimenteze şi acesta este lucrul cel mai important.

— E un lucru dificil, spuse Riddle.

— Da, e greu… Dar cu cât trece timpul mi se pare că devine importantă o propoziţiune rostită aşa, într-o doară…

— Care propoziţiune?

— Gluma aceea a lui Trent: „Poate s-a comis o crimă…”.

— Da, mi-este clar că la ea vă gândiţi tot timpul, spuse Riddle aspru.

— Poate nu sunteţi de acord cu mine, dragă prietene, că, cu cât înaintăm, cu atât avem mai puţine motive care să susţină ideea sinuciderii. În timp ce în favoarea crimei începem să alcătuim o surprinzătoare colecţie de motive!

— Bine, dar trebuie avute în vedere anumite elemente: uşa încuiată, cheia în buzunarul victimei… Da, eu ştiu că acestea se pot aranja totdeauna. Un ac îndoit, sârme, toate jucăriile posibile. Cred că aşa ceva ar fi fost posibil… Dar se fac cu adevărat astfel de lucruri? Aş avea mari rezerve în această privinţă.

— În orice caz, noi trebuie să cercetăm lucrurile din punctul de vedere al unei crime, nu al unei sinucideri.

— Bine, pentru că dumneavoastră vă aflaţi acum pe scenă, va fi o crimă.

Poirot zâmbi.

— Remarca asta nu-mi prea este pe plac, spuse, apoi deveni iarăşi grav: Da, să examinăm cazul din punctul de vedere al crimei. Când se auzi împuşcătura, în hol se afla patru persoane — domnişoara Lingard, Hugo Trent, domnişoara Cardwell şi Snell. Ceilalţi unde sunt?

Burrows se afla în bibliotecă, după cum ne-a spus el însuşi. N-avem cum verifica. Ceilalţi se aflau fiecare în camerele lor, dar cine ştie dacă se găseau cu adevărat acolo! Fiecare a coborât singur. Până şi lady Chevenix-Gore a venit din

sufragerie. Dar Bury, el de unde a venit? N-ar fi fost posibil ca el să nu fi venit de sus, ci din birou? Avem şi creionaşul.

Da, creionaşul acesta este interesant. Bury nu s-a alarmat de loc când i l-am arătat, dar asta poate fi din cauză că nu ştia unde l-am găsit şi nu-şi dădea seama nici unde îl pierduse. Staţi, cine au fost cei care au jucat bridge atunci când a fost întrebuinţat acest creionaş? Hugo Trent şi domnişoara Cardwell. Ei sunt scoşi din cauză. Domnişoara Lingard şi Snell au reciproc câte un alibi. Cea de-a patra a fost lady Chevenix-Gore.

— Cu toate acestea pe ea n-o puteţi suspecta în mod serios.

— De ce nu, dragă prietene? Vă spun că eu, eu pot suspecta pe oricine! Ce-aţi spune dacă în ciuda aparentului devotament faţă de soţ, în realitate îl iubeşte pe credinciosul Bury?

— Hmmm… Într-adevăr ei au format vreme de ani buni triunghiul conjugal.

— Şi unde mai puneţi neplăcerile dintre sir Gervase şi colonelul Bury din pricina societăţii aceleia.

— Adevărul este că sir Gervase ar fi putut dori să ajungă la un rezultat. Dar asta n-o putem şti. Asta ar putea fi pusă în legătură cu invitaţia ce v-a fost adresată. Să acceptăm că sir Gervase îl suspecta pe Bury că îl jumulea, dar că nu dorea să facă din asta o chestiune publică pentru că se temea că în ea ar fi putut intra şi soţia sa. Da, e posibil una ca aceasta. Dar este cel puţin ciudat că lady Chevenix-Gore priveşte moartea soţului ei cu atâta seninătate, cu atâta linişte. Toate astea ar putea fi subiect de comedie.

— Şi-apoi mai este şi cealaltă complicaţie, zise Poirot. Domnişoara Chevenix-Gore şi Burrows. Era în cel mai înalt grad în interesul lor ca sir Gervase să nu semneze un nou testament. Potrivit actului original, ea moştenea totul cu condiţia ca soţul ei să ia numele familiei…

— Da, iar descrierea pe care Burrows i-a făcut-o stării lui sir Gervase în această seară e cel puţin suspectă. Stare

excelentă, încântat de ceva! Dar asta nu corespunde cu cele spuse de ceilalţi!

— Şi-apoi mai este şi domnul Ogilvie Forbes. Foarte corect, foarte exact, de la o firmă veche şi cu reputaţie. Dar este îndeobşte cunoscut că avocaţii — până şi cei mai demni de respect.

— Fură banii clienţilor atunci când ei înşişi sunt pe geantă.

— Cred că mergeţi foarte departe, Poirot.

— Vi se pare cumva ca la cinematograf? Dar viaţa se aseamănă uneori în mod surprinzător cu filmele.

— La noi în Westshire nu s-a întâmplat aşa ceva până acum, spuse comisarul şef. Ar fi bine să terminăm interogatoriul celor care au mai rămas, nu credeţi? E deja destul de târziu. Încă nu am vorbit cu Ruth Chevenix-Gore — tocmai cu ea, care este cea mai importantă dintre toţi.

— De acord. Şi-apoi mai este şi domnişoara Cardwell. Poate ar fi bine să discutăm mai întâi cu ea, lăsând-o la urmă pe domnişoara Chevenix-Gore.

— O idee grozavă.

La începutul serii în cauză, Poirot îi acordase Susanei Cardwell doar o privire fugară. Acum o examină cu mai multă atenţie. Chipul ei inteligent i se păru nu atât frumos, cât de un farmec deosebit, pe care l-ar fi putut invidia orice fată drăguţă. Părul ei era minunat, faţa iscusit fardată. Ochii — aprecie Poirot — erau foarte atenţi la totul.

După câteva întrebări introductive, maiorul Riddle spuse:

— Nu-mi dau seama, domnişoară Cardwell, cât de apropiate vă sunt relaţiile cu familia Chevenix-Gore.

— În general n-o cunosc. Hugo a aranjat ca eu să fiu invitată aici.

— Aşadar, sunteţi prietena lui Hugo Trent?

— Da, exact cum aţi spus: prietena lui Hugo Trent, îi răspunse Susan zâmbind de felul în care maiorul rostise aceste cuvinte.

— Îl cunoaşteţi de mult?

— Nu prea, de-o lună-două.

Susan tăcu o clipă, după care continuă:

— Cu el sunt într-un fel de relaţii care s-ar putea numi logodnă.

— Şi v-a invitat aici pentru a vă prezenta alor lui?

— Nu, pentru Dumnezeu, nici vorbă. Dimpotrivă, am ţinut totul în cea mai mare taină. Eu am venit aici pur şi simplu pentru un tur de orizont. Să privesc, cu alte cuvinte. Hugo zicea că această casă-i balamuc sadea. Mi-am zis că trebuie să mă conving cu proprii ochi. După cum vă puteţi da seama, situaţia este cât se poate de critică. Hugo, bietul puişor, n-are cap deloc. Hugo nu are bani, eu nici atât, iar bătrânul domn, sir Gervase adică, de care Hugo depindea cel mai mult, s-a oprit asupra lui Hugo şi a hotărât să-i lase totul împreună cu Ruth. Hugo este foarte uşor influenţabil, ştiţi. El ar fi fost de acord cu această căsătorie pentru că credea că mai târziu va putea să divorţeze.

— Idee care dumneavoastră nu v-a surâs, nu? Întreabă Poirot politicos.

— Categoric că nu. Ruth s-ar fi putut opune divorţului sau ceva de genul acesta. Aşa că m-am hotărât s-o rezolv pe cont propriu. Să nu trec pe lângă catedrala St. Paul, Knightsbridge, până nu intru acolo cu un buchet de mireasă.

— Drept pentru care aţi venit aici spre a studia situaţia la faţa locului?

— Da.

— Eh bien! Spuse Poirot.

— Bine-nţeles, Hugo avea dreptate. Toată această familie este o turmă de ţicniţi. În afară de Ruth care pare a fi înţeleaptă. Ea are prietenul ei şi nu se înghesuie mai mult decât mine spre măritiş.

— Vă referiţi la domnul Burrows?

— La Burrows? Da de unde! Ruth n-ar face o partidă cu un filfizon ca el.

— Atunci cine este alesul inimii ei?

Susan Cardwell tăcu o clipă, întinse mâna după o ţigară, o aprinse, apoi zise:

— Asta mai bine întrebaţi-o pe ea. Eu n-am nici o legătură cu treaba asta.

Maiorul Riddle întrebă:

— Când l-aţi văzut ultima dată pe sir Gervase?

— La ceai.

— Vi s-a părut ceva deosebit în comportarea lui?

Fata ridică din umeri.

— Nimic faţă de comportarea lui obişnuită.

— Ce-aţi făcut după ceai?

— Am jucat biliard cu Hugo.

— Pe sir Gervase nu l-aţi mai văzut?

— Nu.

— Dar cu împuşcătura cum a fost?

— A fost destul de ciudat. Ştiţi, eu am crezut că sunase primul gong, de aceea m-am grăbit să mă îmbrac. Am zburat din cameră, am auzit, sau mi s-a părut că am auzit, al doilea gong, de aceea am rupt-o la fugă pe scări în jos. Am întârziat chiar de la prima cină de cum am venit aici cu un minut. Hugo mi-a spus atunci că asta ne-a pus rău în faţa bătrânului domn, de aceea am zburat ca o săgeată. Hugo sosise cu puţin înaintea mea şi-apoi am auzit lovitura aceea ciudată despre care Hugo a zis că-i dopul de la sticla cu şampanie. Snell a spus însă că nu şi eu nu mi-am dat seama că s-ar fi auzit din sufragerie. Domnişoara Lingard a crezut că s-a auzit de sus, după care am conchis cu toţii că a fost zgomotul unei maşini. După aceea am intrat în salon şi am uitat de asta.

— Nu v-a trecut nici o clipă prin cap că sir Gervase s-ar fi putut împuşca?

— Vă rog, de ce ar fi trebuit să mă gândesc la aşa ceva? Bătrânul domn arăta a fi calm, niciodată nu mi-a trecut prin cap că ar putea face una ca asta. Şi nici acum nu reuşesc să-mi dau seama pentru ce a făcut-o. Poate pentru că era ţicnit.

— Nenorocită poveste…
— Afurisit de nenorocită — pentru Hugo şi pentru mine. Aş spune că lui Hugo nu i-a lăsat nimic, sau aproape nimic.
— Cine v-a spus?
— Hugo a smuls-o de la bătrânul Forbes.
— Eh, domnişoară Cardwell… Spuse maiorul Riddle după care făcu o pauză. Cred că asta a fost cam totul. Aveţi cumva impresia că domnişoara Chevenix-Gore se simte în măsură să vină aici pentru a sta de vorbă cu noi?
— Cred că da. Am să-i spun.
— O secundă încă, domnişoară, interveni Poirot. Aţi văzut până acum pe undeva acest obiect?
— Şi-i arătă creionaşul făcut din glonte.
— Da, l-am văzut azi după-amiază la bridge. Este al colonelului Bury, cred.
— L-a luat după ce aţi terminat de jucat partida?
— N-am idee de asta!
— Vă mulţumesc, domnişoară. Asta a fost totul.
— Bine, atunci am să-i spun lui Ruth să vină.
Ruth Chevenix-Gore intră în încăpere ca o regină. Era roşie în obraji şi-şi ţinea capul sus. Ochii ei, ca şi ochii Susanei Cardwell, erau atenţi la totul. Era îmbrăcată în hainele pe care la avea pe ea de nuanţa caisei ca în momentul sosirii lui Poirot. La umăr se găsea prins un trandafir roz. În urmă cu un ceas fusese proaspăt, acum se ofilise.
— Care-i povestea? Întrebă Ruth.
— Îmi pare groaznic de rău că trebuie să vă deranjăm… Începu maiorul.
Fata îl întrerupse:
— Se ştie că trebuie să mă deranjaţi… Trebuie să-i deranjaţi pe toţi. Eu am să vă economisesc timpul. Nu am nici cea mai vagă idee de ce s-a omorât bătrânul domn. Tot ce vă pot spune este că asta nu-i în genul lui, nu-l prinde.
— Aţi observat astăzi ceva neobişnuit în comportarea sa? Era deprimat, sau din cale-afară de agitat? Era ceva

anormal în comportamentul lui?
— N-aş zice. N-am băgat de seamă să…
— Când l-aţi văzut ultima dată?
— La ceai.
Poirot interveni:
— Nu v-aţi dus la birou… Mai târziu?
— Nu. Ultima dată l-am văzut în această încăpere. Şedea acolo, zise ea arătând spre scaun.
— Aha… Cunoaşteţi creionaşul acesta, domnişoară?
— E al colonelului Bury!
— L-aţi văzut recent?
— Nu-mi amintesc…
— Aveţi cunoştinţă despre… Dezacordurile dintre sir Gervase şi colonelul Bury?
— Vă gândiţi… Aveţi în vedere „Paragon Rubberine Company”?
— Da.
— Cred că da. Bătrânul domn era tare nervos din această pricină.
— Bănuia că cineva îl escroca?
Ruth ridică din umeri:
— Nu se pricepea la finanţe nici cât negru sub unghie.
— Aş putea să vă întreb, domnişoară… se amestecă Poirot. Este o întrebare puţin cam impertinentă.
— Cum doriţi…
— Vă pare?… Vă pare rău că tatăl dumneavoastră… A murit?
Fata îl privi fix.
— Bineînţeles că îmi pare rău, însă de felul meu nu-s plângăreaţă, nu plâng în hohote. Îmi lipseşte… L-am iubit pe bătrânul domn. Aşa i-am şi spus, Hugo şi cu mine, totdeauna i-am spus că-l iubim. Bătrânul domn — ştiţi, în cuvintele acestea două simţeam ceva străvechi, ceva de neam, ceva patriarhal. Poate că ele sună niţeluş cam caraghios, dar în spatele lor se ascunde multă dragoste.

Bine-nţeles însă că în realitate el era cel mai împiedicai măgar bătrân care a trăit vreodată pe pământ.

— Chestia asta mă interesează, mademoiselle.

— Bătrânul domn avea creierul cât un puric. Iertaţi-mă că zic aşa, dar e adevărat. Nu era capabil să facă vreo treabă intelectuală. Pe de altă parte însă, un caracter. Fantastic de ferm. A mărşăluit până la Pol, a participat la dueluri…

Totdeauna am crezut că el căuta să iasă în faţă pentru că, în realitate, era conştient că creierul lui nu făcea nici două parale. În privinţa asta îl depăşea oricine.

Poirot scoase scrisoarea din buzunar.

— Vă rog s-o citiţi, domnişoară.

Fata cili scrisoarea, apoi i-o returnă.

— Care va să zică, ea v-a adus aici!

— Vă spune ceva, domnişoară?

Fata dădu din cap.

— Nu, dar pare a fi adevărat. Se poate ca cineva să-l fi furat. John afirmă că ultimul agent, cel care a fost înaintea lui l-a furat de l-a rupt. Ştiţi, bătrânul domn era atât de orgolios şi pompos, încât niciodată nu-l interesau detaliile! Îi atrăgea pe escroci.

— Ne creionaţi un cu totul alt tablou al răposatului decât cel obişnuit.

— Ah, el se pricepea de minune să camufleze toate astea. Vanda — mama mea — a stat tot timpul în umbra lui. El era atât de fericit când se putea considera a fi însuşi Dumnezeu! De aceea într-o anume măsură sunt fericită că a murit. Pentru el ăsta este lucrul cel mai bun.

— Nu vă înţeleg deloc, mademoiselle.

Ruth adăugă gânditoare:

— S-a pregătit pentru aşa ceva… Într-o bună şi frumoasă zi el ar fi trebuit să fie pus sub lacăt… Oamenii au vorbit mult despre asta…

— Ştiaţi, domnişoară, că avea de gând să facă un nou testament potrivit căruia i-aţi fi putut moşteni averea cu condiţia să vă căsătoriţi cu domnul Trent?

— Asta-i o prostie! Strigă fata. De altfel, sunt sigură că problema ar fi putut fi rezolvată legal… Nu se poate dicta oamenilor pe cine să ia şi pe cine să nu ia!

— Dacă testamentul ar fi fost semnat în felul acesta, l-aţi fi acceptat?

— Eu… Eu…

Apoi tăcu. Rămase nehotărâtă două sau trei minute, uitându-se la papucii pe care-i avea în picioare. O bucăţică de lut se desprinse de pe toc şi căzu pe podea. Spuse brusc:

— Staţi!

Sări în picioare şi ieşi în fugă din cameră, apoi se întoarse foarte repede împreună cu căpitanul Lake.

— Oricum, tot trebuia s-o dăm în vileag, spuse aproape fără să respire. O să vedeţi îndată despre ce este vorba. John şi cu mine ne-am căsătorit la Londra acum trei săptămâni…

Căpitanul Lake arătă mult mai încurcat decât ea.

— Asta-i o surpriză mare, domnişoară Chevenix-Gore, adică doamnă Lake, spuse maiorul Riddle. Şi chiar n-a ştiut nimeni de căsătoria dumneavoastră?

— Nu, am ţinut-o în secret, lucru care lui John nu ia prea plăcut.

Lake se bâlbâi:

— Eu… Eu. Ştiu. Pare afurisit de ciudat să rezolvi lucrurile în felul acesta. Trebuia să mă duc direct la sir Gervase.

Ruth îl întrerupse.

— Şi să-i spui că vrei s-o iei de nevastă pe fata lui… Ar fi dezgropat totul, pe mine m-ar fi dezmoştenit, iar casa ar fi transformat-o într-un infern… Iar noi doi ne-am fi putut felicita cât de frumos ne-am comportat! Crede-mă, soluţia mea a fost mai bună. Lucrul făcut rămâne făcut. Oricum, la scene tot s-ar fi ajuns, dar s-ar fi stăpânit.

Lake continua să pară încurcat. Poirot întrebă:

— Când aţi vrut să-l informaţi pe sir Gervase?

Ruth răspunse:

— Am pregătit terenul. El începuse să ne bănuie, pe mine şi pe John, din această cauză m-am prefăcut că mă interesează Godfrey… Mi-am imaginat că vestea despre căsătoria mea cu John ar fi constituit pentru el o uşurare colosală.

— Ştia cineva despre această căsătorie?

— Da, în cele din urmă i-am spus Vandei. Voiam s-o câştig de partea mea.

— Şi aţi reuşit?

— Da. Ştiţi, ci căsătoria mea cu Hugo nu-i prea era pe plac, poate şi pentru faptul că-mi este văr. Am impresia că Vanda şi-a zis că familia este şi aşa suficient de ţicnită, iar copiii noştri n-ar ieşi nici ei decât tot nişte smintiţi. Această părere este însă destul de anapoda întrucât eu sunt doar o fiică adoptivă, doar ştiţi asta. Cred că sunt fata unui văr de mâna a şaptea.

— Sunteţi sigură că sir Gervase nu avea idee despre ce era vorba?

— Categoric nu!

Poirot se întoarse către Lake:

— E-adevărat, căpitane? Astăzi după — masă când aţi discutat cu sir Gervase, el chiar n-a făcut nici o remarcă?

— Nu, domnule Poirot, nimic de genul acesta.

— Totuşi noi avem anumite dovezi potrivit cărora după discuţia cu dumneavoastră a fost foarte agitat şi că o dată sau de două ori s-a referit la dezonoarea familiei.

— Despre aşa ceva n-a făcut nici o remarcă, repetă Lake. Faţa lui se albi ca varul.

— Asta a fost când l-aţi văzut ultima dată pe sir Gervase?

— Da, v-am mai spus-o.

— Unde aţi fost astă scară la ora opt şi opt minute?

— Unde am fost? Acasă, adică la o jumătate de milă de aici, la capătul satului.

— Nu cumva v-aţi aflat undeva prin Hambourgh Close?

— Nu.

Poirot se întoarse către fată:

— Dar, domnişoară, unde aţi fost când tatăl dumneavoastră s-a împuşcat?

— În grădină.

— În grădină? Şi aţi auzit împuşcătura?

— Bineînţeles, dar nu m-am gândit la ceva deosebit. Am crezut că cineva trăsese după iepuri, chiar dacă acum îmi dau seama că zgomotul se auzise foarte aproape.

— În casă pe unde v-aţi întors?

— Am trecut pe lângă fereastra asta, răspunse Ruth arătând cu capul spre fereastra aflată în spatele ei.

— Era cineva aici?

— Nu, dar Hugo şi Susan şi domnişoara Lingard au venit imediat aici, după aceea, din hol. Discutau despre împuşcături şi crime şi alte d-astea.

— Aha, făcu Poirot. Da, cred că acum mi-e limpede…

Maiorul Riddle spuse destul de neconvingător:

— Eh… Da… Vă mulţumesc. Cred că deocamdată asta este totul.

Ruth şi soţul ei se întoarseră şi plecară.

— La toţi dracii! Începu maiorul Riddle, dar o termină aproape deznădăjduit: e din ce în ce mai greu să te orientezi, printre toate aceste date.

Poirot încuviinţă, dând din cap. Ridică bucăţica de lut desprinsă de pe tocul pantofului lui Ruth şi o ţinu gânditor în mână.

— Este exact ca oglinda aceea spartă de pe perete, spuse. Oglinda mortului. Fiecare nouă realitate la care ajungem mi-l prezintă pe răposat din cu totul alt unghi. Trebuie să ne ocupăm de el din cele mai diferite puncte de vedere. În curând însă vom avea imaginea completă…

Se ridică şi puse cu grijă bucata de lut în coş.

— Vă spun un lucru, prietene. Cheia pentru dezlegarea enigmelor o constituie oglinda. Duceţi-vă în birou şi uitaţi-vă singur la ea, dacă nu mă credeţi.

Maiorul Riddle zise energic:

— Dacă este vorba de o crimă este de datoria dumneavoastră s-o dovediţi. Dacă însă mi se cere părerea, voi afirma că este vorba despre o sinucidere. Aţi observat ce a spus fata despre fostul agent care-l fura pe sir Gervase? Cred că Lake i-a spus aceasta fetei pentru a trage spuza pe turta lui. Poate că el însuşi l-a ajutat cu ceva, sir Gervase l-a suspectat şi a trimis după dumneavoastră întrucât nu ştia cât de departe a ajuns el cu Ruth. Şi-apoi azi după — masă Lake l-a informat că s-au căsătorit Asta l-a dărâmat pe sir Gervase, de aceea s-a hotărât să termine cu totul. El şi aşa nu avea creierul în cea mai bună formă, dar toate astea erau prea mult. După părerea mea, cam aşa s-au întâmplat lucrurile. Ce-aţi putea obiecta?

— Ce-aş putea obiecta? Întrebă Poirot ajuns în mijlocul încăperii. Atât: nu am nimic împotriva teoriei dumneavoastră, dar ea nu merge destul de departe. Există unele date certe pe care dumneavoastră nu le luaţi în considerare.

— Ca de pildă?

— Ca de pildă contradicţiile stării lui sir Gervase din cursul zilei de astăzi, găsirea creionaşului colonelului Bury, mărturia domnişoarei Cardwell (care este foarte importantă), mărturia domnişoarei Lingard referitoare la ordinea venirii la cină, poziţia în care am găsit scaunul lui sir Gervase, punga de hârtie pentru portocale, şi — şi acesta este lucrul cel mai important — oglinda spartă.

Maiorul Riddle făcu ochii mari.

— Cu asta vreţi să-mi spuneţi că acest talmeş-balmeş ar avea un sens?

Poirot îi răspunse încet:

— Sper să-i dau un sens — până mâine.

A doua zi, Hercule Poirot se trezi de cum se crăpă de ziuă. Dormitorul lui se afla în aripa dinspre răsărit a clădirii.

După ce se dădu jos din pat, trase draperia şi constată cu mulţumire că soarele răsărise şi se anunţa o zi frumoasă.

Începu să se îmbrace cu grijă cotidiană. Terminând, se înfofoli într-o haină groasă, iar în jurul gâtului îşi înfăşură un fular.

După aceea ieşi din cameră în vârful picioarelor şi intră în salon. Deschise fără zgomot fereastra franceză şi sări în grădină.

Soarele tocmai se ridicase deasupra orizontului. În văzduh pluteau încă draperii de ceaţă, ale unei dimineţi frumoase. Hercule Poirot păşi pe cărăruia pavată cu piatră care înconjura casa, până ajunse la fereastra biroului lui sir Gervase. Acolo se opri şi privi.

Chiar din faţa geamului se întindea, paralel cu casa, o fâşie de iarbă, în faţa căreia se afla un strat lat de flori, foarte parfumate încă. Lângă strat se găsea cărăruia pavată, pe care Poirot tocmai se afla. Iarba se întindea de la cărăruie, peste stratul de flori, până la terasă. Poirot examină atent iarba, după care dădu din cap. Îşi orientă apoi atenţia asupra stratului pe amândouă laturile lui.

Dădu din nou, foarte încet, din cap. Pe partea din dreapta a stratului erau nişte urme clar imprimate în pământ.

Şi cum stă el şi le examină cu atenţie, auzi deodată un zgomot. Ridică brusc capul.

Deasupra lui se deschise o fereastră. Văzu o legătură de păr roşcat şi sub acest nimb de aur recunoscu chipul inteligent al Susanei Cardwell.

— Ce dumnezeu faceţi aici la ora asta, domnule Poirot? Detectivaţi chiar cu noaptea-n cap?

Poirot se înclină foarte corect.

— Bună dimineaţa, mademoiselle… Da, exact cum aţi spus. Aveţi în faţă un detectiv, un mare detectiv, aş îndrăzni să afirm, în plină acţiune de detectivare, cum spuneţi.

Cuvintele sale sunau oarecum hazliu. Susan îşi lăsă capul pe o parte.

— Asta nu trebuie să uit s-o trec în „Memoriile” mele, sublinie ea. Pot să cobor să vă ajut?

— Aş fi foarte fericit dacă aţi face-o…

— La început am crezut că sunteţi un hoţ. Dar pe unde aţi ajuns aici?

— Pe fereastra salonului.

— Un moment. Într-o clipă voi fi jos.

Se ţinu de cuvânt. Aparent i se păru că Poirot se afla în acelaşi loc şi în aceeaşi poziţie în care îl văzuse ea.

— V-aţi trezit foarte de dimineaţă, mademoiselle, nu-i aşa?

— N-am dormit ca lumea. Tocmai pe mine m-a lovit sentimentul pe care oamenii îl au uneori la cinci dimineaţa.

— De fapt, nu-i chiar atât de devreme.

— Eu am senzaţia că parcă ar fi. Iar acum, stimate super detectiv, după ce ne uităm?

— Priviţi urmele, domnişoară.

— Sunt câteva.

— Patru, preciza Poirot. Fiţi atentă, am să vi le arăt. Două orientate spre fereastră, două dinspre fereastră.

— Ale cui or fi? Ale grădinarului?

— Domnişoară, domnişoară… Astea sunt urme lăsate de nişte pantofi fini, cu toc înalt de femeie. Uitaţi, convingeţi-vă singură. Dar să călcaţi lângă ele, vă rog.

Susan rămase nehotărâtă, apoi călcă pământul în locurile pe care i le arătă Poirot. În picioare avea pantofi mici cu tocuri înalte, din piele maron închis.

— Vedeţi, ai dumneavoastră sunt aproape de aceeaşi mărime. Aproape, dar nu de aceeaşi. Poate sunt ai domnişoarei Chevenix-Gore, poate ai domnişoarei Lingard, poate chiar ai lui lady Chevenix-Gore.

— Ai lui lady Chevenix-Gore nu pot fi, ea are nişte picioare mici. Pe vremea ei se reuşea să ai picioarele mici. Iar domnişoara Lingard are în picioare nişte comedii de încălţări cu tocul jos.

Atunci urmele sunt ale domnişoarei Chevenix-Gore. Da, da, îmi amintesc că a spus că aseară a fost în grădină.

Poirot se întoarse din nou lângă casă.

— Continuăm să cercetăm? Întrebă Susan.

— Bine-nţeles. Să mergem acum în biroul lui sir Gervase.

Plecă primul, Susan Cardwell urmându-l.

Camera era în aceeaşi stare în care o lăsaseră cu o seară înainte. Poirot trase draperiile, făcând să între lumină zilei.

Se uită afară timp de câteva clipe, apoi zise:

— Presupun că nu aveţi prea multe cunoştinţe printre răufăcători.

Susan Cardwell dădu din cap.

— Din păcate nu, domnule Poirot.

— Din câte ştiu, nici comisarul şef nu este în relaţii prieteneşti cu ei. Contactele lui cu lumea răufăcătorilor au fost totdeauna strict oficiale. Cu mine situaţia-i alta. Cândva am avut o discuţie foarte plăcută cu un hoţ. Mi-a spus lucruri interesante despre ferestrele franţuzeşti — mi-a trădat un truc care poate fi foarte util dacă încuietoarea geamului este destul de slabă.

În timp ce vorbea răsuci cremonul ferestrei. Jumătate din tijă ieşi din orificiul său şi se fixă în podea. Poirot putu astfel deschide spre sine ambele părţi ale ferestrei. Poirot le deschise, apoi le închise la loc, dar nu răsuci cremonul, astfel încât tija nu mai căzu în gaura ei. Dădu drumul cremonului, aşteptă o clipă după care cu o lovitură rapidă şi energică lovi cam la mijlocul tijei. Lovitura bruscă făcu ca tija că cadă în gaura din podea în timp ce cremonul se răsuci de la sine.

— Vedeţi, mademoiselle?

Susan deveni vizibil palidă.

— Acum fereastra e închisă. Nu este posibil să intri în cameră când fereastra este închisă, dar este posibil să ieşi din cameră, să închizi din afară fereastra, iar tija să cadă în orificiul ei răsucind totodată cremonul. Fereastra e închisă

ca lumea şi oricine se uită la ea poate băga mâna în foc că e închisă pe dinăuntru.

— Asta-i…, zise domnişoara Susan cu glas tremurat. Aşa s-a întâmplat aseară?

— Cred că da, domnişoară.

— Nu cred nici un cuvânt din tot ce spuneţi! Strigă sălbatic fata.

Poirot nu-i răspunse. Traversă camera spre cămin, apoi se întoarse brusc.

— Domnişoară, am nevoie de dumneavoastră ca martor. Mai am deja un martor, pe domnul Trent. El m-a văzut aseară când am găsit acest mic ciob din oglindă. I-am spus-o şi lui. L-am lăsat acolo unde se afla, pentru poliţie. I-am spus şi comisarului şef cât de importantă este cheia pe care o reprezintă această oglindă spartă. Numai că el n-a reacţionat nicicum. Dumneavoastră sunteţi acum martoră că pun acest ciob din oglindă (despre care i-am atras atenţia domnului Trent) într-un pliculeţ… Aşa… Şi scriu pe el… Aşa… Şi-l lipsesc. Sunteţi martoră, domnişoară, da?

— Da… Dar… Dar eu nu ştiu ce vrea să însemne asta…

Poirot trecu în cealaltă parte a încăperii. Se opri în faţa biroului şi privi oglinda spartă de pe peretele de vizavi.

— Am să vă spun ce înseamnă, mademoiselle. Dacă aseară aţi fi stat aici şi v-aţi fi uitat în această oglindă aţi fi putut vedea în ea cum se comite o crimă.

Ruth Chevenix-Gore, acum Ruth Lake, veni la fix la micul dejun. Hercule Poirot se afla în hol. O luă deoparte înainte de a intra în sufragerie.

— Trebuie să vă întreb ceva, madame.

— Da?

— Aseară aţi fost în grădină. Aţi călcat cumva pe stratul de flori din faţa ferestrei biroului lui Sir Gervase?

— Da, de două ori, răspunse Ruth privindu-l.

— Ah! De două ori! Cum adică de două ori?

— Prima dată am rupt margarete. Aşa… pe la şapte.

— Nu-i o oră cam nepotrivită pentru ruptul florilor?

— Ba da, dar aşa a fost. Am pus flori prin camere ieri dimineaţă, dar, după ceai, Vanda mi-a zis că florile din sufragerie nu mai sunt frumoase. Mă gândeam că sunt bune, aşa că n-am pus altele noi.

— Deci mama v-a cerut să duceţi acolo flori proaspete? Aşa este?

— Da, am ieşit în grădină cu puţin înainte de şapte. Le-am luat de pe stratul acela pentru că rar trece cineva pe lângă el şi pentru că nu-l deteriorăm prea mult.

— Bine-nţeles, bine-nţeles… Dar a doua oară? Aţi mai fost o dată acolo, parcă aşa aţi spus…

— Da, chiar înainte de cină. Mi-am vărsat puţină briantină pe haine — exact lângă umăr. N-aş fi vrut să le mai îmbrac pentru că niciuna dintre florile mele artificiale nu mergeau cu culoarea lor galbenă. În această situaţie mi-am amintit că am văzut nişte trandafiri târzii atunci când am rupt margaretele. Aşa că am dat fuguţa până afară, am rupt un trandafir şi mi l-am pus la umăr.

Poirot îi acompanie spusele dând din cap.

— Da, mi-amintesc că aseară aveaţi un trandafir la umăr. Când l-aţi rupt, madame?

— N-aş putea spune cu precizie.

— Dar este extrem de important, madame. Gândiţi-vă, amintiţi-vă…

Ruth se încruntă. Îl privi în fugă pe Poirot, apoi îşi întoarse privirea de la el.

— Exact nu vă pot spune, zise în cele din urmă. Trebuie să fi fost… Aşa… Să fi fost pe la opt şi cinci. Exact când mă întorceam pe lângă casă am auzit gongul şi împuşcătura aceea… M-am grăbit pentru că îmi închipuiam că era al doilea gong şi nu primul.

— Ah! Aşadar aţi crezut că… Şi n-aţi încercat fereastra de la birou atunci când aţi fost la stratul cu flori?

— Ca să spun drept, am încercat-o. Mi s-a părut că era deschisă şi că pe fereastră ar fi mai repede. Era însă închisă.

— Cu asta se limpezesc toate. Vă felicit, madame.

Se uită la el neînţelegându-l.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Că aveţi explicaţii pentru toate: pentru bucata de lut de pe pantofi, pentru urmele de pe strat, pentru amprentele digitale de pe partea exterioară a ferestrei. Ceea ce este foarte convenabil.

Mai înainte că Ruth să-i poată răspunde, pe scări veni în fugă domnişoara Lingard. Pe faţă avea nişte urme roşii ciudate, iar când îi văzu pe Poirot şi Ruth zise înecându-se:

— Iertaţi-mă, se întâmplă ceva?

— Cred că domnul Poirot a înnebunit! Zise Ruth enervată.

Şi se îndreptă hotărâtă spre sufragerie.

Domnişoara Lingard se întoarse nedumerită spre Poirot. El se mulţumi să dea din cap.

— O să lămuresc totul după micul dejun. Aş vrea ca la ora zece să fie strânşi toţi în biroul lui sir Gervase.

Repetă această dorinţă şi când intră în sufragerie.

Susan Cardwell se uită la Poirot, apoi la Ruth. Când Hugo întrebă: „Ce este? În ce constă gluma?” ea îl lovi scurt în şold, iar el tăcu mâlc.

După ce luă micul dejun, Poirot se ridică şi se îndreptă spre uşă. Ajuns lângă ea se întoarse şi scoase din buzunar un ceas mare de modă veche.

— E zece fără cinci. La zece — în birou.

Poirot îşi făcu privirea roată. Cercul feţelor curioase se uita fix la el. Erau prezenţi toţi, cu o singură excepţie… Dar chiar în clipa aceea excepţia intră în încăpere. Lady Chevenix-Gore intră cu paşi moi, nehotărâtă. Părea distrusă şi bolnavă.

Poirot împinse spre ea un fotoliu mare, iar ea se aşează.

Privi oglinda spartă, se cutremură şi îşi roti puţin fotoliul.

— Gervase e încă aici, spuse ea. Nefericitul de Gervase… În curând va fi liber.

Poirot îşi drese glasul, apoi zise:

— V-am cerut tuturor să vă adunaţi aici pentru a asculta adevărul despre sinuciderea lui sir Gervase.

— Destinul… Spuse lady Chevenix-Gore. Gervase a fost puternic, dar destinul lui a fost mai tare ca el.

Colonelul Bury se aplecă puţin înainte:

— Vândă, draga mea…

Ea îi zâmbi, apoi întinse mâna spre el. Colonelul i-o prinse în mâna lui. Femeia îi spuse cu căldură:

— Tu eşti o consolare, Ned…

Ruth interveni scurt:

— Din asta, domnule Poirot, trebuie să înţelegem că aţi elucidat definitiv motivul sinuciderii tatălui meu?

Poirot dădu din cap.

— Nu, madame!

— Atunci ce vrea să însemne toată această comedie?

Poirot spuse calm:

— Nu cunosc motivul sinuciderii lui sir Gervase Chevenix-Gore pentru că el nu s-a sinucis. Nu s-a omorât. A fost omorât…!

— Omorât? Câteva glasuri repetară acest cuvânt asemeni ecoului. Feţe năucite se întoarseră spre Poirot. Lady Chevenix-Gore spuse:

— Omorât?! Ah, asta nu! Şi dădu încet din cap.

— Aţi spus „omorât”? Cel care întrebă fu Hugo. Imposibil. Nu era nimeni în cameră când am intrat. Fereastră era închisă. Uşa era încuiată pe dinăuntru, iar cheia în buzunarul unchiului meu. Cum ar fi putut să fie omorât?

— Totuşi a fost omorât.

— Iar asasinul a fugit pe gaura cheii, nu? Întrebă sceptic colonelul Bury. Sau pe coş?

— Asasinul a ieşit pe fereastră. Să vă arăt cum.

Şi repetă trucul cu fereastra franţuzească.

— Vedeţi? Spuse. Aşa s-au întâmplat lucrurile. De la bun început am considerat că sir Gervase nu s-a sinucis. Suferea de un egoism exacerbat, iar oamenii din această categorie nu se sinucid.

Şi-apoi mai este vorba şi de alte lucruri. S-ar părea că, cu puţin înaintea morţii, sir Gervase s-ar fi aşezat la birou, a scris pe o foaie de hârtie cuvântul „IERTAŢI-MĂ” şi-apoi s-a împuşcat. Numai că înaintea acestui ultim gest, dintr-un motiv oarecare, el a rotit scaunul în aşa fel încât a ajuns cu şoldul lângă birou. De ce? Aici trebuie să găseşti un motiv. Am început să mă luminez în clipa în care am găsit lipită la baza unei statuete grele din bronz un ciob de oglindă…

Mi-am pus întrebarea: cum a ajuns acolo un ciob de oglindă? Iar răspunsul nu s-a lăsat prea mult aşteptat. Oglinda nu a fost spartă de un glonte, ci cu o lovitură cu statuia de bronz… Oglinda a fost spartă într-adins.

Dar de ce? M-am întors spre birou şi am privit fotoliul. Da, am văzut clar. Nici un om nu-şi roteşte scaunul şi nu se apleacă peste spătarul lui înainte de a se împuşca. Totul fusese deci aranjat. Sinuciderea a fost simulată!

Apoi am ajuns la ceva foarte important. Este vorba despre mărturia domnişoarei Cardwell. Domnişoara Cardwell se grăbea aseară pe scări în jos pentru că îşi închipuia că bătuse cel de-al doilea gong. Dar asta înseamnă că primul gong îl auzise deja.

Şi acum fiţi foarte atenţi: dacă sir Gervase ar fi stat la birou în poziţie normală, în clipa în care a fost împuşcat, unde s-ar fi dus glontele? Ar fi zburat direct pe uşă dacă aceasta ar fi fost deschisă şi, în cele din urmă, ar fi atins gongul.

Înţelegeţi acum cât de importantă este mărturia domnişoarei Cardwell? Nimeni nu a auzit primul gong, dar camera ei se află exact deasupra acestui birou, ea având în felul acesta cea mai bună posibilitate de a auzi bătaia gongului. Ar fi fost doar un singur zgomot, vă amintiţi.

Sinuciderea nu putea fi luată deci în considerare. Un om mort nu se poate ridica să închidă uşa, să o încuie şi să-şi ia apoi poziţia corespunzătoare. A mai fost deci încă cineva implicat şi de aceea nu a fost sinucidere, ci crimă. Cineva a cărui prezenţă nu reprezenta pentru sir Gervase ceva

extraordinar sau surprinzător. Cineva care şedea lângă el şi discuta cu el. Sir Gervase era poate ocupat cu scrisul.

Asasinul i-a apropiat pistolul de tâmplă şi a tras. Crimă perfectă! Apoi repede la treabă! Asasinul şi-a tras repede mănuşile. Uşa este încuiată, iar cheia băgată în buzunarul lui sir Gervase. Dar dacă cineva a auzit zgomotul gongului? Atunci acest cineva trebuie să-şi dea seama că în momentul când s-a auzit împuşcătura uşa trebuie să fi fost deschisă, nicidecum închisă. Din această cauză asasinul a răsucit fotoliul, a aşezat cadavrul în poziţie corespunzătoare, apasă pe trăgaci şi sparge intenţionat oglinda. După aceea iese pe fereastră şi o trânteşte pentru ca tija să cadă singură, păşeşte, nu pe iarbă, ci pe stratul cu flori, unde urmele ar putea fi şterse mai târziu… După care ocoleşte casa şi ajunge în salon.

Poirot făcu o pauză, apoi continuă.

— Un singur om se afla în grădină în momentul în care s-a auzit împuşcătura. Acest om a lăsat amprentele picioarelor sale pe stratul cu flori şi amprentele ei digitale pe partea exterioară a ferestrei.

Poirot se îndreptă spre Ruth.

— Şi aveaţi şi un motiv, nu? Tatăl dumneavoastră aflase despre căsătoria încheiată în taină. Avea de gând să vă dezmoştenească…

— Minciună! Glasul lui Ruth răsună dispreţuitor şi clar. În toată această explicaţie nu-i nici măcar un singur cuvânt adevărat. E o minciună de la început până la sfârşit!

— Dovezile împotriva dumneavoastră sunt foarte puternice, madame. Juriul poate să vă creadă, poate nu!

— N-o să fie nevoie de nici un juriu!

Rămaseră o clipă cu toţii năuciţi, apoi se întoarseră.

Domnişoara Lingard stătea în picioare. Tremura toată.

— Eu l-am împuşcat. Recunosc. Am avut motivele mele. Eu… Am aşteptat un timp. Domnul Poirot are dreptate. Am intrat după el aici, înăuntru. Pistolul îl luasem mai înainte din sertar. Stăteam lângă el şi discutam despre cartea

aceea şi l-am împuşcat. Imediat după ora opt. Glontele atinsese gongul. Niciodată nu mi-a trecut prin cap că un glonte poate trece atât de repede prin capul unui om. Nu aveam timp să ies şi să-l caut. Am încuiat uşa, iar cheia i-am pus-o în buzunar. Apoi am rotit scaunul, am spart oglinda, am scris pe hârtie cuvântul acela, am ieşit pe fereastră şi am închis-o exact aşa cum a arătat domnul Poirot. Am păşit apoi pe stratul de flori şi am nivelat urmele cu o mică greblă pe care o pregătisem mai înainte. Am luat-o apoi pe lângă casă şi am intrat în salon. Fereastra am lăsat-o deschisă. Nu ştiam că Ruth ieşise şi ea pe aceeaşi fereastră. Ea trebuie să fi ocolit casă prin partea din faţă, în timp ce eu am înconjurat-o prin cea din spate. Trebuia să arunc grebla în şopron, înţelegeţi. Am aşteptat acolo până nu am auzit paşii cuiva coborând pe scări, apoi pe Snell care mergea să bată gongul. Apoi…

Se uită la Poirot.

— Dumneavoastră nu ştiţi ce am făcut după aceea?

— Ba da, ştiu. Am găsit pungă în coşul pentru hârtii. Ideea asta a fost foarte abilă. Aţi umflat punga, aţi pocnit-o, cum le place copiilor să facă. Asta a produs un zgomot suficient… Aţi aruncat apoi punga la coş şi aţi plecat repede spre hol. Prin aceasta aţi acreditat ideea sinuciderii, asigurându-vă şi un alibi. A rămas însă ceva care vă făcea greutăţi: nu aţi avut timp să ridicaţi glontele tras, care trebuia să fie undeva lângă gong. De aceea era necesar ca glontele să fie găsit în birou, în apropierea oglinzii. Nu ştiu însă când v-a venit ideea cu creionaşul colonelului…

— Îndată după ce ne-am strâns cu toţii în hol, spuse domnişoara Lingard. Am fost surprinsă când am văzut-o pe Ruth în cameră. Mi-am dat seama că trebuie să se fi întors din grădină pe fereastră. După aceea am văzut pe masa de bridge creionaşul colonelului. I-am dat drumul în poşetă fără să stau pe gânduri şi fără ca cineva să bage de seamă. Mai târziu, dacă cineva m-ar fi văzut ridicând glontele aş fi putut spune că nu era glonte ci creionaşul respectiv.

Glontele l-am aruncat în timp ce dumneavoastră examinaţi cadavrul. Eram însă foarte bucuroasă că mi-a venit ideea cu creionaşul.

— Dar a fost foarte ingenioasă. M-a-ncurcat perfect.

— Mi-a fost teamă că cineva ar putea auzi împuşcătura adevărată, cu toate că ştiam că erau cu toţii închişi în camerele lor pentru a se îmbrăca. Servitorii erau la locul lor. Domnişoara Cardwell era singura care ar fi putut auzi împuşcătura, dar ea ar fi crezut foarte bine şi că era zgomotul unei maşini. În realitate ea a auzit gongul. Am crezut… Am crezut că totul se va desfăşura perfect.

Domnul Forbees spuse foarte exact:

— Este o întâmplare cu totul neobişnuită. Ca şi când n-ar fi existat nici un motiv…

— Există un motiv… Spuse domnişoara Lingard. Apoi adăugă cu voce sălbatică: acum duceţi-vă şi chemaţi poliţia. Ce mai aşteptaţi?

Poirot spuse calm:

— Dacă aţi vrea să fiţi amabili şi să părăsiţi cu toţii încăperea… Domnule Forbes, chemaţi-l pe maiorul Riddle, eu am să-l aştept până vine.

Ieşiră toţi din birou, încet, unul câte unul. Încurcaţi, nepricepând nimic, zguduiţi, aruncau priviri contrariate spre doamna care stătea dreaptă cu părul cărunt frumos pieptănat.

Ruth ieşi ultima. Rămase nedecisă în uşă.

— Eu pur şi simplu nu înţeleg. Vorbea maliţios, întrebător, ca şi când l-ar fi învinuit pe Poirot. Acum câteva clipe afirmaţi sus şi tare că eu l-am ucis!

— Nu, nu, dădu el din cap. Eu n-am crezut niciodată una ca asta.

Ruth ieşi încet.

Poirot rămase doar cu doamna aceasta corectă, între două vârste, care îşi recunoscuse crima gândită cu inteligenţă şi sânge rece.

— Nu, spuse domnişoara Lingard, n-aţi crezut că ea a făcut-o. Aţi învinuito numai pentru a mă face pe mine să vorbesc. Nu-i aşa că am dreptate?

Poirot se aplecă, semn că da.

— Dacă tot aşteptăm, continuă domnişoara Lingard, poate aţi putea să-mi spuneţi, printre altele, de ce aţi început să mă suspectaţi.

— Din mai multe motive. Mai întâi informaţiile pe care le-aţi dat despre sir Gervase. Un om mândru ca el nu şi-ar fi ponegrit niciodată nepotul în faţa unui străin, mai ales în faţa cuiva de poziţia dumneavoastră. Prin asta aţi vrut să sprijiniţi teoria despre sinucidere. Aţi exagerat şi atunci când aţi arătat că motivul sinuciderii l-au constituit oarecare neplăceri legate de Hugo Trent. Sir Gervase n-ar fi spus ceva asemănător unui străin.

După aceea a fost obiectul acela pe care l-aţi ridicat de jos şi foarte importanta realitate că nu aţi menţionat că Ruth a venit în salon direct din grădină. Şi-apoi am găsit şi punga de hârtie — adică un obiect care nicicând n-ar fi ajuns în coşul din salonul unei case cum era Hamborough Close! Aţi fost singurul om aflat în salon atunci când s-a auzit „împuşcătura”. Trucul cu punga de hârtie demonstrează că el a fost făcut de o femeie isteaţă, dar asupra căreia a căzut totul până la urmă. Şi strădania de a arunca bănuiala asupra lui Hugo şi de a o ţine pe Ruth departe, în siguranţă.

— Cunoaşteţi motivul? Întrebă femeia cu părul cărunt.

— Cred că da. Fericirea lui Ruth — ăsta a fost motivul! Aş spune că aţi surprins-o cu John Lake şi v-aţi dat seama ce şi cum. Şi-apoi aveaţi acces liber la hârtiile lui sir Gervase, aţi ajuns desigur şi la schiţa testamentului nou potrivit căruia Ruth urma să fie dezmoştenită în cazul că nu se va căsători cu Hugo. Asta v-a determinat să luaţi legea în propriile mâini. Aţi folosit ocazia că sir Gervase mi-a scris, mai mult ca sigur că aţi văzut copia scrisorii. Nu ştiu ce sentiment ciudat de bănuială l-a determinat să scrie singur acea scrisoare? Desigur, bănuiala că fie Burrows, fie Lake îl

furau sistematic. Nesiguranţa lui privind sentimentele lui Ruth îl făcea să caute un detectiv particular. Aţi folosit toate astea şi aţi înscenat sinuciderea, susţinând părerea că sir Gervase se afla într-o stare de mare tulburare pentru ceva în legătură cu Hugo Trent. Mi-aţi trimis o telegramă şi aţi inventat că sir Gervase a spus că voi veni „prea târziu”.

Domnişoara Lingard spuse cu sălbăticie în glas:

— Gervase Chevenix-Gore a fost un tiran, un snob şi un îngâmfat! Nu puteam permite ca el să distrugă fericirea lui Ruth!

— Ruth este fiica dumneavoastră? Întrebă Poirot cu blândeţe.

— Da, e fiica mea. M-am gândit tot timpul la ea. Când am auzit că sir Gervase caută un ajutor pentru scrierea istoriei neamului lui m-am folosit de acest prilej. Tânjeam să-mi văd copilul. Ştiam că lady Chevenix-Gore n-o să mă recunoască. Sunt ani buni de atunci, eram tânără şi frumoasă. Apoi mi-am schimbat numele. În afară de asta, lady Chevenix-Gore este suficient de distrată pentru a mai şti şi unele lucruri exacte. Pe ea am iubit-o, dar am urât neamul Chevenix-Gore. Se purta cu mine parcă-aş fi fost o zdreanţă. Iar acum Gervase a vrut să distrugă viaţa lui Ruth cu mândria şi egoismul lui. Eu însă am hotărât că fiica mea trebuie să fie fericită. Şi ea va fi fericită, atâta vreme cât nu va afla despre existenţa mea!

Era această o implorare, nu o întrebare.

Poirot o încredinţă dând aproape imperceptibil din cap.

— De la mine nu va afla nimeni.

Doamna Lingard spuse uşurată:

— Vă mulţumesc.

După aceea a venit poliţia şi a plecat. Poirot a găsit-o pe Ruth Lake cu soţul ei în grădină. Ea se întoarse întrebătoare spre el:

— Chiar aţi crezut, domnule Poirot, că eu am făcut-o?

— Ştiam, madame, că nu aţi fi putut-o face. Erau margaretele acelea la mijloc…

— Margarete? Nu înţeleg.

— Madame, pe strat erau patru urme. Numai patru. Dacă aţi fi rupt flori, numărul urmelor ar fi fost mare. Asta înseamnă că între prima şi cea de-a doua vizită a dumneavoastră cineva a netezit urmele. Iar asta n-ar fi putut-o face decât asasinul, iar pentru că urmele dumneavoastră nu au fost netezite, asasinul nu puteaţi fi dumneavoastră. Aţi fost exclusă automat…

Faţa lui Ruth se înseninã.

— Ştiţi, poate părea groaznic, dar îmi pare rău de această sărmană doamnă. La urma urmelor ea a recunoscut pentru a nu fi eu arestată, sau poate aşa a crezut… A fost… Destul de nobilă… În felul ei. Mi-e groază că va fi judecată pentru crimă.

Poirot spuse blând:

— Nu vă faceţi griji, n-o să se ajungă până acolo. Doctorul mi-a spus că are probleme grave cu inima. Mai are de trăit doar câteva săptămâni.

— Mă bucur de asta. Ruth culese o brânduşă de toamnă şi o presă încet de obraz. Biata femeie! Mă întreb de ce-o fi făcut-o…?

Oglinda prevestitoare.

N-am nici o explicaţie pentru această povestire. N-am nici o teorie cu privire la cauzele şi împrejurările ei. E doar un lucru care s-a întâmplat.

Totuşi, mă întreb câteodată câte lucruri s-ar fi schimbat dacă s-ar fi observat atunci acel singur detaliu esenţial a cărui importanţă nu am apreciat-o decât mulţi ani mai târziu. Dacă l-aş fi observat, ei bine, cursul a trei vieţi ar fi fost cu totul altul. Într-un fel, acesta-i un gând înfricoşător.

Pentru început, trebuie să mă întorc în vara anului 1914, chiar înainte de izbucnirea războiului, când m-am dus la Badgeworthy cu Neil Carslake. Cred că Neil era cel mai bun prieten al meu. Îl cunoscusem şi pe fratele său, Alan, dar nu la fel de bine. Pe Sylvia, sora lor, n-o văzusem niciodată. Ea era cu doi ani mai mică decât Alan şi cu trei

decât Neil. De două ori, în timp ce am fost împreună la Universitate, m-am dus să petrec o parte din vacanţă la Badgeworthy şi de două ori ceva s-a întâmplat. Aşa se face că aveam 23 de ani când am văzut prima dată casa lui Neil şi Alan. Urmăm să fim un grup mare acolo. Sora lui Neil, Sylvia, tocmai se logodise cu un individ numit Charles Crawley. El era, aşa zicea Neil, cu mult mai în vârstă decât ea, dar un tip foarte de treabă şi pe deasupra înstărit.

Îmi amintesc că am sosit pe la ora şapte seara. Fiecare s-a dus în camera lui să se îmbrace pentru cină.

Neil m-a condus la a mea. Badgeworthy era o casă veche atrăgătoare, cam dărăpănată. Fusese extinsă la întâmplare în ultimele trei secole şi era plină de trepte înguste în sus şi în jos şi de scări neaşteptate. Era tipul de casă în care nu era uşor să-ţi găseşti camera. Ţin minte că Neil mi-a promis că vine să mă ia când avea să coboare la cină. Mă simţeam puţin timorat la ideea de a mă întâlni, pentru prima dată, cu părinţii săi. Îmi amintesc că i-am spus râzând că era o casă în care te aşteptai să întâlneşti fantome pe culoare şi el mi-a zis, într-o doară, că se vorbea că locul ar fi bântuit, dar nimeni nu văzuse vreodată ceva şi nici nu ştia ce formă ar fi putut lua fantoma.

Apoi plecă grăbit şi eu m-am apucat să-mi scot din valize hainele de seară. Familia Carslake nu era bogată; ea se ţinea cu dinţii de casa asta veche, dar nu mai erau servitori care să-ţi despacheteze lucrurile sau vreun valet pentru fiecare.

Ei bine, tocmai ajunsesem în stadiul de a-mi lega cravata. Stăteam în faţa oglinzii. Îmi vedeam faţa, umerii şi în spatele lor peretele camerei — o bucată simplă de perete care încadra o uşă — şi tocmai când terminasem de aranjat cravata, am observat că uşa se deschidea. Nu ştiu de ce nu m-am întors, cred că ăsta ar fi fost lucrul cel mai natural; oricum, n-am făcut-o. Am privit cum uşa se deschidea uşor şi în timpul ăsta am observat camera de dincolo.

Era un dormitor, o cameră mai mare ca a mea, cu două paturi alăturate şi, deodată, mi-am reţinut răsuflarea. Pentru că lângă unul dintre aceste paturi era o fată şi la gâtul ei mâinile unui bărbat care o împingea cu forţa pe spate, strângând-o în aşa fel încât tânăra să se sufoce încet.

Nu exista nici o posibilitate să greşesc. Ceea ce vedeam era perfect clar. Ceea ce se întâmpla era crimă.

Puteam vedea bine faţa fetei, părul ei auriu, strălucitor, agonia care-i cuprinsese chipul său frumos ce se colora treptat în roşu-vânăt. De la bărbat îi puteam zări spinarea, mâinile şi o cicatrice care pornea de pe obrazul stâng şi se lăsa în jos pe gât.

Îţi ia ceva timp să povesteşti, dar, în realitate, doar o clipă, două au trecut cât am privit stupefiat. Apoi m-am răsucit să sar în ajutor… Şi peretele din spatele meu, peretele reflectat în oglindă nu-mi înfăţişă decât o garderobă din mahon în stil victorian. Nici o uşă deschisă, nici o scenă de violenţă. M-am răsucit spre oglindă. Ea reflectă numai garderoba…

M-am frecat la ochi. Apoi am străbătut camera, am încercat să trag garderoba şi în momentul acela Neil a intrat pe cealaltă uşă dinspre coridor, întrebându-mă ce dracu vreau să fac.

Trebuie să mă fi crezut puţin sărit de pe fix când m-am întors spre el şi l-am întrebat dacă există o uşă în spatele garderobei. El mi-a răspuns că da, exista o uşă care ducea în camera vecină. I-am cerut să-mi spună cine locuia întrânsa şi el mi-a precizat că o familie Oldam — maiorul Oldam şi soţia sa. Atunci l-am mai chestionat dacă doamna Oldam era foarte blondă şi s-a răstit că era brunetă, ceea ce m-a determinat să mă tem că începusem să mă fac de râs. Mi-am revenit, i-am dat nişte explicaţii vagi şi am coborât împreună. Mi-am spus că trebuie să fi avut un fel de halucinaţii şi m-am simţit, în general, cam ruşinat şi cam dobitoc.

Şi-atunci… Şi-atunci Neil a spus: „Sora mea Sylvia” şi eu mă uitam la faţa frumoasă a fetei pe care tocmai o văzusem cum cineva o strangula ca s-o omoare şi i-am fost prezentat logodnicului ei, un bărbat înalt, brunet cu o cicatrice pe partea stângă a feţei.

Ei bine, asta este. Aş vrea să vă gândiţi şi să-mi spuneţi ce aţi fi făcut în locul meu. Iată fata, aceeaşi fată şi bărbatul pe care-l văzusem sugrumând-o şi ei urmau să se căsătorească peste o lună…

Aveam sau nu o viziune profetică a viitorului? Vor veni Sylvia şi soţul său aici, cândva, peste ani şi li se va da cameră aceea (cea mai bună pentru musafiri), iar scena la care fusesem martor va avea loc, din păcate, cu adevărat?

Ce puteam face? Dar puteam face ceva? Mă va crede cineva — Neil sau chiar fata — mă vor crede?

Am cercetat problema pe toate faţetele în săptămâna cât m-am aflat acolo. Să vorbesc sau nu? Şi aproape imediat s-a ivit o altă complicaţie. M-am îndrăgostit de Sylvia Carslake din prima clipă în care am văzut-o… O doream mai mult decât orice pe pământ… Şi într-un fel asta mi-a închis gura.

Şi, totuşi, dacă nu spuneam nimic, Sylvia avea să se mărite cu Charles Crawley şi Crawley ar fi ucis-o…

Aşa că în ziua dinaintea plecării, i-am mărturisit totul. Mă aşteptam să mă creadă paranoic sau cam aşa ceva, dar am jurat solemn că văzusem lucrurile exact cum i le povestisem şi că simţeam că, dacă ea era hotărâtă să se căsătorească cu Crawley, era de datoria mea să-i aduc la cunoştinţă strania mea experienţă.

A ascultat foarte liniştită. A fost ceva în ochii ei ce nu am înţeles. Nu s-a supărat deloc. Când am terminat doar mi-a mulţumit pe un ton grav. Repetam întruna că un smintit: „Am văzut. Am văzut cu adevărat” şi ea a zis: „Sunt sigură dacă îmi spui. Te cred.”

Ei bine, concluzia este că am plecat fără să ştiu dacă făcusem bine sau mă dădusem în spectacol şi, o săptămână mai târziu, Sylvia a rupt logodna cu Charles Crawley.

După aceea izbucni războiul şi n-am avut răgaz să mă gândesc la altceva. O dată sau de două ori, când am fost în permisie, am întâlnit-o pe Sylvia, dar am încercat, pe cât mi-a fost posibil, s-o evit.

O iubeam şi o doream la fel de mult ca la început, dar simţeam, într-un fel, că trebuia să-mi ascund sentimentele. Datorită mie ea rupsese logodna cu Crawley şi îmi tot repetăm în sinea mea că-mi puteam justifica acţiunea întreprinsă doar adoptând o atitudine rece şi distantă.

Apoi, în 1916, Neil a căzut în război şi mi-a revenit mie sarcina să-i povestesc Sylviei ultimele sale clipe. Nu puteam rămâne în relaţii formale după asta. Sylvia îl adorase pe Neil şi el fusese cel mai bun prieten al meu. Îmi era atât de dragă văzând-o cât suferă, atât de dragă… Abia am izbutit să-mi ţin gura şi am plecat din nou, rugându-mă ca un glonte să pună capăt întregului meu chin. Viaţa fără Sylvia nu avea nici un rost.

Dar n-a fost să fie nici un glonte cu numele meu pe el. Unul era să mă doboare trecându-mi pe sub urechea dreaptă şi altul a ricoşat din cauza tabacherei din buzunar, dar am supravieţuit nevătămat. Charles Crawley a fost ucis pe câmpul de bătaie la începutul lui 1918.

Într-un fel, asta a schimbat situaţia. Am fost lăsat la vatră în toamna lui 1918, chiar înainte de încheierea armistiţiului, m-am dus direct la Sylvia şi i-am spus că o iubesc.

N-aveam mari speranţe că ea să ţină imediat la mine aşa încât m-aţi fi doborât cu un deget când m-a întrebat de ce nu-i spusesem până atunci. Am bolborosit ceva despre Crawley şi ea a zis: „Dar ce ai crezut când am sfârşit-o cu el?” Atunci mi-a mărturisit că se îndrăgostise de mine exact ca eu de ea — chiar din prima clipă.

I-am povestit că am crezut că-şi rupsese logodna din cauza celor ce-i relatasem, dar a râs cu dispreţ, spunând că atunci când iubeşti un bărbat nu poţi fi atât de laşă, ne-am reamintit împreună de acea veche viziune de-a mea şi am convenit că era ciudată şi cu asta basta.

Ei bine, nu am prea multe de povestit despre perioada care a urmat. Sylvia şi cu mine ne-am căsătorit şi eram foarte fericiţi. Dar mi-am dat seama, de îndată ce a fost cu adevărat a mea, că nu eram destinat să fiu cel mai bun dintre soţi. O iubeam pe Sylvia din toată inima, dar eram gelos, absurd de gelos pe oricine, chiar şi numai dacă îi zâmbea cuiva. La început, asta a amuzato, cred că i-a plăcut chiar. Dovedea, cel puţin cât de credincios îi eram.

În ceea ce mă priveşte, înţelegeam destul de bine şi fără să mă înşel că mă puneam nu numai într-o lumină proastă, dar periclitam liniştea şi fericirea vieţii noastre conjugale. Ştiam, dar nu mă puteam schimba. Ori de câte ori Sylvia primea o scrisoare pe care nu mi-o arăta mă întrebam de la cine e. Dacă râdea şi vorbea cu vreun bărbat deveneam morocănos şi-o urmăream cu privirea.

După cum spuneam, la început Sylvia a râs de mine. Credea că este o glumă nemaipomenită. Apoi, glumă nu i s-a mai părut aşa de nostimă. În cele din urmă, a încetat să o mai considere aşa…

Şi treptat, a început să se îndepărteze de mine. Nu în vreun fel fizic, dar îşi ascundea gândurile. Nu mai ştiam la ce meditează. Era blândă dar tristă, cu mintea dusă departe.

Încetul cu încetul, mi-am dat seama că nu mă mai iubea. Dragostea ei murise şi eu fusesem cel care i-o ucisese…

Următorul pas a fost inevitabil, m-am trezit aşteptându-l, îngrozindu-mă de el…

Atunci Derek Wainwright intră în viaţa noastră. Poseda toate calităţile pe care eu nu le aveam. Era inteligent şi vorbea înţelept. Era şi frumos — sunt forţat să o recunosc — un băiat, într-adevăr, excelent. Îndată ce l-am văzut, mi-am zis: „Acesta-i bărbatul potrivit pentru Sylvia…”

Ea a luptat împotriva sentimentului. Ştiu că s-a luptat… Dar nu i-am dat nici un ajutor. Nu puteam. Eram închistat în rezerva mea morocănoasă, întunecoasă. Sufeream îngrozitor şi nu puteam să întind un deget să mă salvez. N-

am ajutat-o. Am făcut lucrurile să meargă şi mai rău. Într-o zi m-am descărcat în faţa ei, jignind-o în mod sălbatic şi fără motiv. Eram aproape nebun de gelozie şi de supărare. Lucrurile pe care i le-am spus erau crude, neadevărate şi ştiam, în timp ce le rosteam, cât de crude şi neadevărate erau. Şi totuşi mi-a făcut o plăcere diabolică să i le arunc în faţă…

Îmi aduc aminte cum Sylvia s-a înroşit şi s-a chircit…

O împinsesem până la marginea a ceea ce putea să îndure.

Ţin minte că a spus: „Asta nu poate continua…”

Când m-am întors în seara aceea, casa era goală — goluţă. Am găsit un bilet în maniera obişnuită.

În el îmi scria că mă părăseşte pentru totdeauna. Că se duce la Badgeworthy pentru o zi sau două. Că după aceea se va duce la singura persoană care o iubea şi avea nevoie de ea. Trebuia să consider că ăsta era sfârşitul.

Presupun că până atunci nu crezusem cu adevărat în propriile mele bănuieli. Această confirmare negru pe alb a celor mai rele temeri ale mele m-au înnebunit de tot. M-am repezit la Badgeworthy după ea cât de repede a putut să mă ducă maşina.

Îmi amintesc că abia îşi schimbase rochia pentru cină când am năvălit în cameră. Îi văd faţa tresărind, frumoasă, speriată.

I-am spus: „Niciunul în afară de mine n-o să te aibă vreodată. Niciunul.”

Şi-am prins-o cu mâinile de gât şi-am împins-o pe spate.

Deodată am văzut reflectarea noastră în oglindă. Sylvia sufocându-se, pe mine strangulând-o şi cicatricea de pe obraz unde glontele mă atinsese sub urechea dreaptă.

Nu, n-am omorât-o. Acea revelaţie bruscă m-a paralizat, i-am dat drumul şi am lăsat-o să cadă pe podea.

Şi-atunci, am clacat. Şi ea a început să mă mângâie… Da, ea mă mângâia.

I-am povestit totul şi ea mi-a spus că prin cuvintele „singura persoană care o iubea şi avea nevoie de ea” se

referise la fratele ei, Alan… Ne-am destăinuit unul altuia în noaptea aceea şi nu cred că, din acel moment, ne-am mai îndepărtat vreodată unul de altul…

E un gând ciudat care să te însoţească toată viaţa — acela că prin voia Domnului şi a unei oglinzi, cineva ar putea fi ucigaş…

Un lucru a murit în noaptea aceea — gelozia infernală de care suferisem atâta timp…

Câteodată stau şi mă întreb: Să presupunem că n-aş fi făcut greşeala aceea iniţială, cu cicatricea de pe obrazul stâng, când, în realitate, era pe cel drept, inversată de oglindă… Aş fi fost eu atât de sigur că bărbatul era Charles Crawley? Aş fi avertizat-o pe Sylvia? Ar fi ea căsătorită cu mine sau cu el?

Sau trecutul şi viitorul sunt totuna?

Sunt un om simplu şi n-am pretenţia să înţeleg aceste lucruri, dar am văzut ceea ce am văzut şi datorită celor văzute, Sylvia şi cu mine suntem împreună, după expresia tradiţională, până când moartea ne va despărţi. Poate şi după aceea…

Accident

— Ascultă la mine, e aceeaşi femeie… Nu încape nici o îndoială!

Căpitanul Haydock ridică ochii spre faţa uşor crispată a prietenului său şi oftă. Ar fi dorit să-l vadă pe Evans mai puţin categoric şi triumfător. Lungile-i călătorii pe mare îl învăţaseră pe bătrânul căpitan să nu se amestece în treburile altora, care nu-l priveau pe el. Prietenul său Evans, fost inspector la Departamentul de Investigaţii Criminologice al Scotland Yardului, avea o filosofie de viaţă total diferită: „Să acţionezi potrivit informaţiilor primite” — aceasta fusese deviza lui la început, pe care şi-o perfecţionase, încât ajunsese să-şi găsească propriile sale informaţii. O aplicase în toate anchetele la care luase parte. Inspectorul Evans fusese un ofiţer inteligent, cu mintea limpede şi-şi meritase pe deplin avansarea. Chiar şi acum,

la pensie, retras la ţară în căsuţa visurilor sale, nu-şi pierduse instinctul său profesional.

— Nu uit niciodată o faţă întâlnită, repetă el cu încăpăţânare. Este doamna Anthony… Când mi-a vorbit de doamna Merrowdene, am ştiut imediat despre cine este vorba.

Căpitanul Haydock nu se simţea în largul său. Familia Merrowdene erau vecinii săi cei mai apropiaţi după Evans. Ar fi uluitor ca tânăra femeie să fie una şi aceeaşi cu eroina unei „cause Celebre”. A trecut mult timp de-atunci. Nu se poate!

— E-o poveste veche, îngăimă el.

— De-acum nouă ani, completă Evans cu promptitudine. De nouă ani şi trei luni. Îţi aminteşti cazul?

— Foarte vag.

— Anthony obişnuia să se trateze cu arsenic, aşa că femeia a fost achitată.

— Şi de ce să n-o fi achitat?

— Nu învinuiesc pe nimeni. Au dat un verdict absolut corect, pe baza probelor.

— Atunci? Nu înţeleg ce te frământă.

— Pe cine? Pe mine?

— Mi s-a părut că ai ceva pe suflet.

— Deloc.

— E-o istorie veche, insistă căpitanul conciliator. Dacă vreodată, din nefericire, doamna Merrowdene a trebuit să fie judecată pentru crimă şi apoi achitată…

— Achitarea rareori e considerată o nefericire, i-o întoarse Evans.

— Ştii foarte bine ce vreau să zic. Şi căpitanul continuă iritat: Dacă biata femeie a fost eroina unei experienţe atât de neplăcute nu înseamnă că noi trebuie să răscolim totul din nou, nu-i aşa?

Evans nu răspunse.

— Ei, haide, haide, Evans, femeia a fost nevinovată. Tu însuţi ai spus-o.

— Eu? Eu n-am spus c-a fost nevinovată. Am spus doar că au achitato.

— E acelaşi lucru.

— Nu întotdeauna.

Căpitanul Haydock, care începuse să-şi golească pipa lovind-o de piciorul scaunului, întrerupse această operaţie şi se ridică în picioare cu o faţă uluită.

— Aha! Deci asta-i părerea ta. Tu nu crezi că este nevinovată!

— N-am spus asta. Nu prea ştiu nici eu… Anthony obişnuia să se trateze cu picături de arsenic. Soţia lui era cea care i le administra. Într-o zi, din greşeală, a luat o doză prea mare. Dar din a cui greşeală? A lui sau a ei? Nimeni n-a putut spune, aşa că a fost achitată din lipsă de dovezi. Corect. Dar, totuşi… Mi-ar plăcea să ştiu…

Căpitanul Haydock se concentră din nou asupra pipei sale.

— În orice caz, spuse el cu hotărâre, toate acestea nu ne privesc pe noi.

— N-aş fi atât de sigur.

— Dar, bine…

— O clipă. Îţi aminteşti? Aseară am fost în laboratorul lui Merrowdene?

— Da. Ne-a vorbit de testul Marsh* cu privire la arsenic. Spunea că tu ar trebui să ştii tot despre asta… Că e domeniul tău… Chiar a şi chicotit. Niciodată n-ar fi spus aceasta dacă s-ar fi gândit un moment.

Evans îl întrerupse.

— Crezi că ar fi tăcut dac-ar fi ştiut? Sunt căsătoriţi de şase ani, parcă aşa ai spus. Fac prinsoare că habar nu are că soţia lui este celebră doamnă Anthony.

— Şi poţi fi sigur că nu eu voi fi acela de la care o va afla, spuse căpitanul Haydock înţepat.

Evans nu-i dădu nici o atenţie.

— Dar continuă. După testul Marsh, Merrowdene a încălzit o substanţă într-o eprubetă. Reziduurile metalice obţinute le-a dizolvat în apă şi le-a precipitat adăugând nitrat de

argint. Este testul specific cloraţilor. O experienţă simplă dar, întâmplător, am reuşit să citesc următoarele cuvinte dintr-o carte aflată deschisă pe masă. „H2SO4 descompune cloraţii producând Cl2O4. Provoacă o explozie violentă prin încălzire şi de aceea trebuie păstrată la temperaturi joase şi folosită în cantitate mică”.

Haydock îşi privi prietenul cu uimire.

— Şi ce-i cu asta?

— Uite! În meseria noastră folosim şi noi teste pentru crime, în felul nostru. Adunăm fapte, le gândim, analizăm ce a rămas după ce am îndepărtat erorile de judecată sau mărturiile false. Dar există şi un alt fel de test, sigur şi destul de… Periculos. Un criminal rareori se opreşte la o singură crimă. Dă-i timp, câmp liber de acţiune şi va comite o nouă crimă. Arestezi un bărbat. Şi-a omorât sau nu şi-a omorât soţia? Probele lipsesc. Îi cercetăm trecutul. Dacă a fost căsătorit de mai multe ori şi de fiecare dată şi-a pierdut soţia într-un mod… Mai puţin obişnuit, atunci… Înţelegi! E o certitudine morală. Din acel moment poţi să începi să cauţi probe.

— Bine. Şi?

— Ajung la subiect. E foarte bine dacă suspectul are un trecut pe care să-l cercetezi. Dar să presupunem că îl prinzi pe ucigaş la prima lui crimă. Testul nostru nu mai e valabil. Să admitem că suspectul achitat îşi reface viaţa sub un alt nume. Va repeta el oare crimă sau nu?

— Dar asta e-o idee groaznică.

— Şi-atunci continui să crezi că lucrurile acestea nu ne privesc?

— Da. N-ai nici un motiv să pui la îndoială inocenţa doamnei Merrowdene.

Fostul inspector tăcu un moment, apoi continuă rar:

— Ţi-am mai spus că n-am găsit nimic suspect în trecutul ei. Nu este întru totul adevărat. A avut un tată vitreg. La optsprezece ani s-a îndrăgostit. Tatăl vitreg s-a folosit de autoritatea sa ca să împiedice o eventuală căsătorie cu

acest tânăr. În cursul unei plimbări cu amintitul tată vitreg, acesta s-a apropiat cam mult de marginea unei faleze abrupte. Terenul i-a cedat sub picioare… A căzut şi a murit.

— Doar nu te gândeşti că…

— A fost un accident. Otrăvirea lui Anthony a fost şi ea un accident. Nu s-ar fi ajuns niciodată la judecată în acest caz dacă n-ar fi ieşit la iveală că exista un alt bărbat care a dispărut, în paranteză fie spus, nemulţumit, pare-se de verdictul juriului. Ascultă-mă pe mine, Haydock, unde apare femeia asta, mă tem de un alt… Accident.

Bătrânul căpitan ridică din umeri.

— Mă întreb cum l-ai putea împiedica.

— Şi eu mă-ntreb, spuse Evans fără entuziasm.

— În locul tău aş lăsa-o baltă, zise căpitanul Haydock. Nu iese nimic bun când te amesteci în treburile altora.

Sfatul îi displăcu ex-inspectorului care avea o fire răbdătoare dar tenace. Îşi luă rămas bun de la prietenul său şi se reîntoarse în sat, gândindu-se la o acţiune încununată de succes.

Intrând la oficiul poştal să cumpere nişte timbre, se izbi, din greşeală, tocmai de subiectul preocupărilor sale, George Merrowdene. Fostul profesor de chimie era un omuleţ cu un aer visător, amabil şi blând, dar complet distrat. Îl recunoscu pe Evans, îl salută cu căldură şi se aplecă _

* Este un test delicat cu arsenic, folosit în investigaţiile asupra crimelor.

Să adune scrisorile pe care le scăpase din mină. Evans fu mai rapid, le adună şi i le dădu cerându-şi scuze.

O privire fugară pe antetul unuia din plicuri fu suficientă să-i reînvie îndoielile. Era de la o binecunoscută firmă de asigurări.

Se hotărî pe loc. Amabilul George Merrowdene se trezi mergând pe stradă în compania poliţistului, vorbindu-i despre asigurarea pe viaţă pe care tocmai a contractato în

favoarea soţiei sale. Care era părerea lui Evans despre această companie de asigurări?

— Am făcut câteva amplasamente nu prea reuşite, mărturisi profesorul, şi am avut unele pierderi destul de grele, iar dacă mi s-ar întâmpla o nenorocire, soţia mea s-ar trezi într-o situaţie dificilă. Această asigurare, însă, rezolvă problema.

— Ea nu s-a împotrivit acestei idei? Întrebă Evans pe un ton neutru. Unele femei au scrupule, un fel de teamă superstiţioasă.

— O! Margaret e foarte practică, surâse Merrowdene. Nu-i deloc o femeie superstiţioasă. Şi, de fapt, a fost ideea ei, dacă-mi aduc bine aminte. Nu-i place să mă vadă îngrijorat.

Evans aflase ce dorea. Se despărţi de celălalt şi buzele sale schiţară un zâmbet nemulţumit. Ce coincidenţă: domnul Anthony contractase şi el o asigurare pe viaţă în favoarea soţiei cu câteva săptămâni înainte de a muri.

Obişnuit să creadă în instinctele sale, era sigur că nici de astă dată nu se înşela. Dar ce să facă? Nu râvnea să prindă un criminal după ce săvârşise fapta. Voia doar să prevină crima. Ceea ce era un lucru diferit şi mult mai dificil.

Rămase gânditor în tot restul zilei. În parcul castelului se desfăşura sărbătoarea Ligii Primrose. Evans se îndreptă într-acolo. Se amuză, cheltuind câteva monede, să ghicească greutatea unui porc, să tragă la ţintă, dar faţa lui continuă să păstreze o expresie absentă şi concentrată. Îşi permise chiar să sacrifice o jumătate de coroană la Zara, ghicitoarea în globul de cristal. Nu putu să nu surâdă amintindu-şi cât îi dăduseră de lucru, odinioară, aceste ghicitori. Nu prea dădu atenţie la ceea ce-i spunea Zara până ce nu-l frapă un cuvânt.

— Foarte, foarte curând, te vei angaja într-o chestiune de viaţă sau de moarte… de viaţă sau de moarte pentru o persoană.

— Cum? Ce? Întrebă el brusc.

— Aveţi de luat o hotărâre. Fiţi prudent, foarte prudent… Cea mai mică greşeală… Cel mai mic pas greşit…

— Şi? Şi?

Ghicitoarea se cutremură. Şi asta făcea parte din scenariu. Evans o ştia, dar totuşi fu impresionat.

— Aveţi grijă. Să nu faceţi vreo greşeală. Altminteri, văd o urmare clară: moartea.

Straniu! Al dracului de straniu!

— Dacă greşesc, cineva o să moară? Asta vrei să spui?

— Da, domnule.

— În cazul acesta, zise Evans ridicându-se şi dându-i jumătatea de coroană, nu trebuie să fac nici o greşeală, nu-i aşa?

Se îndreptă spre ieşirea din cort. Uşor de spus, mai greu de făcut. O viaţă depindea de el.

Să caute ajutor? La cine? Inutil să conteze pe prietenul său Haydock, căruia-i putea zări silueta puţin mai departe. „Asta nu ne priveşte „, era deviza lui Haydock ceea ce nu-l ajuta la nimic.

Haydock stătea de vorbă cu o femeie.

Recunoscu, în femeia care tocmai îşi lua rămas bun de la bătrânul marinar, pe doamna Merrowdene. Fostul poliţist se îndreptă spre ea. Era o femeie drăguţă, avea o frunte înaltă, ochi frumoşi, căprui şi o expresie liniştită. Avea o coafură ce-i accentua aerul de madonă. Vocea îi era gravă, puţin adormită.

Îi surâse lui Evans cu amabilitate.

— Mi s-a părut că v-am recunoscut, doamnă Anthony, adică doamnă Merrowdene, zise el spionând-o.

El se prefăcu intenţionat că-i greşi numele.

Ea făcu ochii mari, iar respiraţia i se acceleră puţin, dar continuă să-l privească cu fermitate şi mândrie.

— Îmi caut soţul, îi spuse. L-aţi văzut cumva?

— Da, acum un moment. A luat-o într-acolo.

Porniră să-l caute, sporovăind liniştit şi plăcut. Inspectorul fu cuprins de admiraţie. Ce femeie! Câtă siguranţă! Câtă

stăpânire de sine! Remarcabilă, dar periculoasă — de asta era sigur.

Era mulţumit de felul în care abordase subiectul, dar nu se simţea în largul său. Îi dăduse să înţeleagă că o recunoscuse. Aceasta o punea deja în gardă. Nu va încerca să acţioneze în grabă. Mai rămânea Merrowdene. Cum să-l prevină?

Îl găsiră contemplând cu un aer visător o păpuşă de porţelan pe care tocmai o câştigase la tombolă. Soţia lui îi propuse să se întoarcă acasă. Acceptă imediat.

— N-aţi vrea să serviţi cu noi o ceaşcă de ceai? Se adresă lui Evans tânăra femeie.

Sesiză o nuanţă de provocare în vocea ei.

— Cu cea mai mare plăcere.

Porniră împreună discutând despre lucruri mărunte… Soarele strălucea, sufla o briză uşoară, totul era atât de plăcut, atât de firesc.

— Servitoarea a rămas la serbare, anunţă doamna Merrowdene în timp ce intra în casă. Se duse în camera ei, îşi scoase pălăria, se aranjă puţin şi reveni ca să pregătească ceaiul. Aprinse o mică lampă de argint sub ceainic, apoi luă trei mici boluri şi tot atâtea farfurioare de pe o etajeră.

— Avem un ceai chinezesc veritabil. Noi îl bem întotdeauna după moda chinezească, din boluri şi nu din ceşti.

Se opri să examineze fundul unuia din boluri şi scoase o exclamaţie de îngrijorare:

— George! Să-ţi fie ruşine! Iar ai folosit bolurile astea.

— Sunt dezolat, draga mea, răspunse profesorul cu un aer vinovat. Sunt atât de practice. Cele pe care le-am comandat pentru mine încă n-au sosit.

Într-o bună zi ne vei otrăvi pe toţi, îi replică soţia sa cu un râs sec. Mary le găseşte în laborator şi le pune la loc pe etajeră fără să se mai obosească să le spele. Mai zilele trecute ai folosit unul pentru cianură de potasiu. Zău,

George, nu crezi că exagerezi? E înspăimântător de periculos.

Merrowdene o privi puţin iritat.

— Am mai spus că Mary nu are ce să caute în laboratorul meu. I-am interzis să se atingă de cel mai mic obiect.

— Dar uneori ne luăm ceaiul şi acolo. De unde să ştie biata Mary care sunt bolurile din care am băut?

Profesorul ieşi din cameră bombănind. Surâzătoare, soţia lui turnă apă clocotită peste frunzele de ceai şi stinse lampa. Stupefiat, Evans crezu că-i ghiceşte planul. Doamna Merrowdene pregătea un nou accident? Îşi aranja un nou alibi? Voia să-l pună pe el în situaţia de a depune mărturie în favoarea ei dacă s-ar întâmpla ceva? Stupid din partea ei, mai ales că…

Brusc îşi reţinu respiraţia. Turnase ceai în cele trei boluri. Puse unul în faţa lui, un altul înaintea ei şi un al treilea pe o măsuţă, alături de fotoliul favorit al soţului. Avea un surâs straniu pe buze. Acum ştia. Era o femeie remarcabilă, dar periculoasă. Aşa pe neaşteptate, fără nici o pregătire prealabilă, totul se va întâmpla în această după-amiază. Iar el va fi martor. Atâta îndrăzneală din partea ei îi tăiase respiraţia.

Era de o abilitate diabolică în gând şi acţiune. El n-ar putea dovedi nimic. Totul se întâmpla atât de rapid. Respiră adânc şi se aplecă înainte peste măsuţă.

— Doamnă, eu sunt un om capricios. Îmi acordaţi o favoare?

Îl privi cu un aer intrigat, dar fără suspiciune. El se ridică, luă bolul din faţa ei şi îl schimbă cu cel al soţului.

— Vreau să beţi de-aici.

Privirile li se încrucişară. Nu clipi din ochi, dar păli.

Întinse mâna şi ridică bolul. El îşi ţinu respiraţia. Comisese oare o greşeală? Ea duse bolul la gură, dar în ultimul moment tresări, se aplecă şi goli recipientul într-un vas unde creştea o ferigă. Se îndreptă şi-l privi sfidător.

Evans suspină uşurat.

— Ei, bine, îi spuse ea cu o voce uşor batjocoritoare.

El i se adresă sobru şi calm:

— Sunteţi foarte inteligentă, doamnă. Cred că m-aţi înţeles. Nu trebuie să se mai întâmple. Înţelegeţi la ce mă refer, nu?

— Da, răspunse ea cu un ton neutru.

Evans dădu din cap satisfăcut. Era destul de isteaţă şi nu voia să ajungă la spânzurătoare.

— Atunci vă doresc o viaţă lungă amândurora. Duse bolul la buze, bău şi brusc faţa i se schimonosi într-un mod groaznic. Încercă să se ridice, să strige. Trupul i se înţepeni, faţa îi deveni stacojie. Se prăbuşi în scaun contorsionat de durere.

Doamna Merrowdene se aplecă spre el cu un mic surâs în colţul gurii:

— Aţi comis o greşeală, spuse cu gingăşie. Aţi crezut că vreau să-l omor pe George. Ce tâmpenie!

Rămase o vreme cu privirea aţintită asupra mortului. Era a treia persoană care încercase s-o despartă de omul pe care-l iubea.

Faţa i se însenină. Semăna mai mult ca niciodată cu o madonă. Apoi începu să strige:

— George, George, vino repede! Un accident groaznic. Sărmanul domn Evans…

Ţiganca.

Macfarlane observase adesea că prietenul său, Dickie Carpenter, avea un ciudat sentiment faţă de ţigănci. Nu aflase niciodată motivul. Dar când logodna dintre Dickie şi Esther Lawes a fost desfăcută, atunci cei doi bărbaţi şi-au spus ce aveau pe suflet.

Macfarlane se logodise cu sora mai mică, Rachel, cu aproape un an în urmă. Le cunoştea pe cele două fete Lawes de când erau mici. Atent şi prevăzător în toate privinţele, nu voise să recunoască pentru sine însuşi atracţia crescândă asupra sa a feţei copilăroase şi a ochilor negri sinceri ai Rachelei. Nu era o frumuseţe ca Esther, nu!

Dar, de nedescris, mai naturală şi mai dulce. După logodna lui Dickie cu sora mai mare, relaţiile dintre cei doi bărbaţi păreau să devină mai apropiate.

Şi acum, numai după câteva săptămâni, logodna se rupsese din nou şi Dickie, chiar Dickie neînduplecat. Până atunci, în scurta sa existenţă, totul mersese ca uns pe roate. Îşi alesese bine cariera navală. Dragostea să pentru mare era înnăscută. Avea ceva din aerul unui viking, primitiv şi direct, o fire care n-avea nimic comun cu subtilităţile intelectuale. Aparţinea acelei categorii de tineri englezi care se exprimă greu, cărora le displace orice formă de emoţie şi cărora le este cât se poate de dificil să-şi explice procesele lor mentale, mai ales în cuvinte…

Macfarlane, acel scoţian încăpăţânat, cu o imaginaţie celtică ascunsă pe undeva, asculta şi fuma, în timp ce prietenul său se bălăcea într-o mare de cuvinte. Ştia că o să urmeze o mărturisire ca o descărcare. Dar se aşteptase ca subiectul să fie altul. Oricum, la început, nu a fost vorba despre Esther Lawes. Părea numai povestirea unui coşmar de copil.

— Totul a început cu un vis pe care l-am avut când eram mic. Nu un coşmar propriu-zis. Ea — ţiganca, după cum ştii — apare adesea în vise… Chiar într-unui bun (sau ceea ce i se pare unui băieţel că e bine — o petrecere, plesnitori şi chestii de-astea). Eu mă jucam grozav şi simţeam, ştiam că dacă aş ridica privirea, aş vedea-o pe ea, stând ca de obicei, privindu-mă… Cu ochi trişti, ştii, ca şi cum ea înţelegea ceva pe care eu nu puteam… Nu sunt în stare să-ţi explic de ce mă scotea aşa din fire… Dar aşa se întâmpla! De fiecare dată! Mă trezeam urlând de groază şi bătrâna mea doică spunea: „Poftim! Domnişorul Dickie iar a avut unul din visele sale cu ţigănci!”

— Te-au speriat vreodată ţigănci adevărate?

— N-am văzut niciuna decât mai târziu. Şi asta a fost ciudat. Alergam după un căţeluş de-al meu. Îmi scăpase. Am ieşit pe poartă de la grădină şi am luat-o pe una din cărările

din pădure. După cum ştii, atunci locuiam la New Forest. În cele din urmă, am ajuns într-un soi de poiană, cu un podeţ peste o apă. Şi chiar lângă el stătea o ţigancă, cu o basma roşie pe cap, exact ca în visul meu. Şi, deodată, mi s-a făcut frică! Se uita la mine, ştii… Cu aceeaşi privire, ca şi cum ea ştia ceva de care eu nu aveam habar şi-i părea rău… Şi atunci îmi spuse destul de liniştită, dând din cap încurajator către mine: „Nu m-aş duce pe drumul ăla, dacă aş fi în locul tău”. Nu pot să-ţi spun de ce, dar m-a speriat de moarte. Am trecut pe lângă ea ca din puşcă pe pod. Cred că era putrezit. Oricum a cedat şi am căzut în apă. Curgea destul de repede şi era cât pe-aci să mă înec. Al naibii de — aproape am fost de înec. N-am uitat niciodată. Şi am simţit că totul era în legătură cu ţiganca…

— Cu toate că te-a avertizat, de fapt!

— Cred că ai putea s-o interpretezi astfel. Dickie se opri pentru o clipă, apoi continuă: Ţi-am povestit despre visul acesta al meu, nu pentru că ar avea vreo legătură cu ceea ce s-a întâmplat mai târziu (cel puţin, eu presupun că nu are), ci numai pentru că s-a întâmplat să fie punctul declanşator. Acum o să înţelegi ceea ce vreau să spun prin „simţul ţigăncii”. Deci, mă duc, în prima seară, la familia Lawes. Atunci tocmai mă întorsesem de pe coasta de vest. Era grozav să fiu din nou în Anglia. Soţii Lawes erau prieteni vechi cu părinţii mei. Nu le văzusem pe fete de când aveam şapte ani, dar tânărul Arthur îmi fusese un foarte bun prieten şi, după ce murise, Esther a continuat să-mi scrie şi să-mi trimită ziare. Scria grozav de simpatic! Mă distra de minune. Am dorit întotdeauna să mă fi priceput mai bine să-i răspund. Eram foarte nerăbdător s-o văd. Părea ciudat să cunoşti o fată destul de bine numai din scrisori şi nu altfel. Ei bine, primul lucru pe care l-am făcut a fost să mă duc acasă, la familia Lawes. Esther era plecată, dar o aşteptau să sosească în seara aceea. Stăteam lângă Rachel la cină şi, când m-am uitat într-o parte şi alta a mesei, m-a cuprins un simţământ ciudat. Aveam impresia că

cineva mă privea şi lucrul ăsta mă făcea să nu mă simt în apele mele. Apoi am văzut-o…

— Pe cine?

— Pe doamna Haworth… de care-ţi povesteam. Îi stătea pe limbă lui Macfarlane să spună: „Credeam că-mi povesteai despre Esther Lawes”. Dar tăcu şi Dickie continuă.

— Se deosebea prin ceva de toţi ceilalţi. Stătea lângă domnul Lawes, ascultându-l foarte gravă, cu capul aplecat. Avea ceva din tul roşu în jurul gâtului. M-am gândit că fusese rupt; oricum, îi atârna pe spate ca nişte mici limbi de foc… I-am spus Rachelei: „Cine-i femeia aceea de-acolo? Brunetă, cu şal roşu?”

— Te referi la Alistair Haworth? Are un şal roşu. Dar e blondă. Foarte blondă.

— Şi chiar aşa era, ştii! Părul ei avea o nuanţă frumoasă de galben pal strălucitor. Şi, totuşi, aş fi jurat pe cinstea mea că era brunetă. Ciudat, ce efect au ochii cuiva asupra mea… După cină, Rachel ne făcu cunoştinţă şi ne-am plimbat prin grădină. Am discutat despre reîncarnare…

— Nu prea e genul tău, Dickie!

— Cred că e. Îmi amintesc c-am spus că pare a fi un mijloc destul de uşor de a explica faptul că recunoşti imediat nişte oameni, ca şi cum i-ai fi întâlnit înainte. Ea a zis: „Te referi la îndrăgostiţi…” Era ceva straniu în tonul ei — ceva blând şi cald. Îmi reamintea de ceva, dar nu-mi dădeam seama de ce. Am mai continuat să flecărim puţin, când domnul Lawes ne-a chemat de pe terasă, spunea că Esther venise şi dorea să mă vadă. Doamna Hawarth îşi puse mâna pe braţul meu şi spuse: „Te duci înăuntru?”; „Da, am zis eu”; „Cred că mai bine ai” şi atunci… Atunci…

— Spune!

— Sună trăsnit. Doamna Hawarth a spus: „Nu m-aş duce înăuntru, dacă aş fi în locul tău”… El se opri. Asta m-a speriat, ştii. M-a speriat rău. De aceea ţi-am povestit despre vis… Pentru că, ştii, ea a vorbit în acelaşi mod — liniştită, ca şi cum cunoştea ceva şi eu nu. Nu era doar o femeie

frumoasă care dorea să mă ţină în grădină ca să rămân cu ea. Vocea ei era blândă şi-i părea foarte rău. Aproape ca şi cum prevedea ce avea să se întâmple… Cred că am fost nepoliticos, dar m-am întors şi-am părăsit-o, alergând într-un suflet spre casă. Acolo părea că mă aflu în siguranţă. Ştiam atunci că-mi fusese teamă de ea chiar de la început. Am simţit o uşurare să-l văd pe domnul Lawes. Esther e afla lângă el… Dickie ezită o clipă şi apoi murmură abia şoptit: nu m-am îndoit nici o clipă, în momentul în care am zărit-o, mi-am dat seama că m-a cucerit.

Gândurile lui Macfarlane îi zburară repede la Esther Lawes. Auzise odată pe cineva numind-o „şase picioare de perfecţiune evreiască”. Un portret inteligent, conchise el, când îi reveniră în minte înălţimea ei neobişnuită, silueta sa subţire, albeaţa marmoreană a feţei, cu nasul delicat conturat şi splendoarea neagră a părului şi ochilor. Da, nu se minună că simplitatea copilăroasă a lui Dickie capitulase în faţa ei. Lui Esther n-ar fi putut niciodată să-i bată inima mai puternic, dar el o admira cât era de încântătoare.

— Şi apoi, continuă Dickie, ne-am logodit.

— Imediat?

— Ei bine, cam după o săptămână. I-a trebuit doar vreo două săptămâni ca să descopere că, de fapt, nu mă iubea…

Râse scurt, plin de amărăciune:

— Era în ultima seară, înainte de a mă întoarce pe vasul cel vechi. Veneam din sat prin pădure şi atunci am văzut-o pe doamna Haworth, vreau să zic. Purta o „Tam-o-shanter”* roşie şi, doar pentru o clipă, ştii, mă făcu să tresar. Ţi-am povestit visul meu, aşa că o să înţelegi… Neam plimbat puţin. Nu am rostit nici un cuvânt care s-o fi supărat pe Esther, ştii…

— Chiar?

Macfarlane se uită curios la prietenul său. Ciudat, cum oamenii îţi povesteau lucruri de care ei înşişi sunt inconştienţi!

— Şi apoi, când mă întorceam ca să mă îndrept spre casă, ea mă opri. Spuse: „Vei ajunge acasă foarte curând. Nu m-aş întoarce prea repede, dacă aş fi în locul tău…” Şi atunci am ştiut că mă aştepta ceva neplăcut… Şi… de cum am intrat, Esther mă întâmpină şi-mi spuse că îşi dăduse seama că _

* Pălărie rotundă din lână sau pânză, cu partea de sus plată şi mult mai lată decât bordura din jurul capului (de la eroul poemului lui Robert Burns, „Tam O'Shanter”) nu mă iubeşte cu adevărat.

Macfarlane mormăi plin de înţelegere:

— Şi doamna Haworth? Întrebă el.

— N-am mai văzut-o niciodată până în vara asta.

— În seara asta?

— Da. La clinica doctorului aceluia. Trebuiau să se uite la piciorul meu, cel implicat în chestia aia cu torpila. M-a deranjat puţin în ultimul timp. Doctorul mi-a recomandat să fac operaţie — o treabă foarte simplă. Când eram pe punctul de a pleca, am dat peste o fată într-un pulovăr roşu, tras peste halatul ei de infirmieră şi mi-a spus: N-aş face operaţia aia, dacă aş fi în locul tău…

Atunci am observat că era doamna Haworth. A trecut atât de repede încât nu am putut s-o opresc. Am întâlnit o altă infirmieră şi am întrebat-o despre doamna noastră. Dar ea mi-a confirmat că nu exista nimeni cu numele acela în clinică… Ciudat…

— Eşti sigur că a fost ea?

— O! Da, ştii, e foarte frumoasă… Se opri şi apoi adăugă: am să-l ascult pe doctor, bineînţeles, dar… Dar dacă dau ortul popii…

— Prostii!

— Sigur că-s prostii! Totuşi, mă bucur că ţi-am povestit despre această afacere cu ţiganca… Ştii, mai sunt şi altele, numai dacă aş putea să-mi amintesc…

II

Macfarlane urca pe drumul abrupt, lipsit de vegetaţie. Se opri la poarta unei case de pe coama dealului. Luându-şi un aer protocolar, sună.

— Doamna Haworth este acasă?

— Da, domnule. Am s-o anunţ.

Servitoarea îl lăsă într-o cameră joasă, lungă, cu ferestre care dădeau spre sălbăticia locurilor necultivate. Se încruntă puţin. Oare se făcea de ruşinea întregii lumi?

Tresări. O voce joasă cânta deasupra capului său:

Ţigancă

Ce trăieşti pe pârloagă…

Vocea se întrerupse. Macfarlane îşi simţi inima bătând mai tare. Uşa se deschise.

Părul blond uimitor, aproape scandinav îl şocă. În pofida descrierii lui Dickie, el şi-o imaginase brunetă ca o ţigancă… Şi, deodată, îşi aduse aminte de cuvintele prietenului şi de tonul deosebit pe care le rostise: „Ştii, ea e foarte frumoasă…” Frumuseţea perfectă, fără nici o umbră de îndoială, se întâlneşte rar şi Alistair Haworth era de o frumuseţe perfectă.

Se reculese şi se apropie de ea.

— Mă tem că nu mă cunoaşteţi de la Adam. Am luat adresa de la familia Lawes. Dar, sunt un prieten de-al lui Dickie Carpenter.

Se uită atentă la el vreo clipă, două. Apoi spuse:

— Tocmai ieşeam. O luăm în sus. Vreţi să veniţi?

Deschise fereastra şi sări afară. El o urmă. Un bărbat greoi, cu un aer de prostănac stătea într-un scaun din nuiele, fumând.

— Soţul meu! Mergem să ne plimbăm, Maurice. După care domnul Macfarlane va lua prânzul cu noi. Rămâneţi, nu-i aşa?

— Vă mulţumesc foarte mult!

O urmă observând cum urcă cu paşi uşori dealul şi se gândi în sinea sa: „Cum? Cum Dumnezeu să te măriţi cu ăla?”

Alistair se îndreptă spre nişte stânci.

— O să ne aşezăm acolo. Şi îmi vei povesti ceea ce ai venit să-mi spui.

— Ştiai?

— Ştiu întotdeauna când urmează să se întâmple lucruri rele. E rău, nu? Cu Dickie?

— A avut o operaţie uşoară, destul de reuşită. Dar inima nu i-a rezistat. A murit din cauza anesteziei.

Nu prea ştia la ceea ce se putea aştepta să vadă pe chipul ei, dar, în nici un caz, privirea aceea de oboseală eternă… Şi o auzi murmurând: „Din nou — să aştept — atât de mult… Atât de mult…” Apoi ridică privirea:

— Da, ce vroiaţi să spuneţi?

— Numai lucrul acesta. Cineva l-a avertizat să nu facă operaţia. O infirmieră. A crezut că aţi fost dumneavoastră. E adevărat?

Dădu din cap, negând.

— Nu, n-am fost eu. Dar am o verişoară infirmieră. Seamănă cu mine la lumina slabă. Cred că asta s-a întâmplat. Îşi ridică din nou privirea. Nu contează, nu-i aşa? Şi apoi, deodată, ochii i se făcură mari. Îşi trase aer în piept. O! Zise. O! Ce nostim! Nu înţelegi…

Macfarlane era uluit. Ea încă îl privea în ochi.

— Credeam c-ai înţeles… Ar fi trebuit. Arăţi ca şi cum l-ai avea şi tu…

— Ce să am?

— Darul — blestemul — spune-i cum vrei. Cred că-l ai. Uită-te concentrat în scobitura aceea din stâncă. Nu te gândi la nimic, doar uită-te… Ah! Exclamă ea, tresărind. Ei bine, ai văzut ceva?”

Trebuie să fi fost o festă a imaginaţiei. Doar pentru o clipă, am văzut-o plină de… Sânge!

Ea dădu satisfăcută din cap.

— Ştiam că-l ai. Acesta e locul unde vechii adoratori ai soarelui îşi sacrificau victimele. Am aflat-o înainte ca să mi-o spună cineva. Şi, câteodată, îmi dau seama ce simt, aproape

ca şi cum aş fi fost eu însămi acolo… Şi e ceva în regiunea asta care mă face să mă simt de parcă m-aş întoarce acasă… Bineînţeles, că e firesc să am darul. Sunt o Ferguesson. Posedăm o a doua facultate de viziune asupra lucrurilor. Şi mama mea a fost un medium până când tata s-a căsătorit cu ea. Se numea Cristine. Era foarte vestită.

— Înţelegeţi prin „dar” puterea de a fi în stare să prevezi lucruri înainte ca ele să se întâmple?

— Da, în viitor şi în trecut, e acelaşi lucru. De exemplu, am văzut că te-ai întrebat de ce m-am măritat cu Maurice — o, da te-ai întrebat! Pur şi simplu, pentru că am ştiut dintotdeauna că planează ceva îngrozitor asupra lui… Am vrut să-l salvez… Sunt astfel de femei. Cu darul meu aş putea să împiedic să i se întâmple… Dacă o fi să fie… Nu am fost în stare să-l ajut pe Dickie. Nu înţelegea… Îi era teamă. Şi era foarte tânăr.

— Douăzeci şi doi de ani.

— Şi eu am treizeci. Dar nu mă referеam la asta. Sunt atât de multe feluri de a fi despărţiţi, în lungime, înălţime şi lăţime… Dar să fi despărţit în timp e cel mai rău din toate…

Se afundă într-o lungă tăcere meditativă.

Bătaia joasă a unui gong de la casa din vale îi trezi la realitate.

La prânz, Macfarlane îl privi pe Maurice Haworth. Era, fără îndoială, îndrăgostit nebuneşte de nevastă-sa. Se citea în ochii lui ataşamentul fericit, copleşitor al unui câine. Macfarlane observă şi tandreţea din atitudinea ei, cu un anumit aer matern. După prânz îşi luă la revedere.

— Stau jos la han vreo zi, două. Pot să trec să vă văd din nou? Mâine, poate?

— Desigur. Dar…

— Dar ce…

Îşi trecu repede mâna peste ochi.

— Nu ştiu. Mi-am închipuit că nu o să ne mai întâlnim, asta-i tot… La revedere!

Cobora încet pe drum. Fără să vrea, o mână rece părea să-i strângă inima. Nu fusese nimic în cuvintele ei, dar…

Un automobil dădu colţul. Se lipi de gardul verde… În ultima clipă. O curioasă paloare cenuşie i se strecură pe chip…

III

„Doamne Dumnezeule, sunt cu nervii la pământ”, îşi spuse Macfarlane, când se trezi în dimineaţa următoare. Recapitulă evenimentele din după-amiaza trecută cu calm. Automobilul, scurtătura spre han, ceaţa bruscă ce-l făcuse să se rătăcească, sentimentul că un teren periculos cu muşchi putreziţi şi uzi era în apropiere. Apoi, coşul de pe han care căzuse şi, în plină noapte, mirosul de mâncare arsă scrum pe preşul din faţa căminului său. Nimic din toate astea! Absolut nimic, doar cuvintele ei şi acea siguranţă profundă, neconfirmată din sinea lui că ea ştia…

Aruncă la o parte păturile cu o hotărâre bruscă. Trebuie să se ducă sus şi s-o vadă, în primul rând. Asta va rupe vraja. Asta, dacă ajunge acolo în siguranţă… Doamne, ce prost a fost!

Mâncă puţin la micul dejun. La ora zece, porni în sus pe drum. La zece şi jumătate apăsa pe sonerie. Abia atunci, îşi permise să răsufle uşurat.

— Doamna Haworth este acasă?

Era aceeaşi femeie mai în vârstă care deschisese uşa în ajun. Dar arăta altfel la faţă — răvăşită de durere.

— O, domnule! O, domnule! Deci, n-aţi aflat?

— Ce să aflu?

— Doamna Alistair, scumpa de ea. Din cauza tonicului ei. Îl luă în fiecare seară. Bietul căpitan şi-a ieşit din minţi, aproape a înnebunit. A luat, în întuneric, o sticlă greşită de pe raft… Au trimis după doctor, dar a venit prea târziu…

Şi Macfarlane îşi reaminti repede cuvintele: „Am ştiut dintotdeauna că planează ceva îngrozitor asupra lui. Aş putea să împiedic să i se întâmple… Dacă o fi să fie…” Ah,

dar nu poţi înşela Soarta… Ciudată fatalitate de viziune care distrusese unde încercase să salveze…

Bătrâna servitoare continuă:

— Scumpa mea! Atât de bună şi de blândă era şi-i părea rău de oricine dădea de necaz. Nu suporta ca cineva să sufere. Ezită şi apoi adăugă: Aţi vrea să urcaţi s-o vedeţi, domnule? Cred, din ceea ce a zis, că o cunoşteaţi de foarte multă vreme. De foarte mult timp, a spus…

Macfarlane o urmă pe bătrână sus pe scări, într-o cameră, situată deasupra sufrageriei, de unde auzise cântându-se, în ziua precedentă. Partea de sus a ferestrei avea geamul pătat. Aruncă o lumină roşie pe capul din pat… O ţigancă cu o basma roşie pe cap… Prostii, nervii îl lăsau din nou. Se uită prelung, pentru ultima dată, la Alistair Haworth.

IV

— O doamnă doreşte să vă vadă, domnule.

— Ei? Macfarlane se uită distrat la proprietăreasă. O, îmi cer iertare, doamnă Rowse, aveam vedenii.

— Ştiu eu, domnule? Se văd lucruri ciudate, în locurile pustii, după căderea nopţii, ştiţi. E doamna în alb şi fierarul diavolului, marinarul şi ţiganca…

— Ce înseamnă asta? Un marinar şi o ţigancă?

— Aşa se spune, domnule. Era o poveste când eram tânără. Îndrăgostiţi, cu mult în urmă… Dar n-au mai fost văzuţi plimbându-se de mult timp.

— Nu? Mă întreb dacă, poate, vor apărea acum, din nou…

— Dumnezeule, ce vorbiţi acolo, domnule! Ce fac cu domnişoara…

— Care domnişoară?

— Cea care aşteaptă să vă vadă. E în salon. A spus că se numeşte domnişoara Lawes.

— O! Rachel! Avu un sentiment curios ca o strângere de inimă, o schimbare de perspectivă. Aruncase o privire printr-o altă lume. Uitase de Rachel, deoarece Rachel aparţinea numai lumii acesteia… Din nou, acea curioasă

schimbare de perspectivă, acea alunecare într-un univers cu doar trei dimensiuni.

Deschise uşa de la salon, Rachel, cu ochii ei negri sinceri. Şi, deodată, ca pe un om care se trezeşte dintr-un vis, o undă caldă venind din realitatea veselă, îl cuprinse. Era viu… Viu! Se gândi: „Nu poţi fi sigur decât de o singură viaţă! Asta!”

— Rachel! Şopti el şi, ridicându-i bărbia, o sărută.

Ai obţinut tot ce doreşti?

— Par ici madame.

O femeie înaltă, într-o haină de blană de nurcă îl urmă pe hamalul său încărcat din greu de-a lungul peronului gării din Lyon.

Purta o pălărie de lână împletită, de culoare maro închis, trasă pe o parte. Partea cealaltă înfăţişa un profil încântător, delicat şi bucle mici aurii strânse buchet peste o ureche ca o scoică. Tipul de americancă, ea era o fiinţă foarte atrăgătoare şi aproape toţi bărbaţii se întorceau să se uite după ea, în timp ce trecea pe lângă vagoanele trenului. Mari plăcuţe erau prinse pe părţile laterale ale vagoanelor: Paris-Athenes. Paris-Bucharest. Paris-Stamboul.

La ultima plăcuţă hamalul se opri brusc. Desfăcu funia care ţinea bagajele legate şi ele căzură greoaie.

— Voici, madame.

Conductorul de la vagonul de dormit stătea lângă trepte. Înaintă spunând: „Bonsoir, madame” cu un aer îndatoritor, probabil, din cauza frumuseţii şi perfecţiunii hainei de nurcă.

Femeia îi întinse biletul ei pentru vagonul de dormit.

— Numărul şase, zise el, pe aici.

Sări sprinten în tren şi femeia îl urmă. În timp ce se grăbea pe coridor după el, ea aproape se ciocni de un domn cu prestanţă care ieşea din compartimentul vecin.

Observă pentru o clipă faţa lui mare, blândă, cu ochi binevoitori.

— Voici, madame.

Conductorul îi arătă compartimentul. Deschise fereastra şi îl fluieră pe hamal. Acesta aduse bagajele şi le puse sus pe plase. Femeia se aşează.

Pe scaun, lângă ea aranjă o casetă mică roşie şi poşeta. Vagonul era încălzit dar nu părea să-i treacă prin cap să-şi scoată blana. Privi pe fereastră cu ochi absenţi. Oamenii se grăbeau încolo şi încoace pe peron. Erau vânzători de ziare, de perne, ciocolată, fructe, apă minerală. Îi arătau mărfurile, dar ochii ei se uitau în gol prin ele. Gara din Lyon dispăru în urmă. Pe faţa ei se citea tristeţe şi îngrijorare.

— Doamnă, sunteţi bună să-mi arătaţi paşaportul?

Cuvintele nu o treziră din visare. Conductorul stând în uşă, le repetă. Elsie Jeffries se ridică surprinsă.

— Mă scuzaţi, ce doriţi?

— Paşaportul dumneavoastră, doamnă.

Îşi deschise poşeta, scoase paşaportul şi i-l dădu.

— Totul o să fie în ordine, doamnă, vă stau la dispoziţie cu orice. O uşoară pauză semnificativă. Voi merge cu doamna până la Istambul.

Elsie scoase o bancnotă de 50 de franci şi i-o dădu. O acceptă ca un om obişnuit cu bacşişurile şi întrebă când dorea să i se facă patul şi dacă vroia să ia masa de seară.

După ce stabili treburile astea, se retrase şi aproape imediat omul de la restaurant veni grăbit pe coridor agitându-şi micul său clopoţel şi strigând: „Premier service. Premier service”.

Elsie se ridică, se eliberă de haina grea de blană, se privi puţin în oglinjoară, îşi luă geanta şi caseta cu bijuterii şi ieşi pe coridor. Abia făcuse câţiva paşi când omul de la restaurant se întoarse grăbit. Ca să-l evite, Elsie se dădu înapoi pentru o clipă în pragul compartimentului alăturat, care acum era gol. Acum omul trecuse şi ea se pregătea să îşi continue drumul spre vagonul-restaurant, privirea îi căzu din întâmplare pe etichetă valizei care se afla pe un scaun.

Era o geantă mare din piele, puţin uzată. Pe etichetă erau cuvinte: „J. Parker Pyne, pasager spre Istambul”. Valiza însăşi purta iniţialele „P. P.”.

O expresie de uimire se ivi pe faţa fetei. Ezită o clipă pe coridor, apoi, întorcându-se în compartimentul ei apucă un exemplar din „The Times” pe care-l pusese pe măsuţă, împreună cu nişte reviste şi cărţi.

Parcurse coloanele cu reclame de pe prima pagină, dar ceea ce căuta nu se afla acolo. Uşor încruntată, se îndreptă spre vagonul-restaurant.

Picolo-ul îi arăta un scaun la o masă deja ocupată de un bărbat — cel cu care aproape se ciocnise pe coridor. De fapt, proprietarul valizei din piele.

Elsie se uită pe furiş la el. Părea foarte blând, binevoitor şi, într-un fel pe care nu-l puteai explica, extraordinar de încurajator. Se purta de o manieră rezervată britanică şi, abia după ce au adus fructele, vorbi:

— S-a încălzit foarte tare aici, spuse el.

— Da. Aş vrea să se deschidă o fereastră, zise Elsie.

Zâmbi trist.

— Imposibil! Toţi cei prezenţi, cu excepţia noastră, ar protesta.

Ea îi zâmbi în loc de răspuns şi niciunul nu mai spuse nimic.

Aduseră cafeaua şi nota de plată, indescifrabilă, ca de obicei. După ce a pus câteva bancnote pe ea, Elsie şi-a luat, deodată, tot curajul.

— Scuzaţi-mă, murmură ea, v-am văzut numele pe valiză — Parker Pyne. Sunteţi… Sunteţi cumva…?

Ezită şi atunci el îi sări repede în ajutor.

— Cred că eu sunt. Adică — cită din anunţul pe care Elsie îl văzuse de nenumărate ori în „The Times” şi pe care-l căutase, fără succes, chiar adineauri: „Sunteţi fericit? Dacă nu, consultaţi-l pe domnul Parker Pyne.” Da, chiar eu sunt acela.

— Aşa deci. Ce… Ce extraordinar! Exclamă Elsie.

El dădu negativ din cap.

— Nu-i chiar aşa. Extraordinar din punctul dumneavoastră de vedere, dar nu dintr-al meu. Zâmbi încurajator, apoi se aplecă în faţă. Majoritatea celorlalte persoane părăsiră vagonul-restaurant. Deci sunteţi nefericită? O întrebă el.

— Eu, începu Elsie şi se opri.

— N-aţi fi spus „ce extraordinar” altfel, sublinie el.

Elsie tăcu câteva clipe. Se simţea ciudat de alinată de simpla prezenţă a domnului Parker Pyne.

— Da, aşa e, recunoscu ea. Sunt nefericită. Cel puţin sunt îngrijorată.

El dădu din cap înţelegător.

— Ştiţi, continuă ea, s-a întâmplat un lucru foarte curios şi nu ştiu câtuşi de puţin cum să procedez.

— Să zicem că mi-aţi povesti, îi sugeră domnul Pyne.

Elsie se gândi la anunţul lui Pyne. Împreună cu Edward îl comentaseră adesea şi râseseră. Nu se gândise niciodată că ea… Poate că n-ar trebui… Dacă domnul Parker Pyne era un şarlatan… Dar arăta… Cumsecade!

Elsie se decise. Orice, numai să scape de grija asta.

— Am să vă spun. Mă duc la Constantinopole unde e soţul meu. Se ocupă de multe afaceri în Orient şi, anul acesta, a considerat că e necesar să se ducă acolo. A plecat acum două săptămâni. Urma să aranjeze lucrurile ca să mă duc şi cu după el. Am fost foarte bucuroasă. Ştiţi, n-am fost niciodată în străinătate, mai înainte. Suntem de şase luni în Anglia.

— Amândoi sunteţi americani? Şi, probabil, nu sunteţi căsătoriţi de mult timp!

— Suntem căsătoriţi de un an şi jumătate.

— Fericiţi?

— O, da, Edward este adorabil. Ezită. Nu se acomodează cu toate. Doar puţin. Aş zice că e inflexibil. Din prea multă moştenire puritană. Dar e adorabil, adăugă ea grăbită.

Domnul Parker Pyne o privi gânditor câteva minute, apoi îi spuse să continue.

— S-a întâmplat la o săptămână, după plecarea lui Edward. Răspundeam la o scrisoare în biroul lui când am observat că sugativa era nouă şi curată, cu excepţia câtorva rânduri. Tocmai citisem o povestire detectivă cu un clu în tamponul de sugativă, aşa că, pentru a mă distra, l-am dus la oglindă. Dar chiar am vrut numai să mă distrez, domnule Pyne, ştiţi, e un om atât de blând, că nimeni nu s-ar gândi că ar putea face ceva rău.

— Da, da vă înţeleg.

— Era destul de uşor de citit. Întâi era cuvântul „soţie”, apoi „Simplon Express” şi mai jos, „chiar înainte de Veneţia ar fi momentul cel mai potrivit”.

Ea se opri.

— Curios, spuse domnul Pyne. Deosebit de curios. Era scrisul soţului?

— O, da. Mi-am bătut capul, dar tot nu-mi pot da seama ce l-ar determina să scrie rândurile cu conţinutul acela.

— Chiar înainte de Veneţia ar fi momentul cel mai potrivit”, repetă domnul Parker Pyne. Deosebit de curios.

Doamna Jeffries se aplecase în faţă, uitându-se la el cu o speranţă care-l flata.

— Ce să fac? Întrebă ea simplu.

— Mă tem, zise domnul Parker Pyne, că va trebui să aşteptăm până se apropie Veneţia. Luă un prospect de pe masă. Iată orarul trenului nostru. Soseşte la Veneţia mâine după-amiază, la ora două şi douăzeci şi şapte de minute!

Se uitară unul la altul.

— Lăsaţi pe mine, spuse Parker Pyne.

Era ora două şi cinci minute. Simplon Express avea o întârziere de unsprezece minute. Trecuse de Mestre cu un sfert de oră mai devreme.

Domnul Parker Pyne stătea cu doamna Jeffries în compartimentul acesteia. Până atunci călătoria se desfăşurase în mod plăcut şi fără vreun incident. Dar acum sosise momentul când, dacă ceva urma să se întâmple, probabil s-ar fi întâmplat. Domnul Parker Pyne şi Elsie

stăteau faţă în faţă. Inima-i bătea tare şi ochii se uitau la el neliniştiţi, parcă l-ar fi rugat să o încurajeze.

— Păstraţi-vă tot calmul, zise el. Sunteţi în deplină siguranţă. Eu sunt aici.

Deodată un ţipăt se auzi pe coridor.

— O, uite, uite! Trenul a luat foc!

Dintr-o mişcare, Elsie şi domnul Parker Pyne au ieşit pe coridor. O femeie agitată, cu o figură de slavă arăta speriată cu degetul. Dintr-un compartiment din faţă ieşea un nor de fum. Domnul Parker Pyne şi Elsie se repeziră pe coridor. Alţii îi urmară. Compartimentul respectiv era plin de fum. Primii sosiţi se retrăgeau tuşind. Apăru conductorul.

— Compartimentul este gol! Strigă el. Nu vă alarmaţi messieurs et dames. Le feu va fi stins.

O mulţime de întrebări şi răspunsuri agitate umplură coridorul. Trenul trecea pe podul care leagă Veneţia de peninsulă.

Deodată, domnul Parker Pyne se întoarse, făcându-şi loc prin grupul de oameni pentru a reveni în compartimentul Elsiei. Doamna cu faţa de slavă se aşezase respirând adânc aer prin fereastra deschisă.

— Scuzaţi-mă, doamnă, spuse Parker Pyne, dar acesta nu este compartimentul dumneavoastră.

— Ştiu, ştiu, spuse doamna de origine slavă. Pardon. Din cauza şocului, a emoţiei… Inima mea. Se aşează şi făcu semn spre fereastra deschisă. Îşi trase din nou adânc aer în piept.

Domnul Parker Pyne stătea în prag. Vocea sa era ocrotitoare şi încurajatoare.

— Nu trebuie să vă temeţi, zise el. Nu cred deloc că focul e serios.

— Nu? Ah, ce noroc! Mă simt mai bine. Dădu să se ridice. Am să mă întorc în compartimentul meu.

— Încă nu. Domnul Parker Pyne o apăsă încet pe umăr să se aşeze. Am să vă rog să aşteptaţi o clipă, doamnă.

— Domnule, dar cum vă permiteţi!

— Doamnă, o să rămâneţi.

Vocea lui sună rece. Femeia se aşează uitându-se la el. Atunci apăru Elsie.

— Se pare că a fost o bombă fumigenă, spuse ea pe nerăsuflate. O glumă pur şi simplu ridicolă. Conductorul e furios. Întreabă pe toată lumea…

Se întrerupse, uitându-se cu ochii mari la femeia din vagon.

— Doamnă Jeffries, întrebă domnul Parker Pyne, ce duceţi în caseta aia mică roşie?

— Bijuteriile mele.

— Vă rog, fiţi atât de bună şi uitaţi-vă dacă toate sunt acolo.

Urmă un torent de vorbe din partea doamnei cu chip slav. Vorbea în franceză ca să-şi exprime mai bine sentimentele.

Între timp, Elsie apucase caseta cu bijuterii.

— O! Strigă ea, e deschisă.

— Et je porterai plainte ŕ la Compagnie des Wagons-lits, termină doamna slavă.

— Au dispărut! Strigă Elsie. Toate! Brăţara mea cu diamante. Şi colierul pe care mi l-a dat tăticu'. Şi inelele cu smarald şi rubin. Şi nişte broşe cu diamante frumoase. Slavă domnului că mi-am pus perlele. O, domnule Pyne, ce-o să facem?

— Dacă îl veţi aduce pe conductor, zise domnul Parker Pyne, eu o să am grijă ca femeia asta să nu părăsească compartimentul până vine el.

— Scelerat! Monstre! Ţipă doamna cu figură de slavă. Continuă cu alte insulte. Trenul intra în Veneţia.

Evenimentele din următoarea jumătate de oră ar putea fi pe scurt rezumate. Domnul Parker Pyne a avut de-a face cu câteva oficialităţi diferite în câteva limbi diverse şi suferi un eşec. Doamna cea suspectă consimţi să fie percheziţionată şi plecă fără nici o bănuială asupra sa. Bijuteriile nu erau la ea.

Între Veneţia şi Trieste, domnul Parker Pyne şi Elsie analizară cazul.

— Când v-aţi văzut, de fapt ultima dată bijuteriile?

— Azi — dimineaţă. Am pus la loc nişte cercei cu safire pe care i-am purtat ieri şi am luat o pereche numai din perle.

— Şi toate bijuteriile celelalte erau acolo? Ştiţi, normal că nu m-am uitat printre ele. Dar părea că de obicei. Un inel sau aşa ceva ar fi putut lipsi, dar nu mai mult.

Domnul Parker Pyne încuviinţă.

Acum, când conductorul a aranjat compartimentul azi-dimineaţă?

— Aveam casetă la mine în vagonul-restaurant. O iau întotdeauna cu mine. N-am lăsat-o niciodată, cu excepţia momentului în care am fugit pe coridor.

— Aşadar, conchise domnul Parker Pyne, acea inocentă jignită, doamna Subayska sau cum o fi chemând-o, trebuie să fi fost hoaţa. Dar ce dracu o fi făcut cu lucrurile? S-a aflat aici doar vreun minut şi jumătate, doar atât cât să deschidă caseta cu o cheie-duplicat şi să scoată bijuteriile, da, dar mai departe?

— Ar fi putut să i le dea altcuiva?

— Nu prea cred. M-am întors şi mi-am croit drum pe coridor. Dacă cineva ar fi ieşit din compartimentul acesta l-aş fi văzut.

— Poate le-a aruncat pe fereastră cuiva?

— Excelentă sugestie, numai că, în momentul acela, se întâmpla să trecem peste mare. Ne aflam pe pod.

— Atunci trebuie să le fi ascuns în vagon.

— Hai să le căutăm.

Cu o adevărată energie transatlantică, Elsie începu să caute. Domnul Parker Pyne participa într-o manieră oarecum absentă. Când i se reproşă că nu-şi dă osteneala, se scuză.

— Mă gândesc că trebuie să trimit o telegramă destul de importantă la Trieste, îi explică el.

Elsie primi cu răceală explicaţia. Domnul Parker Pyne scăzuse mult în ochii ei.

— Mă tem că sunteţi supărată pe mine, doamnă Jeffries, zise el modest.

— Da, nu prea aţi avut mult succes, răspunse ea.

— Dar, dragă doamnă, trebuie să ţineţi minte că eu nu sunt detectiv. Jaful şi crima nu reprezintă deloc preocuparea mea. Inimă umană e regatul meu.

— Bine, eram puţin nefericită când m-am urcat în trenul ăsta, spuse Elsie, dar nu în halul în care sunt acum! Îmi vine să plâng în hohote. Brăţara mea cea frumoasă, cea frumoasă… Şi inelul cu smarald pe care Edward mi l-a dăruit când ne-am logodit.

— Dar, bineînţeles, sunteţi asigurată împotriva jafului? O întrerupse Pyne.

— Dacă sunt? Nu ştiu. Da, îmi închipui că sunt. Dar e vorbă cât de mult ţii la lucruri domnule Pyne.

Trenul îşi micşoră viteza. Domnul Parker Pyne se uită pe fereastră. Trieste, spuse el. Trebuie să trimit telegrama.

— Edward!

Faţa Elsiei se lumină când îşi zări soţul grăbindu-se s-o întâmpine pe peronul de la Istambul. Pentru moment, chiar şi pierderea bijuteriilor ei îi fugi din minte. Uitase cuvintele curioase pe care le găsise pe sugativă. Uitase totul în afară de faptul că trecuseră două săptămâni de când nu-şi văzuse soţul şi că, în pofida faptului că era sobru şi inflexibil, el era cu adevărat un bărbat foarte atractiv.

Tocmai erau pe punctul de a părăsi gara când Elsie simţi pe umăr o bătaie prietenească şi, întorcându-se, îl văzu pe domnul Parker Pyne. Faţa lui blândă radia de bucurie.

— Doamnă Jeffries, spuse el, sunteţi bună să-mi faceţi o vizită la hotelul Tokatlian peste jumătate de oră? Cred că s-ar putea să am nişte veşti bune pentru dumneavoastră.

Elsie se uită nesigură la Edward. Apoi făcu prezentările:

— Acesta este soţul meu — domnul Parker Pyne.

— Aşa cum cred că v-a telegrafiat soţia, bijuteriile ei i-au fost furate, spuse domnul Parker Pyne. Fac tot ce pot ca s-o

ajut să le recupereze. Cred c-aş putea avea noutăţi pentru ea în jumătate de oră!

Elsie se uită întrebătoare la Edward. Acesta răspunse prompt:

— Ar trebui să te duci, dragă. Tokatlian, aţi spus domnule Pyne? E-n regulă; voi avea grijă să ajungă acolo.

Cam o jumătate de oră mai târziu, Elsie a fost condusă în salonul domnului Parker Pyne. Se ridică s-o întâmpine.

— Aţi fost dezamăgită de mine, doamnă Jeffries, spuse el. Nu negaţi asta acum. Ei bine, eu nu pretind că sunt magician, dar fac ce pot. Uitaţi-vă în asta.

Întinse peste masă o cutie mică înaltă din carton. Elsie o deschise. Inele, broşe, brăţări, colierul, toate erau acolo.

— Domnule Pyne, ce minunat! Ce, ce extraordinar!

Domnul Parker Pyne zâmbi modest.

— Mă bucur că nu v-am înşelat aşteptările, draga mea doamnă!

— O, domnule Pyne, mă faceţi să mă simt prost! De la Trieste m-am purtat groaznic cu dumneavoastră şi acum, poftim, asta. Dar cum de le-aţi găsit? Când? Unde?

Domnul Parker Pyne dădu din cap meditativ.

— E o poveste lungă, spuse el. O s-o auziţi într-o zi. De fapt, s-ar putea s-o aflaţi foarte curând.

— De ce nu pot chiar acum?

— Sunt motive… Spuse domnul Parker Pyne.

Şi Elsie a trebuit să plece, fără să-i fie satisfăcută curiozitatea.

După ce plecă, domnul Parker Pyne îşi luă pălăria şi bastonul şi ieşi în stradă. Mergea zâmbind în sinea lui până ce ajunse la o cafenea mică, pustie la ora aceea şi de unde se vedea Cornul de Aur. De cealaltă parte, moscheele Istambulului îşi etalau minaretele suple pe fundalul cerului de după — amiază. Era foarte frumos. Domnul Pyne se aşează şi comandă două cafele. Erau tari şi dulci. Tocmai începuse să soarbă din a sa, când un bărbat se aşează pe scaunul din faţă. Era Edward Jeffries.

— V-am comandat o cafea, spuse domnul Parker Pyne, arătându-i ceşcuţa.

Edward împinse cafeaua într-o parte. Se aplecă peste masă.

— Cum aţi aflat? Întrebă el.

Domnul Parker Pine sorbi din cafea visător.

— Soţia v-a povestit despre descoperirea ei de pe sugativă? Nu? O, atunci o să vă spună; a uitat pentru moment.

El îi relată descoperirea soţiei.

— Foarte bine; asta se lega perfect cu incidentul curios întâmplat chiar înainte de Veneţia. Pentru un motiv oarecare dumneavoastră aţi pus la cale furtul bijuteriilor soţiei. Dar, de ce propoziţia: „chiar înainte de Veneţia ar fi momentul cel mai potrivit?" Părea să n-aibă sens. De ce n-aţi lăsat-o pe agenta dumneavoastră să-şi aleagă momentul şi locul?

Şi atunci, deodată, am văzut motivul. Bijuteriile soţiei au fost furate înainte ca dumneavoastră înşivă să fi plecat din Londra şi au fost înlocuite cu duplicate. Dar soluţia asta nu v-a satisfăcut. Sunteţi un tânăr conştiincios, scrupulos. Aveţi oroare ca vreun servitor sau o altă persoană nevinovată să fie suspectată. Un jaf trebuie într-adevăr să aibă loc undeva şi într-o manieră care să nu lase să planeze nici o suspiciune asupra vreunei cunoştinţe sau a cuiva din casă.

Complicei dumneavoastră i s-a dat o cheie pentru cutia cu bijuterii şi o bombă fumigenă. La momentul potrivit, ea dă alarma, se repede în compartimentul soţiei, deschide caseta şi aruncă duplicatele în mare. Ea poate fi bănuită şi percheziţionată, dar nu se poate dovedi nimic împotriva ei, din moment ce bijuteriile nu sunt la ea.

Şi acum importanţa locului ales devine clară. Dacă bijuteriile ar fi fost aruncate doar afară lângă linie, ele ar fi putut fi găsite. De aici, importanţa singurului moment când trenul traversează marea.

Între timp, faceţi aranjamentele pentru a vinde bijuteriile aici. Trebuie să predaţi pietrele preţioase numai când jaful a avut într-adevăr loc. Dar telegrama mea v-a parvenit la timp. Aţi ascultat de instrucţiunile mele şi aţi depozitat cutia cu bijuterii la Tokatlian până la sosirea mea, ştiind că, altfel, vă ameninţam să aduc problema la cunoştinţă poliţiei. Aţi ascultat şi instrucţiunile mele de-a ne întâlni aici.

Edward Jeffries se uita rugător la domnul Parker Pyne. Era un tânăr prezentabil înalt şi blond, cu o bărbie rotundă şi ochii mari.

— Cum aş putea să vă fac să înţelegeţi? Izbucni el pe un ton lipsit de speranţă. Dumneavoastră trebuie să vă par doar un hoţ ordinar.

— Câtuşi de puţin, îl contrazise Parker Pyne. Dimpotrivă, aş zice că sunteţi aproape exagerat de cinstit. Sunt obişnuit cu clasificarea tipurilor umane. Dumneata, dragă domnule, te situezi, natural, în categoria victimelor. Acum, spune-mi toată povestea.

— V-o pot spune într-un cuvânt: şantaj.

— Da?

— Aţi văzut-o pe soţia mea; v-aţi dat seama ce fiinţă pură, inocentă este, care nu cunoaşte şi nu se gândeşte la rău.

— Da, da.

— Are cele mai minunat de pure idealuri. Dacă ar descoperi ceea ce am făcut, m-ar părăsi.

— Ştiu eu? Dar nu asta este chestiunea. Ce-ai făcut, prietene. Îmi închipui că-i o afacere cu vreo femeie!

Edward Jeffries dădu trist din cap.

— După căsătorie sau înainte?

— Înainte, o, înainte.

— Bine, bine, dar ce s-a întâmplat?

— Nimic, absolut nimic. Asta-i partea cea mai nenorocită. S-a întâmplat într-un hotel din Indiile de Vest. Acolo stătea o femeie foarte frumoasă — o doamnă Rossiter. Soţul ei era un om violent; avea cele mai sălbatice manifestări. Într-o noapte a ameninţat-o cu un revolver. A scăpat de el şi a

venit în camera mea. Era pe jumătate nebună de groază. Ea… Ea m-a rugat s-o las să stea până dimineaţă. Eu… Ce altceva puteam face?

Domnul Parker Pyne se uită sobru la tânăr şi acesta îi întoarse privirea în care se citea o corectitudine perfectă. Domnul Parker Pyne oftă:

— Cu alte cuvinte, ca s-o spunem pe şleau, aţi fost luat drept nătăfleţ, domnule Jeffries.

— Chiar aşa…

— Da, da. Un truc foarte vechi, dar adesea reuşeşte la tinerii scrupuloşi. Îmi închipui că atunci când s-a anunţat apropierea căsătoriei, aţi început să fiţi presat?

— Da. Am primit o scrisoare. Dacă nu trimiteam o anumită sumă de bani, totul avea să fie dezvăluit viitorului meu socru: cum o determinasem pe acea tânără femeie să facă o pasiune pentru mine şi să se îndepărteze de soţul ei; cum fusese văzută venind în camera mea. Soţul avea de gând să divorţeze. Domnul Pyne, cu adevărat întreaga afacere mă punea în cea mai proastă lumină.

Îşi şterse fruntea ca un om hărţuit.

— Da, da, cunosc. Aşa că aţi plătit. Şi din când în când vă tapau de bani.

— Da. Aceasta era ultima soluţie salvatoare. Afacerile noastre au fost foarte rău afectate de stagnarea economică.

N-am mai putut face rost de bani lichizi. M-am gândit la acest plan. Luă ceaşca cu cafea rece, se uită absent la „ea şi o dădu peste cap. Ce mă fac acum? Întrebă el patetic. Ce mă fac, domnule Pyne?

— Te vei lăsa ghidat de mine, spuse Parker Pyne ferm. Am să tratez cu cei care te torturează. În privinţa soţiei, te duci direct la ea şi-i spui adevărul sau cel puţin o parte din el. Singurul punct unde vei devia de la adevăr se referă la faptele veritabile din Indiile de Vest. Trebuie să-i ascunzi faptul că ai fost… Că ai fost luat drept nătăfleţ, cum am zis mai înainte.

— Dar…

— Dragă domnule Jeffries, nu înţelegi femeile. Dacă o femeie trebuie să aleagă între un nătăfleţ şi un Don Juan, de fiecare dată ea îl va alege pe Don Juan. Soţia dumitale, domnule Jeffries, este o fată încântătoare, inocentă, cinstită şi singurul fel în care ea va elimina ceva din viaţa voastră comună este de a crede că a adus pe calea cea bună un afemeiat.

Edward Jeffries rămase cu gura căscată.

— Vorbesc serios, întări domnul Parker Pyne. La ora actuală, soţia te iubeşte, dar observ semne că s-ar putea să nu mai fie aşa dacă continui să-i prezinţi imaginea unei asemenea bunătăţi şi corectitudini, care este aproape sinonimă cu plictiseala. Du-te la ea, băiete, spuse domnul Parker Pyne cu blândeţe. Mărturiseşte-i totul, adică cât de multe lucruri îţi trec prin cap. Apoi, explică-i că, din momentul în care ai întâlnit-o, ai renunţat la toată viaţa aia. Chiar ai şi furat ca să nu ajungă la urechile ei. Te va ierta plină de entuziasm.

Dar dacă nu-i nimic cu adevărat de iertat…

— Ce este adevărul? Întrebă domnul Parker Pyne. Din experienţa mea, este, de obicei, lucrul care răstoarnă căruţa! Este o axiomă fundamentală a căsniciei că trebuie să minţi o femeie. Ei îi place asta! Du-te să fii iertat, băiete! Şi trăieşte fericit pentru totdeauna după aceea. Să ştii că soţia va fi cu ochii pe tine, grijulie, în viitor, ori de câte ori va apare o femeie frumoasă; unii bărbaţi s-ar supăra, dar tu nu cred.

— Nu vreau să mă uit niciodată la o altă femeie în afară de Elsie, spuse simplu domnul Jeffries.

— Splendid, băiete, spuse domnul Parker Pyne. Dar nu i-aş spune-o, dacă aş fi în locul tău. Nici unei femei nu-i place să simtă că s-a înhămat prea uşor la o treabă.

Edward Jeffries se ridică.

— Chiar credeţi…?

— Nu cred, o ştiu prea bine, spuse hotărât domnul Parker Pyne.

Jaful obligaţiunilor de un milion de dolari

— Câte furturi de obligaţiuni au mai fost în ultimul timp!

— Am remarcat într-o dimineaţă, punând la o parte ziarul. Poirot, hai să renunţăm la ştiinţa deducţiei şi să ne ocupăm în schimb de infracţiuni comune.

— Ai prins gustul banului, parcă-aşa se zice, nu, „mon ami”?

— Păi, uită-te la ultima lovitură, obligaţiuni Liberty în valoare de un milion de dolari, pe care Banca londonezo-scoţiană le trimitea la New York şi care au dispărut într-o manieră cu totul remarcabilă de la bordul vasului Olympia.

— Dacă n-aş avea „mal de mer”, şi dacă n-ar fi aşa de greu să practici metoda excelentă a lui Laverguier pentru mai mult de câteva ore cât durează traversarea Canalului Mânecii, eu însumi aş fi încântat să călătoresc pe unul din aceste mari transatlantice, murmură Poirot visător.

— Într-adevăr, am răspuns entuziasmat. Unele din ele sunt ca nişte palate: piscine, saloane, restaurante, sere cu palmieri — de aproape nu-ţi vine să crezi că te afli pe mare.

— În ce mă priveşte, întotdeauna îmi dau seama când sunt pe mare, zise Poirot trist. Şi toate fleacurile pe are mi le enumeri nu-mi spun nimic; dar, prietene, gândeşte-te o clipă la sufletele care călătoresc incognito! La bordul acestor palate plutitoare, cum pe bună dreptate le-ai numit, poţi să întâlneşti elita, „haute noblesse” a lumii interlope.

Am râs.

— Aşadar, asta te entuziasmează pe tine! Ai fi dorit să-ţi încrucişezi sabia cu cel care a furat obligaţiunile Liberty?

Proprietăreasa ne întrerupse:

— O tânără vrea să vă vadă, domnule Poirot. Poftim cartea ei de vizită.

Pe cartea de vizită se putea citi: domnişoara Esmée Farquhar. După ce plonjă sub masă pentru a recupera o firimitură rătăcită pe caic o aruncă cu grijă în coşul de gunoi, Poirot îi tăcu semn din cap proprietăresei să o poftească.

În clipa următoare fu condusă înăuntru una din cele mai încântătoare tinere ce mi-a fost dat să văd. Avea vreo 25 de ani, ochi mari negri şi o siluetă perfectă. Era bine îmbrăcată şi complet stăpână pe sine.

— Vă rog să luaţi loc, mademoiselle. Vi-l prezint pe prietenul meu, căpitanul Hastings, care mă ajută în rezolvarea micilor mele probleme.

— Mi-e teamă că astăzi v-am adus o problemă mare, monsieur Poirot, spuse fata, înclinând graţios din cap către mine, pe când se aşeza. Presupun că aţi citit în ziare, mă refer la furtul obligaţiunilor Liberty de pe Olympia. Pesemne că pe faţa lui Poirot se putea citi o oarecare uimire, deoarece ea continuă grăbită: Fără îndoială că vă întrebaţi ce legătură am eu cu o instituţie aşa de oficială cum e Banca londonezo-scoţiană. Pe de o parte niciuna, pe de alta toate. Vedeţi, monsieur Poirot, sunt logodită cu domnul Philip Ridgeway.

— Aha! Şi domnul Philip Ridgeway…

— Este cel căruia-i fuseseră încredinţate şi de la care au fost furate. Desigur că nu i se poate reproşa nimic, pentru că n-a fost deloc vina lui. Totuşi este disperat, iar unchiul său, ştiu asta, insistă că el a menţionat probabil cuiva că se află în posesia obligaţiunilor. Ce ghinion îngrozitor pentru cariera lui!

— Cine este unchiul său?

— Domnul Vavasour, director general asociat al Băncii londonezo-scoţiene.

— Ce-ar ii. Domnişoară Farquhar, să-mi relataţi întreaga istoric?

— Cu plăcere. După cum ştiţi, Banca dorea să-şi extindă creditele în America şi, în acest scop, a hotărât să trimită obligaţiuni Liberty în valoare de un milion de dolari. Domnul Vavasour l-a ales pe nepotul său, care ocupa de mulţi ani o funcţie de mare încredere la Bancă şi care cunoştea toate detaliile afacerilor Băncii la New York, să întreprindă această călătorie! Olympia a plecat din

Liverpool pe data de 23, iar obligaţiunile i-au fost înmânate lui Philip în aceeaşi dimineaţă de către domnul Vavasour şi domnul Shaw, cei doi directori generali asociaţi ai Băncii londonezo-scoţiene. Au fost numărate, legate într-un pachet şi sigilate în prezenţa sa, după care el însuşi a încuiat pachetul imediat în cufăr.

— Un cufăr cu o broască obişnuită?

— Nu, domnul Shaw a insistat să fie prevăzut cu o încuietoare specială de la magazinul „Hubbs”. După cum am spus, Philip a pus pachetul la fundul cufărului. A fost furat cu câteva orc înainte de sosirea la New York. S-a făcut o percheziţie riguroasă a întregului vas. Dar fără rezultat. Obligaţiunile păreau să se fi făcut literalmente nevăzute.

Poirot făcu o grimasă.

— Totuşi n-au dispărut cu totul din moment ce înţeleg că au fost vândute cu bucata la o jumătate de oră după acostarea Olympiei! Fără îndoială că primul lucru pe care trebuie să-l fac este să mă întâlnesc cu domnul Ridgeway.

— Tocmai voiam să vă propun să luaţi masa cu mine la restaurantul „Cheshire Cheese”. Acolo i-am dat întâlnire lui Philip, dar nu ştie că v-am consultat în numele lui.

Amândoi ne-am dat imediat acordul şi am plecat cu un taxi.

Domnul Philip Ridgeway ajunsese înaintea noastră şi fu oarecum surprins să-şi vadă logodnica sosind cu doi străini. Era un tânăr chipeş, înalt şi dichisit, cu câteva fire albe la tâmple, deşi nu putea să aibă mult peste 30 de ani.

Domnişoara Farquhar se îndrepta spre el şi-i puse mâna pe braţ.

— Iartă-mă că am acţionat fără să te întreb, Philip, spuse ea. Să te prezint domnului Hercule Poirot, de care trebuie să fi auzit şi prietenului său, căpitanul Hastings.

Ridgeway părea foarte uluit.

— Bineînţeles că am auzit de dumneavoastră, monsieur Poirot, spuse el strângându-i mâna. Dar nu ştiam că Esmée avea de gând să vă consulte în problema mea… A noastră.

— Mi-era teamă că n-o să mă laşi, Philip, zise domnişoara Farquhar, supusă.

— Deci, ai luat toate măsurile de asigurare, remarcă el zâmbind. Sper că monsieur Poirot va reuşi să facă lumină în această situaţie neobişnuită, pentru că eu, mărturisesc cinstit, aproape că mi-am ieşit din minţi de grijă şi nelinişte.

Într-adevăr, era tras la faţă şi cu privirile rătăcite, arătând limpede tensiunea nervoasă în care se afla.

— Ei, şi, făcu Poirot. Hai să mâncăm şi în timpul mesei o să ne străduim împreună să vedem ce e de făcut. Vreau să ascult povestea domnului Ridgeway din propria-i gură.

În timp ce ne înfruptam din friptura excelentă şi delicioasă ciulama de rinichi, specialitatea casei, Philip Ridgeway istorisi întreaga situaţie care a dus la dispariţia obligaţiunilor Liberty. Povestea lui se potrivea cu cea a domnişoarei Farquhar în cele mai mici detalii. Când termină, Poirot luă conducerea conversaţiei cu o întrebare:

— Cum anume aţi descoperit că obligaţiunile fuseseră furate, domnule Ridgeway?

Râse cu amărăciune.

— Era izbitor, monsieur Poirot. Nu putea să-mi scape. Cufărul fusese tras pe jumătate din cabină, julit şi tăiat unde încercaseră să forţeze încuietoarea.

— Dar eu am înţeles că a fost deschis cu cheia?!

— Aşa e. Au încercat să-l forţeze, dar n-au putut. În cele din urmă, probabil că l-au descuiat într-un fel sau altul.

— Curios lucru, zise Poirot şi ochii începură să-i scânteieze cu acea luminiţă verzuie pe care o cunoşteam aşa de bine. Descoperă că aveau cheia de fapt, deşi fiecare din încuietorile magazinului „Hubbs” este unică.

— Tocmai de aceea nu putea să aibă cheia, lată ce mă obsedează zi şi noapte.

— Sunteţi sigur de asta?

— Pot să jur şi, în plus, dacă avea cheia sau o dublură, de ce-ar fi pierdut atâta timp pentru a forţa o încuietoare evident inexpugnabilă?

— Ah! Iată exact întrebarea pe care ne-o punem şi noi! Îndrăznesc să prezic că soluţia, dacă o vom descoperi vreodată, se va baza pe acest fapt neobişnuit. Vă rog să nu vă supăraţi dacă vă mai pun o întrebare: Sunteţi absolut sigur că nu aţi lăsat cufărul descuiat?

Philip Ridgeway rămase privindu-l lung, drept care Poirot gesticulă în semn de iertare:

— Se mai întâmplă! Bine. Deci obligaţiunile au fost furate din cufăr. Ce a făcut hoţul cu ele? Cum a reuşit să ajungă cu ele la ţărm?

— Ah! Exclamă Ridgeway. Asta este. Cum? S-a trimis vorbă la vamă şi toate persoanele de pe vapor au fost trecute prin ciur şi prin sită.

— Înţeleg că obligaţiunile formau un pachet voluminos.

— Desigur. Nu puteau fi ascunse pe punte şi, oricum, ştim că n-au fost ascunse din moment ce au fost oferite spre vânzare la jumătate de oră după sosirea Olympiei, cu mult timp înainte să dau telegrama şi să anunţ seriile. Un acţionar jură că a cumpărat câteva chiar înainte ca Olympia să acosteze. Dar obligaţiunile nu pot fi transmise telegrafic.

— Telegrafic nu, dar nu cumva s-a apropiat vreun remorcher?

— Numai cele oficiale şi asta s-a întâmplat după ce s-a dat alarma şi toată lumea era în stare de alertă. Eu însumi am vegheat să nu fie cumva transmise în felul acesta. Doamne, Poirot, o să-nebunesc! Lumea începe să spună că eu însumi le-am furat.

— Dar şi dumneavoastră aţi fost percheziţionat la coborâre, nu-i aşa? Îl întrebă Poirot blând.

— Da.

Tânărul îl privi nedumerit.

— Văd că nu-nţelegeţi ce vreau să spun, zise Poirot zâmbind enigmatic. Acum aş dori să fac o mică anchetă la Bancă.

Ridgeway scoase o carte de vizită şi notă pe ea câteva cuvinte.

— Trimiteţi-o unchiului meu şi vă va primi imediat.

Poirot îi mulţumi, îşi luă la revedere de la domnişoara Farquhar şi pornirăm împreună spre Threadneedie Street, unde se afla sediul central al Băncii londonezo-scoţiene. Arătând cartea de vizită a lui Ridgeway, am fost conduşi printr-un labirint de birouri şi ghişee, făcând slalom printre funcţionari care încasau şi alţii care restituiau bani, până într-un mic birou de la etajul întâi, unde furăm primiţi de directorii generali. Erau doi gentlemani gravi, care albiseră în slujba băncii. Domnul Vavasour avea o bărbuţă scurtă şi albă, în timp ce domnul Shaw era proaspăt ras.

— Înţeleg că sunteţi detectiv particular? Zise domnul Vavasour. Foarte bine. Desigur că noi ne-am încredinţat afacerea Scotland Yardului. Inspectorul McNeil se ocupă de acest caz şi mi se pare un ofiţer foarte competent.

— Sunt convins, zise Poirot politicos. O să-mi îngăduiţi, sper, să pun câteva întrebări în numele nepotului dumneavoastră? M-ar interesa cine a comandat încuietoarea de la magazinul „Hubbs”?

— Eu însumi am comandat-o, răspunse domnul Shaw. N-am vrut să încredinţez nici unui funcţionar această treabă. În ce priveşte cheile, una o deţinea domnul Ridgeway, iar colegul meu şi cu mine aveam câte una.

— Deci, nici un funcţionar n-a avut acces la ele?

Domnul Shaw se întoarse întrebător către domnul Vavasour.

— Cred că nu greşesc când afirm că au rămas în seiful în care au fost aşezate încă din ziua de 23, spuse domnul Vavasour. Din păcate, colegul meu s-a îmbolnăvit acum două săptămâni — de fapt, chiar în ziua în care a plecat Philip — şi abia acum s-a însănătoşit.

— Bronşita acută nu mai este o glumă pentru un om de vârsta mea, zise domnul Shaw jalnic. Mi-e teamă că domnul Vavasour a avut mult de lucru din pricina absenţei mele, ca să nu mai pun la socoteală suferinţa de pe urma acestei griji neaşteptate.

Poirot mai puse câteva întrebări. Mi-am dat seama că se străduia să determine gradul exact de intimitate dintre unchi şi nepot. Răspunsurile domnului Vavasour fură scurte şi la obiect. Nepotul său era o persoană oficială de mare încredere la Bancă şi nu ştia să aibă nici datorii, nici dificultăţi materiale. Îi mai fuseseră încredinţate misiuni similare în trecut. În cele din urmă am fost alungaţi în mod politicos.

— Sunt dezamăgit, spuse Poirot când ajunserăm în stradă.

— Sperai să descoperi mai mult? Sunt nişte bătrâni cam confuzi.

— Nu asta mă dezamăgeşte, mon ami. Nici nu mă aşteptam să găsesc un director de bancă pe care să-l pot considera „un destoinic om de finanţe cu o privire vulturească”, aşa cum sunt descrişi aceştia în romanele tale preferate. Nu, sunt dezamăgit de caz — e mult prea simplu!

— Simplu!

— Da, tu nu găseşti că e aproape copilăresc de simplu?

— Ştii cine a furat obligaţiunile?

— Da.

— Dar atunci… Trebuie… de ce…

— Nu te zăpăci şi nu te înroşi, Hastings. Nu vom face nimic în clipa de faţă.

— Dar de ce? Ce aştepţi?

— Pe Olympia. Trebuie să se întoarcă marţi din călătoria de la New York.

— Dar dacă ştii cine a furat obligaţiunile, de ce să mai aştepţi? S-ar putea să ne scape.

— Să fugă pe o insulă din Oceanul Pacific unde nu există extrădare?! Nu, mon ami, nu i-ar prii viaţa de acolo. Şi ca să-ţi răspund la întrebarea de ce să aşteptăm — eh bien, pentru inteligenţa lui Hercule Poirot cazul este absolut limpede, dar de dragul celorlalţi care nu sunt la fel de înzestraţi de bunul Dumnezeu — cum ar fi inspectorul McNeil, de exemplu — ar fi de preferat să facem o mică

cercetare pentru a stabili faptele. Trebuie să-i respectăm pe cei mai puţin dotaţi decât noi.

— Oh, Doamne, Poirot! Ştii, aş da o groază de bani ca să te văd făcându-te de râs — măcar o dată. Eşti aşa de nesuferit de încrezut!

— Nu te enerva, Hastings. Zău, sunt momente când observ că aproape mă deteşti. Vai, din păcate sufăr de pedeapsa genialităţii!

Spunând acestea îşi umflă pieptul şi oftă atât de nostim încât am izbucnit în râs fără voia mea.

Marţi goneam spre Liverpool într-un compartiment de clasa întâi. Poirot refuzase cu încăpăţânare să-mi divulge ceva din supoziţiile sau convingerile sale. Se mulţumea să-şi exprime surprinderea că eu nu sunt la fel de „au fait” cu situaţia. Cum dispreţuiesc ceartă, mi-am ascuns curiozitatea sub o platoşă de indiferenţă.

Odată ajunşi la cheiul unde era ancorat marele transatlantic, Poirot deveni ager şi vioi. Procedura a constat din chestionarea a patru însoţitori de bord, care au fost întrebaţi despre un prieten de-al lui Poirot ce traversase oceanul în drum spre New York la data de 23.

— Un bătrânel cu ochelari, care nu prea ieşea din cabină.

Descrierea părea să i se potrivească unui anume domn Ventner, care ocupase cabina C 24 de lângă cea a lui Philip Ridgeway. Deşi nu eram în stare să înţeleg cum dedusese Poirot existenţa şi înfăţişarea domnului Ventner, eram extrem de emoţionat.

— Spuneţi-mi, am strigat, nu cumva acest domn a părăsit printre primii vasul când aţi ajuns la New York?

Însoţitorul de bord clătină din cap.

— Nu, domnule, a fost chiar unul dintre ultimii.

M-am retras perplex şi am observat că Poirot îmi zâmbea pe sub mustaţă. El îi mulţumi însoţitorului cu o bancnotă şi ne luarăm adio.

— Toate ca toate, am remarcat cu satisfacţie, dar ultimul răspuns cred că ţi-a distrus preţioasa teorie, oricât ai rânji.

— Ca de obicei, nu înţelegi nimic, Hastings. Dimpotrivă, acest răspuns e piatra de temelie a teoriei mele.

Mi-am aruncat braţele în sus, disperat.

— Renunţ.

Din nou în tren, în timp ce goneam spre Londra, Poirot scrise cu sârg câteva minute, după care sigilă rezultatul într-un plic.

— Ăsta-i pentru bunul inspector McNeil. Am să-l las în drum la Scotland Yard şi apoi ne vom îndrepta spre restaurantul „Rendez-vous”, unde am invitat-o pe domnişoara Esmée Farquhar să ne facă cinstea de a lua masa cu noi.

— Şi Ridgeway?

— Ce-i cu el? Întrebă Poirot clipind din ochi.

— Păi, doar nu cumva te gândeşti… Nu se poate…

— Eşti din ce în ce mai incoerent, Hastings. De fapt, eu chiar gândesc. Dacă Ridgeway ar fi hoţul, ceea ce n-ar fi exclus, cazul ar fi fost încântător; o veritabilă lecţie metodică.

— Dar nu la fel de încântătoare pentru domnişoara Farquhar.

— Poate că ai dreptate. De aceea a ieşit cum nu se poate mai bine. Hastings, hai să revedem împreună cazul. Văd că abia aştepţi. Pachetul sigilat este scos din cufăr şi se face nevăzut, după cum se exprima domnişoara Farquhar. Nevăzut nu putem să credem că a fost, având în vedere dovezile pe care ni le dă dezvoltarea actuală a ştiinţei şi atunci să ne gândim ce-ar fi putut să se întâmple. Toată lumea afirmă că e incredibil ca el să fi fost dus pe ascuns la ţărm.

— Da, dar ştim că…

— S-ar putea ca tu să ştii, Hastings, eu nu. Sunt de părere că, din moment ce părea incredibil, este într-adevăr incredibil. Rămân două posibilităţi: să fi fost ascuns la bord — lucru de asemenea cam greu — sau să fi fost aruncat peste bord.

— Cu un colac de salvare, vrei să spui?

— Fără colac.

L-am privit neîncrezător.

— Atunci, dacă obligaţiunile au fost aruncate în mare, nu puteau fi vândute la New York.

— Îţi admir mintea logică, Hastings. Obligaţiunile s-au vândut la New York, aşadar nu au fost aruncate în mare. Înţeleg unde ajungem?

— Unde eram la început.

— Jamais de la vie”! Dacă pachetul a fost aruncat peste bord, iar obligaţiunile s-au vândut la New York, atunci pachetul nu le putea conţine. Există oare vreo dovadă că pachetul conţinea într-adevăr obligaţiunile? Adu-ţi aminte că domnul Ridgeway nu l-a deschis niciodată de când i-a fost înmânat la Londra.

— Dar atunci…

Poirot îl opri impacientat.

— Lasă-mă să continui. Ultima oară, obligaţiunile au fost văzute în biroul Băncii londonezo-scoţiene în dimineaţa zilei de 23. Ele apar la New York la o jumătate de oră după sosirea Olympiei, şi, cum spune o singură persoană căreia nimeni nu-i dă ascultare, chiar înainte de a ajunge. Să presupunem, deci, că ele n-au fost niciodată la bordul Olympiei. Ar fi putut ajunge altfel la New York? Da, vasul Gigantic părăseşte Southampton în aceeaşi zi cu Olympia, iar el deţine recordul de traversare a Atlanticului. Trimise cu Gigantic, obligaţiunile ar fi ajuns în New York cu o zi înainte de sosirea Oliympiei. Totul este limpede, cazul începe să se explice. Pachetul sigilat e fals şi probabil că a fost substituit în biroul Băncii. Ar fi fost uşor pentru oricare dintre cei trei bărbaţi prezenţi acolo să pregătească o dublură care să înlocuiască coletul veritabil. Tres bien, obligaţiunile sunt expediate unui complice din New York cu instrucţiuni să le vândă în momentul când soseşte Olympia, dar pentru aceasta cineva trebuie să călătorească pe Olympia pentru a manipula presupusul jaf.

— Dar de ce?

— Pentru că dacă Ridgeway deschide pachetul şi descoperă că e fals, bănuiala zboară imediat înapoi la Londra. Nu, bărbatul din cabina alăturată îşi face treaba, se preface că forţează broasca cât se poate mai evident, astfel încât să atragă neîntârziat atenţia asupra furtului, descuie de fapt cufărul cu o dublură, aruncă pachetul peste bord şi aşteaptă până coboară ultimul călător. Bineînţeles că poartă ochelari ca să-şi ascundă ochii şi este invalid pentru că nu vrea să rişte să se întâlnească cu Ridgeway. Coboară la New York şi se întoarce cu primul vapor.

— Dar cine… care din ei era?

— Cel care avea un duplicat la cheie, cel care a comandat încuietoarea, cel care nu a fost grav bolnav de bronşită şi nu a stat în casa lui de la ţară… Enfin, bătrânelul cel „confuz”, domnul Shaw! Există infractori şi în cercurile suspuse câteodată, prietene. Ei, am ajuns. Mademoiselle, am izbândit! Îmi permiteţi?

Şi, radiind de mulţumire, Poirot o sărută uşor pe ambii obraji.

SFÂRŞIT